

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Ljubljanski vešeslem
1. do 10. junij 1940.
100 razstavljenih domaćih in inozemskih slik, fotografij, arhivskih, knjižnih, predvsem razpisov, plovila, avtomobili, zrakoplovi, zrakoplovna tehnika, zrakoplovna vozila na železnici, motila, turizem. Politična vozila na železnici.

Uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izdaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po praznike

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6

Odločilen trenutek v Italiji

Te dni so praznovali obletnico pogodbe med Italijo in Nemčijo, ki sta bili že prej usmerili svojo politiko na skupno delovanje, ki je stonelo takrat samo na nekaterih skupnih političnih in gospodarskih koristih ter na enakem gledanju na svet sploh, ne da bi se bili obe državi obvezali k dejanskemu skupnemu nastopanju v konkretnih vprašanjih. Pogodba od 22. maja 1939, ki je bila sklenjena v Berlinu, je te obveznosti določila in obe državi sta jih sprejeli, vendar pa v obliki, ki daje obema strankama možnost, da v precej širokem okviru sami presodita, kdaj bi nastopil primer, ki bi zahteval medsebojno pomoč na bojnem polju.

Berlinska pogodba pravi, da sta obe državi med seboj povezani po skupnih koristih z namenom, da si zagotovita svoj življenjski prostor in nasledujeta v tem pogledu ene in iste smernice tako v mirnem času kakor v primeru vojnih zapletitve ene ali druge stranke s kakšno drugo vesile ali zvezo; v takem primeru bosta druga drugi prišli z vsemi svojimi silami na pomoč. Dočim je Nemčija doslej smatrala, da ji kljub vojnuemu zapletitju z Anglijo in Francijo italijanska pomoč še ni potrebna, je sedaj videti, da Italija sama smatra, da je prišel trenutek, ko mora ali mora izpolniti sprejete obveznosti, ker bi s tem ne pomagala samo Nemčiji, da prej in temeljiteje doseže svoje vojne cilje, katerim se je ta, kakor pravijo, že znatno približala, ampak bi mogla uresničiti tudi tiste svoje zahteve kot pretežno pomorska vesile, o katerih se je že veliko govorilo in razpravljalo in ki so vsakomur vsaj v glavnih potezih dobro znane. Ne da bi se hoteli količikaj postaviti na stran enega ali drugega, nam je zgolj na tem, da kolikor mogoče stvarno podamo razvoj odnošajev med Italijo in Nemčijo na eni, pa z zapadnima vesilama na drugi strani.

V precejšnjem delu svetovne javnosti je prevladovalo in, čeprav z znatno zmanjšanim optimizmom, kolikor toliko še vlada mnenje, da bi bilo mogoče zadovoljiti vsaj nekatere italijanske težnje in cilje na Sredozemskem morju, tako da ne bi nastopil primer, ki ga določa berlinski pakt. Čeprav je seveda toplo želeli, da se ne bi zgodilo ničesar, kar bi sedanje evropsko vojno, ki itak že zahteva neizmerno žrtve, še razširilo in svetovni položaj še bolj zapletlo, je treba naglašati na ljubo dejanskemu stanju, da danes ničesar več ne kaže na to, da bi mogla Italija ostati izven orjaškega spora. Zadosti močan dokaz za to je izjava vladne agencije Stefani, da Italija danes stoji na strani Nemčije v borbi, ki jo ta mora voditi, in da Italija prav za prav že je dejanska v tem sporu, ne samo zato, ker je oškodovana po francosko-angleški blokadi (agencija rabi veliko hujši izraz), ampak predvsem zato, ker po svoji oborožitvi na različnih točkah Sredozemskega morja je že več veliki del angleškega in francoskega brodovja, kakor tudi en milijon francoskih vojakov na alpski črti.

Tako je faktično stanje, kaj pa so vzroki? Glavni vzrok je pač ta, da Nemčija in Italija nista vezani samo po črkah pogodbe, ki bi predstavljala zgolj taktično orodje za dosego več ali manj bistvenih zahtev ene ali druge stranke, ki bi jih bilo mogoče doseči tudi na mirnem način. To je moralo biti vsakomur jasno, od konca leta 1935 dalje, ko je dejanska miselnost in smer obeh skupin evropskih držav prišla jasno do izraza, tako da je postalo vprašanje, kako vsaj Italijo držati stran od spora, skoraj že nerešljivo. Pri tem ne mislimo toliko na enako politično miselnost Italije in Nemčije, ki med njima ustvarja v resnici globoko vez, ni pa toliko, da ne bi mogla Italija — v kateri je ohranjal fašizem znano latinsko čustvo mere in politične prilagodljivosti, dočim ga Nemčija sprejema kot svoje vrste vero, ki bistveno določa posameznika in narod — nasledovati nekatere svoje politične cilje v priateljstvu z zapadnimi demokracijama do več ali manj obsežne zadovoljitve svojega nacionalnega stališča. Naš pregovor, da beseda ni konj, ali da pravi politik ne sme z glavo skozi zid, je bil v italijanski politiki vedno upoštevan.

Nepremosljivo je postalo politično nasprotje med Italijo in obema demokracijama šele za časa italijanske ekspedije v Abesinijo pred štirimi leti, ko se Anglija nikakor ni mogla sprijazniti z mislijo, da bi si Italija ravno na poti London—Capetown ustvarila, oziroma dopolnila svoj afriški imperij, in ji je Francija v tem oziru pritegnila, čeprav je bila izvestna skupina francoskih politikov kakor Laval in Flandin in velik del tako imenovanih levičarjev, drugega mnenja. Sklenile so se znane sankcije proti Italiji. Nastalo je nasprotstvo, ki je bilo poglobljeno še po prevladi politične struje v Franciji, ki je našla privržence tudi na Angleškem, to je po ljudski frontici, ki je tudi v španjski državljanski vojni skušala mobilizirati vso Evropo v prid španjskega boljševizmočnega režima. To je povzročilo, da je dobila zunanja politika Mussolinija, ki je bila dotlej kljub močnim besedam zdržana in previdna, tisto smer, ki se je dokončno izoblikovala v berlinski pogodbi od 22. maja lanskega leta, ko je bila tako imenovana os Rim-Berlin tako rekoč postavljena na tračnice, po katerih sedaj usodno teče.

Posamezne postaje te osi so bile obisk grofa Ciana oktobra 1936 pri Hitlerju, Mussolinijev govor 1. novembra istega leta v Milanu, sodelovanje nemškega in italijanskega letalstva v španjski državljanski vojni, Mussolinijev obisk v Berlinu leta 1937, pristanek Italije na priključitev Avstrije k Nemčiji marca 1938, obisk Hitlerja pri Mussoliniju maja meseca istega leta in nazadnje monakovski sestanek, ki je bil začasní triumf osi Rim-Berlin. Preobrat, ki je temu v mednarodni politiki kmalu sledil in napovedal sedanjo svetovno vojno, je potem neposredno povzročil ustalitev in okrepitev skupnih pogledov Italije in Nemčije na mednarodno politiko, v kateri se obe državi smatrata od obogatitve imperijev demokracijev prikrajšani, ter v berlinski pogodbi. Sledila sta obiska grofa Ciana avgusta 1939 v Solungradu in oktobra istega leta v Berlinu; sklepni kamen pa je bil postavljen na sestanku med Hitlerjem in Mussolinijem 18. marca letošnjega leta na Brennerju, tri tedne pred izkrcanjem nemških čet na norveški obali.

V Belgiji in v Franciji uničujoče bitke na suhem in v zraku

Nemci poročajo o zavzetju Calaisa in bombardiranju angleških pristanišč — Zavezniki poročajo o uspešnem odporu in silnem delovanju angleškega letalstva

Velika bitka na Zapadu poteka še vedno v glavnem v znamenju nemške ofenzive in francoske defenzive. Weygandu se je na splošno posrečilo, da je zaenkrat ustavil nemško prodiranje proti jugu na že znani črti, ki poteka od Longwya čez Montmedy-Rethel-Laon do reke Somme in po njej do Abbeville. Na tem bojišču v zadnjih dneh Nemci ne zaznamujejo novega napredovanja.

Vedno bolj kritičen pa postaja položaj zajete zavezniške armade v Belgiji, ki jo cenijo na 23 do 25 divizij. Očitno je tudi, da je prvi cilj nemškega vrhovnega poveljstva zajeti ali streti zavezniško armado v Flandriji in tako priti na vsej širini na obalo Rokavskega

preliva. Nemci dan za dnevno ponavljajo silovite sunke in vedno tesnejše obkrožajo zajete zavezniške divizije, ki se branijo z velikim pogumom in junaštvom. Toda obroč je vedno ožji in Nemci poročajo sedaj že o zasedbi Boulogna, Bethune in Lensa. Nemci pričakujejo, da bo velika obkoljevalna bitka v Flandriji za nje ugodno končana že do konca meseca maja, na kar bi po napovedih nekaterih listov sledil direkten napad na Anglijo.

Iz dosedanjega zadržanja francoskega vrhovnega poveljstva ni mogoče z gotovostjo sklepati, ali bo Weizsacker poskušal s protiofenzivo rešiti zajeto armado v Flandriji ali pa bo organiziral na že omenjeni črti brambo Pariza.

Calaisa, ki jo potrjuje današnje poročilo nemškega vrhovnega poveljstva, in globoki prodor nemških sil v prostor, kjer so obkoljene zavezniške armade. Listi posebno naglašajo zgodovinsko pomen padea Calaisa. Po vodni poti Dover—Calais je v mirnem času šel velik del angleških obiskovalcev na celino. Pojem Dover—Calais je v času sodelovanja med Veliko Britanijo in Francijo postal kar simbol za tisto, kar zastopata zahodni vesile na svetu. Dover—Calais je bil v svetovni vojni velik jez. V bližini Dobra stoji Hastings, kjer se je leta 1066, torej pred 900 leti, izkrcal Viljem Osvojevalec in postavil temelj angleške državne uprave.

Berlin, 27. maja. AA. DNB. 13. maja je bil najstarejši sin bivšega nemškega kronprinca, pruski princ Viljem, na fronti nevarno ranjen, včeraj zjutraj pa je umrl v neki vojni bolnišnici.

Berlin, 27. maja. AA. DNB. O bojih, ki divjajo na belgijskem ozemlju in katerih se udeležujejo angleške čete, so pristojni vojaški krogi dali nemškemu poročevalskemu uradu sledeče podatke:

Veliki del angleške ekspedicijske armade se udeležuje bojev v Flandriji in v Artoisu. Angleži se na tem odseku ogorčeno bore v glavnem iz razloga, ker vedo, da jim preli nevarnost, da bi bili popolnoma odrezani. Na vsem tem področju je preskrba s hrano in municijo zelo otežkovana in bodo tudi življenjski pogoji ne samo za vojaštvo pač pa tudi za civilno prebivalstvo postali čedalje težji. Prodiranje nemških čet se nadaljuje kljub žilavemu sovražnikovu odporu. V Flandriji gre nemški napad čez reko Lys proti severozahodu. Na področju Artois sta v nemških rokah Lens in Bethune. Med tema dvema mestoma so divjali prav tako ogorčeni boji tudi za časa svetovne vojne. Zdaj so tu nemške čete izvedle napad v obliki klina, katerega vrh je dosegel La Bassée ter je na ta način prostor med nemško bojno črto na jugovzhodu in severovzhodu zmanjšal za 30 km. Na tem prostoru so v glavnem francoske oklopne divizije.

Delovanje nemških letal

Berlin, 26. maja. AA. DNB. Nemške zrakoplovne sile se poslužujejo novih ugodnejših pogojev na morjski obali in so prvič bombardirale številna letališča na vzhodu in jugovzhodu Anglije. Odkar se v poročilih nemške vrhovne komande skupno omenjata imeni Calais in Dover, je bilo pričakovati, da se bo tudi v Angliji začela močnejša akcija. Borbe, ki se vodijo zadnja dva tedna, so bile sploh samo uvod v obračun z Anglijo. Nemške zračne sile so bombardirale sedaj ona letališča, s katerih so očitno odhajala angleška bombna letala, ki so v zadnjih nočeh bombardirala zapadno Nemčijo. Jasno je, da ti napadi nemških zračnih sil na angleška letališča niso zadnji. Pa tudi na evropskem kontinentu so Angleži pretrpeli že hude udarce, pa jih bodo še pretrpeli, ker se jim ni posrečilo preprečiti čez Kanal angleške ekspedicijske čete, katere bi se morale boriti v obkoljenem obroču, katerega koncentrično napadno na vse črti Nemci v jugozapadni Belgiji in v pokrajini Artois. Dejstvo, da nemške čete ne prestopajo napredujejo in da se ne prestopajo vršijo tako hude borbe, dokazuje, da preskrba nemških čet z municijo in benicimom funkcionira točno po načrtu, ki je bil pripravljen z največjo pazljivostjo.

Nemško strokovno pojasnilo k uradnim poročilom

Berlin, 27. maja. AA. DNB. Nemški listi posebno podčrtavajo včerajšnjo posebno vest o padcu

Poročila zaveznikov

Francoska poročila

Francoska vojna poročila

Pariz, 27. maja. AA. Havas. Uradno poročilo z dne 26. maja zjutraj pravi:

Sovražnik je izvedel več napadov na vse naše fronte. Njegovi napadi se niso posrečili. Krajevne borbe, ki so bile na fronti Somme, so se obrnile v našo korist in so naše čete zavzele nove prehode čez reko. Ob reki Meuse je živahno delovala artilerija z obeh strani. Hud sovražni napad smo odbili v okolici Nontvylle.

Pariz, 27. maja. AA. Havas. Uradno poročilo 27. maja zjutraj se glasi:

Na severu sovražnik nadaljuje svoje napade, posebno v okolici Denaina. Francoske in zavezniške čete zadržujejo njegovo prodiranje. Boji so skrajno ogorčeni. Nemci napadajo ne glede na izgube, ki jih trpe njihove množestvene in hudo oborožene čete. Pri Valenciennesu smo se ponoči umaknili na že prej pripravljene postojanke ob reki Escaut. Ob Sommi in Aisni in na vzhodu ni bilo pomembnih dogodkov.

Pariz, 27. maja. AA. Havas. Ena sama skupina francoskih letalskih eskadril, ki je štela 36 letal, je v zadnjih dneh sestrelila 124 nemških letal.

Francosko službeno pojasnilo k bojem v severni Franciji in v Belgiji ter o vzrokih umika pri Valenciennesu

Pariz, 27. maja. AA. Havas. »Napad v nezgodno smrti imenujejo francoski vojaški

Nj. Vel. kralj Peter II. in Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle pri slavi gardnega polka v Belgradu.

To je razvoj, iz katerega je razumljiva nedavna Mussolinijeva izjava, da Italija ne bo bitijetnica na Sredozemskem morju, ampak enakopravna vesile z drugimi, ki imajo na tem morju svoje koristi. Zato je, kolikor je želeli, da bi se vojni požar ne prenesel na tako kočljivo in nevarno območje, danes, če se ne zgodi čudež, skoraj izključeno, da bi se moglo v predzadnjem trenutku nekaj zgoditi, kar bi dosedanjemu razvoju tega vprašanja moglo dati drugo smer. Če pa se to zgodi, bomo mogli Bogu biti le globoko hvaležni.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zagrebska vremenska napoved: Topleje in oblačno, morda slabo deževje.

Zemunska vremenska napoved: Večja oblačitev na zahodu, delno oblačno na vzhodu. Dež in nevihte tu pa tam, posebno na zahodu. Toplota precej visoka.

(Nadaljevanje s 1. strani)

Drugi veliki nemški cilj velja Valencien-
nesu. Francoske čete, ki branijo ta odsek, so ves
včerajšnji dan ustavljale nemške napade in pri tem
zadajale sovražniku velike izgube. Ponoči so se
Francoski umaknili, ne da bi jih pri tem ovirali so-
vražnik, in čvrsto zasedli nove postojanke. Franco-
sko poveljstvo je bilo sklenilo ta umik četi, ki so
slavno branile odsek pri Valenciennesu, ker so bile
francoske čete preveč raztegnjene v primeri s
splošnimi načrti. Na zahodnem delu pritiska so-
vražnik proti Calaisu, po zavzetju Boulogna,
čigar stara trdnjava se je držala do večeraj pozno
popoldne. Nemški radio je objavil snoči, da so
Nemci zavzeli tudi Calais. Toda v dobro poučenih
francoskih vojaških krogih izjavljajo davi, da
Francoski to mesto še zmerom drže.

Ob Sommi so francoske čete očistile levi breg
reke in si tudi na desnem bregu zavzele nove
utrdjene postojanke. V Argonih, kjer so Nemci pred
tremi dnevi napadli, so Francoski zavzeli nazaj nekaj
ozemlja. Pri prodiranju so naleteli na cele kuppe
mrlčev. Iz tega sklepajo, da se Nemci pri svojih
napadih ne ozirajo na nobene žrtve. Francoski čes-
tniki pripovedujejo, da nemški vojak napada po-
sami ali v skupinah, kakor da bi bil slep in da se
nemške napadalne kolone vlivajo dalje, pa čeprav
jih sproti pobija najhujši ogenj iz vseh vrst avto-
matičnega orožja. Francoski so v Argonih napre-
dovale čez polja, koder je ležalo na tisoče nemških
trupel, na enem prostoru so našli celo dolgo kolono
oklopnih čet z vozovi, kjer je bilo vse mrtvo, čes-
tniki in vojak. Padli so od strojne angleške letal-
ni ki so jih od zgoraj dol vse pokosila.

Streljanje na švicarski meji

Basel, 27. maja. b. V Baslu so slišali preteklo
noč ožen težkih francoskih topov, ki se nahajajo
v področju Woldensberga, ki je oddaljen 4 milje
od Basla. Francoski so obstreljevali področje Istaina,
ki je v sestavi Siegfriedovih utrd. Francoski so
streljali tudi na nemško železniško postajo v Weilu
na Renu, ki je oddaljena vsega 5 milj od švicarske
meje. Ožen francoskih topov je zaprl vhod v do-
lino Ankander v področju od Brissena do Walling-
hofna. Francoski topovi so obstreljevali še neko
drugo manjše mesto, ki je oddaljeno tri milje od
švicarske meje.

Angleška poročila

Angleški vojaški strokovnjak
opisuje boje za belgijska in fran-
coska pristanišča ob Rokavskem
prelivu

London, 27. maja. AA. Reuter: Vojaški ured-
nik Reuterja piše: Na Francoskem divja orjaška
bitka. V zvezi s tem je zanimivo omeniti snočni
francoski komentar, po katerem Nemci hlastno
dovajajo ojačenja s svojih postojank na Siegf-
riedovi črti in švicarski meji, in da je verjet-
no, da se bodo te čete udeležile te bitke. Zave-
zniške postojanke na reki Lys so ugodne za
obrambo pred napadi s tanki in motoriziranimi
enotami, ker je teren raven. Težkoča je pa najti
teren za kritje, ker se je sovražniku posrečilo
dobiti ob reki Escaut. Flandrijski prekop in
strelski jarki so zelo dobre naravne zapreke. Na
juhu med Amiensom in Bapaumom v odse-
ku pri Peronnu zadržujejo Francoski s hrabi-
rimi potinapadi nemški koridor. To tudi pojas-
njuje spet napade na zavezniške postojanke
pri Courtraiju in na reki Lys. Če se Francozom
posreči zapreti ta »stekleniški vrati«, bodo opera-
cije zavzele popolnoma drugo smer.

S pristojne strani potrjujejo, da imajo zave-
zniške čete še vedno v svojih rokah štiri pristanišča
ob Rokavskem prelivu in sicer Calais, Dunkerque,
Ostende in Zeebrugge.

Srditi boji so divjali včeraj ves dan pri Valen-
ciennesu, kjer so Nemci danes jutraj poskušali
z dvema novima napadoma. O uspehih teh bojev še
ni mogoče ničesar določnega poročati. Po vesteh,
ki so prispele včeraj popoldne v London, so fran-
coske čete odbile vse nemške napade ter priza-
dejele sovražniku težke izgube. Na ostalih krajih
bojišča se Nemcem ni posrečilo predrti postoj-
anke, ki jih imajo v rokah zavezniški oddelki,
niti severno niti južno od reke Lys na področju
Coutiraja, niti na zahodu.

Calais

London, 27. maja. AA. Reuter: Z nemške stra-
ni je bilo sporočeno, da so nemške čete zavzele
Calais. V pooblaščenih londonskih krogih so
snoči izjavljali, da so te trditve popolnoma izmiš-
ljene. Tako s francoske kakor z britanske pristoj-
ne strani se potrjuje, da je Calais še vedno v za-
vezniških rokah.

Angleži zanikavajo nemške trditve

London, 27. maja. AA. Havas: V londonskih
dobro obveščenih krogih menijo, da se nemška
poročila o bombardiranju britanskih letališč v
vzhodni in jugovzhodni Angliji nanašajo na nem-
ške letalske napade, izvedene nad Yorkshiro in
vzhodno Anglijo. Pri teh napadih je bilo ranjenih
osem ljudi, poškodovanih pa večje število kmetijskih
hiš. Glede poročil neke tuje radijske postaje, po
katerih opravljajo nemška letala, podmornice, po-
lagalci min in celo tudi rušilci neprestano nad-
zorstvo nad Rokavskim prelivom pri Calaisu, v
omenjenih londonskih krogih trdijo, da bi bila ta
vest absolutno točna, če bi se beseda »nemški«
zamenjala z besedo britanski.

Novo angleško vodno letalo

London, 27. maja. Angleško obalno poveljstvo
je dobilo prvo pošiljko vodnega letala tipa »Ler-
wick«. »Lerwick« je letalo z enojnimi krili, ki je
vse iz kovine. Zgrajeno je za dolge izvidniške po-
lete. Opremljeno je z dvema motorjema. To letalo
je zelo dobro oboroženo in ima šest mož posadke.
Njegova hitrost je zelo velika, a podrobnosti se
drže v tajnosti.

Obširna poročila o delovanju
angleškega letalstva pri obrambi
in pri napadu

London, 27. maja. AA. Havas: Letalsko mini-
strstvo poroča dne 26. maja:
Angleško letalstvo naznanja, da so zaloge go-
ri, ki so jih angleški letalci pred nekaj dnevi
bombardirali v Rotterdamu, še vedno v plamenih.
Tisti del skladišč, ki jih pri prvem napadu bombe
nisu zalede, so bili ponovno bombardirani. Naše
posadke izpovedujejo, da se požari stalno razšir-
jajo. Ko so se naši letalci vrnili nad mesto, so
mogli ugotoviti, da je bil še vsek odsek v plame-
nih. Vsa naša letala so se vrnila v svoja oporišča.
Med 5.30 in 9.30 so eskadrile angleškega le-
talstva sestrelile najmanj 20 sovražnih letal, 20 pa

jih onespobile za nadaljnji boj. V štiriurni srđiti
bitki smo izgubili štiri letala. Do letalskih bojev
je prišlo nad francosko obalo. Poveljnik eskadril
je sporočil, da je naletel na veliko število »Messer-
schmittov«, od katerih jih je bilo devet sestreljenih.
Neka angleška eskadrila letal vrste »Spitfire« je
odkrila nek močan oddelek sovražnih bombnikov,
ki so skušali napasti ladje. Vrženih je bilo iz
sestava pet »Messerschmittov 10« in okoli 20 letal,
ki so te bombnike spremljali. En bombnik je uni-
čen. Te odlične angleške eskadrile so uničile od
petka jutraj dalje 32 nemških letal. Skupina bomb-
nikov je onespobila pet sovražnih letal, neka
druga jih je uničila tudi pet, tretja pa jih je pet
poškodovala.

Angleški težki bombniki so izvedli ponoči
nove napade. Z uspehom so napadli nekatere že-
lezniške voze v renski pokrajini, prav tako pa
tudi bombardirali važne vojaške naprave za so-
vražnimi bojnimi črtami. Zažganih je bilo več
skladišč življenjskih potrebščin. Pri teh operacijah
je angleško letalstvo izgubilo dvojce letal. Srednji
bombniki iz Francije in Anglije so imeli tudi uspe-
he podnevi in ponoči nad sovražnim topništvom.
Izgubili smo štiri bombnike. Lovska letala so se
manj udeleževala, ker je bilo vreme slabo, kljub
temu pa je bilo sestreljenih 20 nemških letal. Štiri
lovka letala se niso vrnila na svoja oporišča, štiri
angleška letala, ki so jih od četrtka dalje imeli za
izgubljena, so se vrnila na letališče v Franciji.

London, 27. maja. AA. Havas: Ministrstvo za
zrakoplovstvo sporoča:

Preteklo noč so naša bombna letala z obsež-
nimi operacijami nad severnim delom Francije, nad
južnim delom Belgije in drugod bombardirala vojne
kolone, transportne, zbiranja nemških čet, ceste,
železniške proge, mostove in druge važne naprave.
V teh krajih so po bombardiranju nastali veliki po-
žari s znatno škodo. Po teh napadih se tri letala
niso vrnila na svoja letališča. Ves dan so bombna
letala dajala veliko pomoč belgijski, francoski in
angleški vojni sili. Angleška letala so neprestano
letala nad bojnimi črtami in nad severno fran-
cosko obalo. Po dospelih poročilih je bilo sestrel-
jenih 12 sovražnih letal, dočim je izgubljen samo
eno angleško letalo.

Francoska letala so včeraj napadla nemške za-
loge špirta v Rotterdamu. Veliko število bomb je
padlo na rezervuarje, ki so se vžgali. Angleški
pilot, ki se je udeležil tega napada, je izjavil, da
so rezervuarji še goreli, ko so angleška letala po-
novno priletela nad Rotterdam. Nemški reflektor, ki
je skušal odkriti ta letala, so uničili s strelji svojih
strojnih pušk. Vsa letala so se lepo vrnila domov.
Bombna letala obalske obrambe so zasledila nem-
ški motorni čoln pred nizozemsko obalo, ga na-
padla tako, da se je čoln v 10 minutah potopil.

Angleški bombniki so napadli sovražne mo-
torizirane enote v severni Franciji. Naša letala so
izvedla včeraj celo vrsto patrolnih ofenziv nad vse-
mi kraji severne Francije od zore do noči. Eskad-
rila bombnikov je napadla spreved 40 sovražnih
avtomobilov na nekem cestnem križišču. Bombe so
povzročile velik požar na sovražnih vozovih. Drug
oddelek letal vrste »Blenheim« je napadel nemško
motorizirano kolono. Ko so se prvi trije aparati
približali, da bi bombardirali spreved, se je poja-
vilo 15 nemških letal, ki so se spustila v borbo z
našimi letali; ko pa so opazili novo skupino angle-
ških patrolnih letal, ki so prihajala na pomoč, so
pobegnili. Ta skupina je uro pozneje napadla tretjo
sovražno kolono, na katero je vrgla nad 150 bomb.
Mnoge bombe so svoj cilj zadele naravnost. Po-
zneje so naša letala napadla sovražne protiletalske
baterije, dočim je druga skupina bombardirala nem-
ške motorizirane kolone in vozove, ki so vozila
municijske in življenjske potrebščine. Opazilo se je,
da je velika bomba padla sredi skupine avtomob-
ilov, ki so bili na poti.

Zvečer so bombniki kljub hudemu ognju so-
vražnih letalskih baterij in sovražnih letal porušili
važen most. Vrgla so več kot 300 bomb. V okolici
mosta so nastali hudi požari. Vsa letala, ki so se
udeležila te hoperacije, so se vrnila v svoja opo-
rišča. Pri vseh teh bojih so bila nalahko zadeta

Nekateri domnevajo,
da bo Nemčija
poskušala Anglijo zasesti

Notranje priprave v Angliji —
General Ironside: poveljnik
oborožene sile v Angliji

London, 27. maja. t. Reuter: Spričo nevarno-
sti, ki se je pojavila, da bi Nemčija napravila po-
kus, da vdere v Anglijo, to se pravi, da v Angliji
izkrea svoje čete, so oblasti izdale obsežne ukrepe:

Najprej je bil doseđani šef imperialnega ge-
neralnega štaba general Ironside postavljen za vr-
hovnega poveljnika vseh suhozemskih oboroženih
sil v Angliji, med tem ko je bil za šefa imperial-
nega štaba imenovan general Deall, do sedaj po-
veljnik južne Afrike. Ta sprememba je potrebna
zato, da ima Anglija pripravljeno udarno armado
na svojem lastnem ozemlju. Nadalje so bili izdani
ukrepi za izpraznitev vseh vzhodnih in južnih ob-
morskih mest. Otroke že odvajajo v bolj varna za-
vetja. Vsa ta obrežja so proglašena kot vojna ozem-
lja. Protiletalska obramba je postala eno glavnih
orožij Anglije in je bila razpostavljena po vsej
obali tako, da lahko učinkovito nastopa. Posebna
pozornost je obrnjena velikim industrijskim eredi-
ščem, kakor tudi velikim pomorskim pristaniščem
in njihovim napravam. Ker je treba računati s tem,
da bo zmanjšan uvoz surovin, so bila objavljena na-
vodila za zbiranje starega železa in bodo v zaseb-
nem lastništvu in pri javnih napravah pobrali vse
železo, ki ni nujno potrebno za vzdrževanje vojnega
in prehranjevalnega prometa ter za varnost zaseb-
nih in javnih poslopij. Oblast je civilno prebival-
stvo organizirala v vojaško obrambno oddelke in
vsakemu odmerila svojo nalogo. Za prehrano so
objavljali silno strogi varčevalni predpisi.

Angleške vojaške oblasti poročil nekaterih ino-
zemskih časopisov in časopisnih agencij o zbiranju
nemških prevoznih ladij ob danski in norveški obali
ne potrjujejo. Toda vodstvo angleške obrambe
je to možnost moralo vzeti v račun in temu pri-
merni ukrepi protisredstva. Vsi ti ukrepi med
ljudstvo niso zanesli razburjenja, pač pa je vidno,
da angleški narod razume resnost položaja, in po-
trebo, da zbere vse svoje napore.

Preimenovanja generalov

London, 27. maja. t. Reuter. Vojno ministrstvo
poroča, da je bil doseđani poveljnik zahodne An-
glije, general Haining, postavljen za podnačelnika
vrhovnega imperialnega štaba, general Jackson je
postavljen na njegovo mesto, general Paget pa je
imenovan za šefa generalnega štaba oborožene sile
v Angliji, ki ji poveljuje general Ironside

General Weygand (na levi), predsednik francoske vlade Reynaud (v sredi) in maršal Petain (desno) odhajajo od vojnega posveta v Parizu.

nekatera letala, ranjen pa je bil samo en angleški
letelec.

Vtisi časnika, ki je v letalu
spremljal angleške bombnike

V spremstvu Royal Air Force na bojišču, dne
27. maja. b. Dopisnik »United Press« Millian po-
roča:

Pri včerajšnjem poletu RAF, ki me je vodil
čez Francijo in Belgijo, sem imel priliko opazo-
vati, kako se iz nemških položajev dviga dim in
kako divjajo požari, ki so jih povzročile bombe iz
angleških letal. Angleško letalstvo je dobilo na-
log, da uniči nemška skladišča bencina in muni-
cije ter da stalno bombardira vsa mesta in vasi,
iz katerih Nemci pošiljajo okrepiteve svojim četam
na fronto. Veliko brodogojev angleških letal vrste
»Stukas« je bilo uporabljenih za napad izza nem-
ških bojnih črt. Bombniki so povzročili požare v
nemškem zaledju in napravili veliko škodo. Ti
aparati so dan in noč napadali nemške čete z vi-
šine nekaj desetnih metrov, jih obsipali s strojni-
skim ognjem in bombami ter jih na številnih me-
stih poglale v beg. Prav tako so angleški bomb-
niki razbili številne ceste, železnice in kolodvore,
ki služijo Nemcem za premikanje čet. Borbe nad
Seldo in v Flandriji se še vedno vodijo z največjo
ogorčenostjo in angleški bombniki uničujejo vse,
da preprečijo nove uspehe nemških sil. Angleški
piloti so pričeli uporabljati tudi goreče olje,
ki ga spuščajo na posamezne zgradbe in tanke ter
tako izvajajo nevarne požare. Angleško letalstvo
se je pričelo posluževati tudi napadov v strnem
spuščanju, s katerim zlasti rušijo vojaške naprave
v ozadju.

London, 27. majnika. t. Reuter. Nocojšnje po-
ročilo letalskega ministrstva poroča o novih letal-
skih napadih na Antwerpen (Anvers), Bruselj in
Boulogne, ter na številna druga zbirališča nem-
ških čet. Vsi angleški bombniki so se vrnili. Na-
sprotnih letal so uničili 20. Nadalje poročajo, da je
ena sama »smrtna eskadrila« brez lastnih izgub uni-
čila 5 nemških bombnikov. Vse angleške izgube
dneva znašajo 3 lovka letala.

Napovedovanja švicarskih listov
o skorajšnjem nemškem udaru
naravnost na Anglijo

Bern, 27. maja. t. Vojni poročevalec »Neue
Zürcher Zeitung« piše, da med tem ko novi
obrambi načrti generala Weyganda še niso pre-
gledani, nemški vojni načrti prihajajo vedno bolj na
dan. Anglija in Francija sta pokazali, da se v zad-
njih osemih mesecih nista mogli znati, da bi se bili
pripravili na totalitarno vojno in da vojne z Nem-
čijo nista resno vzeli. Anglija in Francija sta za-
radi tega glede orožja še daleč za Nemčijo. Sedaj,
po nemških uspehih v Belgiji in Flandriji, sta pa
odločeni zbrati vse svoje razpoložljive sile v naj-
hujšem naporu, da se postavita v bran nasprotniku.
Svojo malomarnost sta morali plačati na bojnih po-
ljih Belgije in severne Francije in bosta morali pla-
čevati še nadalje. Toda Nemčija ve, da sta ti dve
velesili v stanju doseči glede oboroževanja velikan-
ske uspehe. Zato jima noče pustiti časa za to. Zato
je sklenila, da jima ne bo pustila od sape. Nemčija
bo vrgla v boj vse svoje ogromne oborožene sile,

18.000 padalcev na Nizozemskem

Rim, 27. maja. Po informacijah italijanskega
generalnega štaba je znašalo število padalcev,
ki so se spustili na nizozemska tla, 18.000 mož.
Ta armada je usodo Nizozemske odločila, še pre-
den so prišle nemške motorizirane čete.

Nova nemška orožja

Rim, 27. maja. Tukajšnji listi prinašajo sen-
zacionalno vest, ki so jo izvedeli iz merodajnih
vojaških krogov v Berlinu, da ima »Nemčija« pri-
pravljeno proti Angliji neko popolnoma tajno oro-
žje, čigar primenitev bo povzročila ogromno prese-
nečenje, in sicer pravijo, da ga bo svet spoznal
že v kratkem času. Nadalje poročajo italijanski
listi, da se Nemci poslužujejo letal, na katerih
vse čas poje sirena, ki ima strašen utinek na živ-
ce vojakov. Obenem so sestavili bombe, ki povzo-
čejo strašen pišč. Na normalni granati je namreč
pritrtjen ogromen lijak, ki ob zračnem odporu po-
vzroči peklensko visok zvok, ki ga je zelo težko

predvsem pa svoje letalske sile, ki so kljub občo-
dovanju vrednemu zadržanju zavezniškega letalstva,
številčno ostale močnejše od angleških in franco-
skih, da skusa s enkratnim napadom na Anglijo do-
seči dokončno odločitev ter tako svojima naspro-
tnikoma odvzeti možnost, da bi pridobila na času in
se oborožila ter Nemčijo v orožju morda celo pre-
kosila. Če bo takšen poskus — pravi švicarski po-
ročevalec — pripeljal Nemčijo do zaželenega
uspeha, je za enkrat negotovo, gotovo je le to,
da bo vojna odslej dobila obliko vojne brez usmi-
ljenja.

Italijanski list vprašuje:
Kam sedaj, v Pariz ali nad Anglijo

Nekje ob Renu, 27. maja. AA. Stefani: Poseb-
ni dopisnik agencije Stefani poroča, da so včeraj
divjali srđiti boji med nemškimi na eni ter fran-
coskim in angleškim letalstvom na drugi strani.
Nemški letalci niso samo bombardirali francoske
in belgijske morske obale, pač pa tudi pristanišča
ob južni obali Anglije. Pri vseh teh spopadih so
bili nemški letalci v premoči nad sovražnikovimi
tako po številu kakor tudi v tehničnem oziru. V
teku tega tedna so nemški letalci sestrelili 490
zavezniških letal po večini angleških. Če se bodo
boji v zraku nadaljevali v takšnem tempu, bodo
zavezniki izgubili vsak mesec okoli 3000 letal.

Rim, 27. maja. t. MIT. »Popolo d'Italia«
poroča z belgijske fronte, da se tamkaj Angliji bran-
ijo z veliko erditostjo, ker vedo, da ne gre več le
za obrambo belgijske obale, marveč za obrambo
Anglije same, ki se bo morala braniti pred nem-
škimi napadom. Poročevalec lista pravi, da se za
enkrat Angliji ni treba bati nemških padalcev, ker
je nemški načrt za zavojevanje Anglije drugačen.
Nemčija bo najprej uničila vsa angleška pristanišča
in vse obalne priprave za obrambo. Ta svoj načrt
Nemci ne bodo izvedli izključno samo s pomočjo
svojih »letal-stermoglavcev«, ampak bodo uporabili
druga sredstva. Toda svet bo kmalu slišal o teh
novih sredstvih, ki spadajo v okvir velike težke
artilrije. Nemci bodo na belgijsko obalo postavili
velikanske topove, ki bodo daleč streljali in bodo
z lahkoto dosegli angleška pristanišča.

Torin, 27. maja. AA. Stefani: »Gazeta del
Popolo« piše v svojem uvodnem članku o polo-
žaju vojaških sil v spopadu na zapadu. List na-
vaja, da je sedaj Anglija prvič v svoji zgodovini
stvarno ogrožena. Po vojaških naporih Nemčije ni
nobene dvoma, da ima Nemčija čvrsto voljo za-
vzeti angleško ozemlje, ker bo samo to
lahko pripomoglo k odločitvi sedanje vojne. Voj-
ekovanje v Flandriji in morebitna zasedba Pariza
so samo priprave in so postranskega pomena glede
na glavni nemški napad, t. j. na nemška izkr-
cavanja v Angliji.

Italijanski list »Stampa« meni, da sedaj An-
gliji v gospodarskem pogledu ne preostaja nič dru-
gega kakor upanje v širo pomoč s strani ameriških
Združenih držav, toda pod pogojem, da bo imela
čas, okoristiti se s to pomočjo.

Italijanska mnenja o možnosti
nemškega izkrcavanja v Angliji

Rim, 27. maja. b. Direktor »Telegrapha« An-
saldo skuša odgovoriti na vprašanje, če bo Nem-
čija potem, ko bodo končane borbe v severni Fran-
ciji, izvršila ofenzivo na Pariz, ali bo takoj pre-
šla na akcijo proti Veliki Britaniji, s čemer bo
vojna prešla v odločilno stopnjo. Pri tem poudarja,
da se po posameznih znakih lahko računa s tem,
da se bo nemški državni kanciler brez dvoma naj-
preje odločil za napad na Anglijo. Za-
vzete Pariza bi bil sicer velik in izreden dogodek,
toda to ne bi niti zdaleka toliko vplivalo na končni
rezultat vojne, kakor eventualna invazija nemške-
ga vojaštva v Anglijo.

Italijanska poročila

prenesti. Čete, ki so bile napadene, niso slišale
več povelj, ker so jim rezali ušesa zvoki, ki pre-
tresajo vse živce.

Pomen malih bojnih čolnov

Rim, 27. maja. Tukajšnji vojaški strokovnjaki
pripisujejo v sedanji vojni v morski ožini med
Anglijo in Francijo veliko važnost tako imenovani
»masom«, to je malim motornim čolnom z dvema
torpedoma, ki se sovražni ladiji približajo z blisko-
vito naglico in jo lahko iz največje bližine torpe-
dirajo, potem pa z isto naglico zbeže. Teh masov
so Nemci zgradili v največjem številu. Isti ita-
lijanski vojaški strokovnjaki sodijo, da je nemška
armada do sedaj uela ne vstevši Nizozemcev okoli
300.000 Francozov, Belgijcev in Angležev. V kleš-
čah med morskimi obalo in fronto, ki gre od Ganda
v polkrogu nazaj do Boulogne na morju, je po
navedbah italijanskih listov 1., 7. in 9. armada,
vsa angleška armada na tem sektorju in celo-
kupna belgijska armada.

V Rimu govorijo o 12. juniju kot dnevni vstopa v vojno

London, 27. maja. t. Reuter. Dopisniki angleških listov v Rimu pišejo, da je sklep Italije, da vstopi v vojno, sklenjena stvar in da gre sedaj samo še za dan, ko bo svoj vstop objavila z dejanji. Gre morda samo še za nekaj dni. Dopisnik »News Chronicle« trdi, da poučeni italijanski vojaški in politični krogi že prostodušno govorijo o 12. juniju kot dnevni vstopa v vojno.

Listi danes pišejo, da so zavezniški voljni Italiji priznati vsa njena vloga, ki jo igra na Sredozemskem morju.

Ciano se je vrnil

Rim, 27. maja. AA. Stefani. Zunanji minister grof Ciano se je v spremstvu državnega podtajnika za albanske zadeve davi vrnil v Rim. Na postaji ga je sprejel tajnik fašistične stranke in veliko število uglednih osebnosti. Potovanje grofa Ciana po Albaniji je trajalo štiri dni. Grof Ciano je pregledal velika dela, ki so bila izvršena v Albaniji lekom prvega leta fašističnega režima. Ko je križarka Garibaldi, na kateri je potoval grof Ciano, prispela v Brindisi, so priredili grofu Ciano velike manifestacije. Tudi v Bariju so priredili italijanskemu zunanjemu ministru živahne manifestacije.

Madžarska poročila o italijanskih težnjah z ozirom na mir na jugovzhodu

Budimpešta, 27. maja. t. MIT. Rimski dopisnik »Pester Lloyd« poroča svojemu listu, da italijanska javnost čedalje bolj glasno zahteva vmešanje Italije v vojno. Italija da je k temu prisiljena zaradi tega, ker mora skrbeti, da svoj imperij v Sredozemskem morju še bolj razširi in ga še bolj utrdi. Imena, kakor Korsika, Tunizija, Gibraltar, Malta, Suez se vedno bolj ponavljajo pri javnih manifestacijah. Tudi ime Nizza se večkrat sliši.

Toda splošno prevladuje prepričanje — pravi madžarski dopisnik — da bo mir v Podonavju in na Balkanu ohranjen kljub temu, da bi morala Italija v vojno. To vprašanje sicer danes na Italijo nima nobenega vpliva, ker da je Italija dovolj močna, da danes stopi nasproti kakšni združeni fronti velesil in manjših držav v sredozemskem področju. Vendar pa je Balkan skupno interesno področje Nemčije in Italije, ki obe želita, da ta prostor ostane miren. Zato je verjetno, da se jima bo posrečilo, da balkanski položaj nevtalizirata tudi za primer, da bi se vnela vojna v Sredozemlju.

Pomirjevalne izjave v Beogradu

Bern, 27. maja. t. »Neue Zürcher Zeitung«. Dopisnik »NZZ« poroča iz Budimpešte, da je italijanski poslanik v Beogradu jugoslovanske vladi izročil pomirjevalna zagotovila glede italijanske politike na Balkanu in da zaradi tega obisk italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana v Albaniji ni povzročil nobene nervoznosti pri sosedah Albanije.

Italija—Anglija

London, 27. maja. AA. Havas. Ministrstvo za blokado poroča: Posebni odposlanec angleške vla-

de, ki je imel nalogo udeležiti se sestanka mešanega angleško-italijanskega odbora, ki se bavi z vprašanji v zvezi z nadzorstvom nad tihotapstvom, se je vrnil danes ponoči v London. Angleški odposlanec meni, da so predlogi, ki so jih stavile italijanske oblasti v tem smislu, zadovoljiva podlaga za sporazum. Italijanski in angleški zastopniki so sklenili, da se podrobnosti sporazuma izdelajo v Rimu.

Ukrepi Anglije in Francije

Aleksandrija, 27. maja. AA. Reuter. Posebni dopisnik Reuterja se je z letalom pripeljal čez vse Sredozemsko morje v Aleksandrijo. V svojem poročilu pravi med drugim: Glavni uspeh mojega potovanja je ugotovitev, da so, naj se iz sedanje napetosti na Sredozemlju izemimo še takšne nevarnosti, Velika Britanija in njeni prijatelji izdali kar najskrbnejše vse potrebne ukrepe, da bodo takoj kos tem nevarnostim tako na vojaškem kakor tudi na diplomatskem področju.

Sovjetska Rusija ima svoje poglede o Balkanu

Bukarešta, 27. maja. t. »Exchange Telegraph«. Politični krogi imajo vtis, da se Sovjetska Rusija pri zasledovanju svojih lastnih ciljev vendarle zaskrbljeno ozira na Podonavje in na jugovzhodno Evropo. To da se je pokazalo pri zasedanju donavske komisije. Prvotno so obalne države ob toku Donave sklenile, da bo vsaka izmed njih na svojem ozemlju opravljala nadzorstvo nad plovbo po Donavi. Madžarska je nato na nasvet Nemčije predlagala, da naj bi bilo nadzorstvo mešano, to se pravi, da bi nemške patrolne ladje smele po vsem toku Donave dol do Črnega morja. Takoj nato pa se je slišal glas Sovjetske Rusije, da tudi ona, čeprav ni obalna država Donave, zahteva sedež v tej donavski komisiji, ker je kot črnomoška država zaskrbljena nad vsem, kaj se dogaja na Donavi. Moskvska »Pravda« pa je k temu odkritosrečno — surovo pripomnila, da Sovjetska Rusija sedaj še vedno lahko postane obdonavska država, mence pri tem zasedbo Besarabije in vsega ustja Donave v izlivu v Črno morje. Romunski krogi ugotavljajo, da Sovjetska Rusija hoče na ta način proti prodiranju nemškega vpliva v smeri proti Črnemu morju postaviti razširjenje svojega vpliva od Črnega morja gor na jugovzhodno evropski prostor.

Sovjeti pomirjujejo Madžare

Budimpešta, 27. maja. b. Madžarski poslanik v Moskvi je bil uradno obveščen od sovjetskega komisarja za zunanje zadeve, da je vlada Sovjetske Rusije sklenila spoštovati nevtalnost Madžarske v vsakem primeru.

Sovjetski petrolej prihaja redno v Nemčijo

Berlin, 27. maja. AA. DNB: Poročila tujih listov, ki so jih prinesli tudi švedski listi, čes da je Sovjetska Rusija baje ustavila vse dobave petroleja in mineralnih olj v Nemčijo, označujejo v nemških uradnih krogih kot neresnične. Sovjetske dobave petroleja prihajajo popolnoma po programu.

Dr. Schacht že pripravlja gospodarski obraz bodoče Evrope

Berlin, 27. maja. b. Bivši minister za narodno gospodarstvo in guverner nemške narodne banke Dr. Schacht, ki je po svojem odhodu z omenjenih položajev v novembru leta 1937 in januarja 1939 stopil popolnoma v ozadje, je zdaj po zanesljivih poročilih dobil od Hitlerja nalog, da izdelava obširen gospodarski načrt, ki bi moral biti ustvarjen po končani vojni. Dr. Schacht že dela na izdelavi tega načrta in se je v ta namen s štabom svojih svetovalcev umaknil na svoje posestvo v severnem delu Berlina. Iz zanesljivega vira poročajo, da načrt, ki ga izdeluje Dr. Schacht, obsega naslednje točke:

1. Reorganizacija nemške industrije za mirno proizvodnjo in nadomestitev izgubljenih delov za proizvodnjo.

2. Reforma nemškega valutnega sistema z

uporabo popolnoma novih osnovnih načel.

3. Načrtna razdelitev evropskih tržič, pri čemer bo vzeta v poštev zmogljivost proizvodnje posameznih držav. To posebno velja za južno in jugovzhodno Evropo.

V dobro poučenih berlinskih krogih opozarjajo, da je ta načrt Dr. Schachta posledica prepričanja, da bo Nemčija zmagala. Pri izdelavi načrta se bo upoštevala obstoječa javna proizvodnja in razdelitev. Načrt prav tako predvideva, pod kakšnimi pogoji bi se mogla izvršiti razorožitev v Evropi in končna ureditev bodoče vloge Nemčije kot kolonialne velesile. V zvezi s to zadnjo okolnostjo govorijo poučeni berlinski krogi o tem, da je voditelj nemške kolonialne zveze general Epp določen za bodočega nemškega kolonialnega ministra.

Čudna poročila iz Irske

Odkrili so zaroto, ki je hotela omogočiti nasprotnikom Anglije, da se na Irskem izkrcajo in napadejo Anglijo od te strani

Belfast, 27. maja. Reuter. Na Irskem je bila odkrita organizacija, katere namen je bil izvesti revolucijo in omogočiti tuji vojski pristanek na irskih tleh, od koder bi potem napadla Anglijo tudi z zahoda. Voditelj tega gibanja je bil irski častnik Stefan Halden, ki je stal v zvezi s sovražniki Anglije, a tudi z angleškimi fašisti. Halden je bil aretiran in z njim vred je na varnem tudi že več njegovih pomočnikov. Irska vlada je sklenila postopati skrajno odločno, da se vse take namere že v kali zatro. Irska hoče ostati dalje strogo nevtalna.

Strogi ukrepi irske vlade

London, 27. maja. AA. Reuter: Iz Dublina poročajo: Pomembne ukrepe za varnost države v svobodni državi Irski so oblastva izdala po svedenem opominu predsednika de Valere glede možnih nevarnosti za irsko državo. Irska vojska se bo povečala na stanje vojnih efektivov in bo proglašeno vojno stanje. Pod zastavo so poklicani rezervisti in prostovoljci. V kratkem se začneja kampanja za novčenje več tisoč naknadnih prostovolcev. Oblastva proučuje načrt o zavarovanju pred letalskimi napadi in pred izdajalci. Načrti za zatemanje mest in vasi so gotovi, in se lahko takoj izvedejo, če bo potrebno. Opozicija je v glavnem izjavila, da je pripravljena sodelovati z vlado pri teh varnostnih ukrepih.

Dublin, 27. maja. AA. Irske oblasti budno nadzirajo vse člane »irske republikanske armade«, zaradi tega pa je bil prijet neki član te skupine, ka-

teri je nosil s seboj navodila, ki so za vse člane vsebovale sledeče naloge.

Na vsak način se morate držati navodil, ki veljajo do 24. maja. Važno je, da morate vsako nalogo opraviti dovršeno. Prostovoljci se morajo prevažati na navadni način in z nobeno besedo ni treba odkriti, kje se kaj dogaja.

Pred kratkim je nemški radia tukaj večkrat objavil poročila o gibanju angleških čet v Ulsteru in gibanju angleških vojnih ladij ob obali te o tem, da so bili mobilizirani štirje razredi rezervistov. Vlado krogi kategorično zanikajo to vest. Finančni minister je v svojem govoru v Dublinu izjavil, da mora zedinjeni narod bdeti nad tem, da se nič ne stori, kar bi moglo koga kof ohraniti, da bi izkoristil Irsko v korist kake druge države.

Italijanske trditve

Rim, 27. maja. Italijanski listi pišejo: V London je bil poklican ministrski predsednik Ulstra, to je severne Irske, lord Graigavon. Obenem je irska vlada vpoklicala štiri letnike armade. To pomeni pravo mobilizacijo, ki se pa javno ne priznava. Na Irskem so razširjene tudi govorice, da namerava Anglija zasesti najvažnejše irske luke, ker je prepričana, da namerava Nemčija izkrcati padalsko armado na Irskem, kjer ima Nemčija pristaje ne samo v nelegalni irski revolucionarni armadi, ampak tudi med irskim prebivalstvom samim, čeprav je vlada predsednika Valere popolnoma lojalna in je izjavila, da se bo uprla tuji armadi, naj pridejo od koder koli.

Lepota žene je v njenih zobeh

Z uporabo malo zobne kreme ODOL pritegnete, milostiva gospa, poglede vseh nase, zakaj Vaši zobje postanejo beli ko sneg. Milijoni žena vsega sveta so za svoje lepe in zdrave zobe dolžne hvalo peni zobne kreme ODOL, ki temeljito čisti, krepi dlesni in osvežuje dah.

ODOL

1 TUBA ODOL-A VELJA PO KOLIČINI IN UČINKU ZA 2.

Roosevelt:

„Ponoči in podnevi prosim Boga za mir v tem ponorelem svetu...“

Washington, 27. maja. AA. Reuter. Predsednik Roosevelt je smel včeraj govor, ki so ga prenašale vse radijske postaje USA. Govoril je pol ure o potrebah državne obrambe ter o sredstvih, s katerimi bi bilo tem potrebam možno zadostiti, končno pa tudi o vprašanjih, ki neposredno zanimajo bodočnost Amerike.

V svojem govoru, ki ga smatrajo za neko vrsto dopolnilno poslanico o oboroževanju, ki jo je Roosevelt poslal kongresu, je nastopil proti slepim in gluhim, ki naivno verujejo, da so Združene ameriške države ločene od evropskega spopada, kakor tudi proti tistim, ki iz strankarstva napadajo zunanjo politiko vlade.

Roosevelt je dejal, da ne deli utvar s takšnimi ljudmi, prav tako pa tudi ne deli strahu s tistimi, ki jih je zgrabila panika in ne verujejo več v ameriško vojsko. Izjavil je, da so Ameriko ganila skoraj neverjetna poročila o vsem, kar se v tem trenutku dogaja in kar se je dogajalo s civilnim prebivalstvom Norveške, Nizozemske, Belgije, Luksemburga in Francije. Roosevelt naslavlja poziv na prebivalstvo, »naj v imenu človeške skupnosti« priskoči na pomoč Rdečemu križu. Končno je poudaril, da sta ameriška vojska in mornarica odlično preskrbljeni z vsem potrebnim in tudi dobro izurjeni.

Roosevelt je govoril nato o zmognosti proizvodnje in dejal, da se neprestano povečava. Priznal je, da še vedno ni v skladu z resničnimi potrebami, toda nov program o oborožitvi določa proizvodnjo 25.000 vojaških letal na leto. Glede ameriške vojne mornarice je Roosevelt dejal, da je danes znatno močnejša v pogledu izvajanja napadov, kakor pa je bila za časa svetovne vojne.

Roosevelt je dalje izrazil polno zaupanje v ameriške industrijalce, ki proizvajajo vojni material na splošno. Pripomnil je, da je vlada pripravljena dati industrijalcem potrebne nove kredite, da bi mogli razširiti svoje tovarne in zaposliti nove tisoče delavcev.

Predsednik USA je slednjič nastopil proti razkrojevalnim gibanjem, t. j. proti »peti koloniji«, ter dejal, da je treba z vohuni, saboterji in izdajalci postopati kar najstrožje. Pravi, da oblasti posebej posebno pozornost propagandi, ki ima namen prinašati razdor in slabost med Amerikance, kakor se je to pokazalo tudi pri drugih narodih, predvsem na evropski celine. Pri nas ta propaganda ne sme zasejati razdora in mi se bomo borili z vsemi silami proti njej. V trenutku, ko je ves svet skupin s ameriško celino ogrožen od razdalnih sil, so Amerikanci trdno odločeni, da zgrade svojo oboroženo obrambo.

»Mi se bomo branimo in gradimo obrambni zid, toda ne samo za Amerikance, pač pa za ves človeški rod. Naša naloga je vzvišena in plemenita, ponoči in podnevi prosim Boga za mir v tem ponorelem svetu. Vem, da se tudi vi vsi pridružujete tem molitvam. V ljubezni do človeškega rodu bomo skupno prosili Boga, naj zaceli rane in ublaži človeško srce.« je končal svoj govor Roosevelt.

Propaganda v Ameriki za udeležbo v vojni na strani zaveznikov

Newyork, 26. maja. AA. Havas. V ameriškem javnem mnenju se vedno bolj širi navdušenje za to, da se zaveznikom v zapadni Evropi nudi potrebna pomoč. V Čikagu je 55 članov tamkajšnje

univerze podpisalo brzojavko, naslovljeno na senatorje ameriške države Illinois, katere zahteva, naj bi ameriške Združene države dovolile zaveznikom posojilo milijardo dolarjev (55 milijard dinarjev) da bi si zavezniški takoj mogli naročiti potrebna letala. Obenem zahtevajo, naj se izglasuje zakon, s katerim se dovoljuje vpisovanje ameriških prostovoljcev za vojno službo na strani zaveznikov. Obenem zahtevajo tudi, da se ukine Johnsonov zakon. Tudi nekateri drugi listi se izjavljajo za hitro ameriško pomoč zaveznikom. V to gibanje je stopilo nad 150 najuglednejših državljanov ameriških Združenih držav, med njimi pet rektorjev velikih ameriških vseučilišč. Razen tega so na ta apel odgovorili tudi med drugimi Stimson, član Hooverjeve vlade, newyorški župan La Guardia, lastnik čikaškega lista »Daily News« in zastopniki ameriške delavske federacije, škofi vseh veroizpovedi in druge osebnosti. »Newyork Times« piše v smislu, da se delo tega odbora podpira, da bi se po zakoniti poti omogočila čim večja prodaja letal zaveznikom. »Newyork Times« pravi, da se predvsem na obalah Tihega morja opaža volja prebivalstva, naj se zaveznikom nudi vsa možna pomoč, da bi se uprli bliskoviti vojni. Vojna v Evropi se nenadoma spreminja v svetovno vojno. Nizozemska Indija, Antili, naj si bodo nizozemski, francoski ali angleški, potem Grenlandija in vse drugo ogromno ozemlje bo morda postalo plen totalitarne sile na zahodu in vzhodu.

Göring: »Vojna bo prej končana, predno bo Amerika mogla na pomoč«

Rim, 27. maja. t. MIT. »Lavoro Fascista« objavlja razgovor z bivšim japonskim veleposlanikom v Rimu baronom Siratoriem, ki pravi, da se bo morala tudi Japonska odločiti, da vstopi v vojno na strani Nemčije. Kajti znalo bi se zgoditi, da bo prišla japonska odločitev prepozno, da bi japonski imperij mogel od zmage odnesti kakšne koristi.

Siratori je nadalje izjavil, da je bil pri nemškem maršalu Göringu, ki mu je bil izjavil, da bo Nemčija vodila bliskovito vojno, ki bo tako hitra in tako odločilna, da bo končana že davno prej, predno bi Zedinjene države Severne Amerike mogle biti pripravljene, poslati v Evrovo svojo pomoč.

Molitve za mir

Vatikanska radiopostaja je oddala poziv na vse katoličane na svetu, naj molijo za to, da bi zmagala ideja pravice in ljubezni, ki edina bosta odrešila človeštvo od vojnih grozot in mu zajamčila mirno bodočnost.

Po vsej Angliji so bile v nedeljo javne molitve, ki so se jih udeležile vse veroizpovedi. Člani kraljevske družine so bili v protestantski westminsterški opatiji, zastopniki vlade in dvora pa tudi v katoliški stolnici v Westminsteru.

V Parizu je bil v nedeljo dan javnih molitev. Procesija se je zbrala v cerkvi sv. Genovefe, varuhinje Pariza, ter je šla v velikem krogu po pariških ulicah. Nad vzhodom v cerkev je bilo izpostavljeno Najsvetejše. Najmanj sto tisoč ljudi se je udeležilo te pobožnosti.

Politični zapiski

Izdana domovina

Zadnji »Gorenjec« prinaša članek pod gorenjim naslovom, kjer navaja zglede zadnjih dni, kako so tukaj in tam po svetu izdajali svojo domovino ter bili v službi tuje propagande, katero so tamkaj naseljeni tuji organizirali. List pravi, da bi ti tuji zglede utegnili biti dober nauk tudi za nas, kjer imamo dosti raznih tujcev, ki žive med nami zaradi določenih namenov. Nato pa list nadaljuje: »Vsem tem ljudem pa njihovega početja ne moremo toliko zameriti, kakor tistim našim bratom, rojenim Slovencem, ki so v službi tujih držav, tujih interesov, bodisi radi denarja, bodisi zaslepljeni od sovražne propagande. Pazimo, da se vse to ne bo nad nami enkrat krvavo maščevalo. Niso bili zastopniki poizvi in ukrepi najvišjih državnih oblasti proti tujcem, ni bil brez pomena klic štaba dravske divizijske oblasti: »Vse, kar opazite sumljivega, sporočite na pristojno mesto.« S svojo brezbrzičnostjo in svojim nezanimanjem, s svojo indirektno podporo pomagamo sovražniku mi sami, če ne upoštevamo teh uredb in klica, da je domovina v nevarnosti, da bodimo čuječi in pazljivi na vsa početja naših skritih sovražnikov, s katerimi je borba težja in nevarnejša kot z armado na odprtem polju. V teh časih bodimo še bolj tesno navezani s svojo domovino, pomagajmo ji, dokler ne prenehajo vse nevarnosti.«

»Srbski narod, ne boj se, samo poboljšaj se!«

Belgrajska »Politika« je prinesla pridigo, ki jo je te dni imel pravoslavni episkop žički dr. Nikolaj Velimirovič v Šilopaju, kjer je med drugim dejal: »Dvajset let Bog trpi že vse mogoče žalitve ter čaka, da bi se mi poboljšali. Niti najslabši človek ne bi takih žalitev niti 5 minut trpel. Bog pa že 20 let trpi in čaka, ne oglašja se in ne plačuje vsake sobote. Zda pa se je Bog oglašil. Bog ima dve roki, kakor to slikovito pravi naš narod, z eno kaznuje, z drugo pa miluje. Naš narod se je vedno znal zbrati. Tudi zdaj naj se nikar ne plaši. Ne boj se, narode srbski, samo poboljšaj se!«

Proti dr. Bičaniču

Kakor znano, je pisanje dr. Bičaniča o Sovjetski Uniji, kjer se je mož mudil kot eden izmed delegatov naše države, v jugoslovanski javnosti vzbudilo deljene občutke. Na Bičaničev članek v »Hrvatskem Dnevniku« zdaj odgovarja tudi »Katoški list«, ki je glasilo zagrebske nadškofije. Med drugim takle prijemlje dr. Bičaniča: »Potem, ko je svoj čas javno in zelo nekritično odklonil papežev encikliko »Quadragesimo anno«, pri čemer je pokazal, da prav nič ne pozna etvrti, o kateri govori, je tokrat dr. Bičanič nastopil kot izrazit simpatizer za Sovjetsko Rusijo. Njegovi vtiski iz Sovjetske Unije so znova pokazali, kako nekritičen je dr. Bičanič v svojih sodbah. Njega vodijo čustveni momenti ter ideološke marksistične simpatije, nikakor pa ne hladno opazovanje ter kritična presoja podanega mu gradiva.«

Občinske volitve na Hrvaškem in JRZ

Belgrajska »Samouprava« kot glavno glasilo JRZ prinaša v zadnji številki uvodnik o občinskih volitvah na Hrvaškem, kjer naglašja, da je SDS pri teh volitvah med Srbi doživel poraz. List se peša s pisanjem nekaterih drugih listov, ki zagotavljajo, češ da je med Srbi na Hrvaškem zmagala SDS. List med drugim na koncu veli: »Ne bomo se spuščali v polemiko niti z vodstvom SDS niti z dr. Mačkom, ker sodimo, da danes za to ni primeren čas, hočemo pa naglasiti, da taka polemika že zaradi tega ni priporočljiva, ker vsi skupaj sedimo v vladi narodnega sporazuma. Vlada pa ima nalogo urejati politične razmere na znotraj ter poravnati vse prejšnje spore med Srbi in Hrvati. Da pa javnost ne bo v zmoti glede volitev na Hrvaškem, bomo podali izide v številkah, nakar naj lahko vsakdo očesi. Sicer pa smo prepričani, da ima javnost oči in da sama vidi ter da je prav za prav že videla in razumela. Nobeni skonstruirani komentarji iz vrst SDS in nobeno pisanje raznih listov v nasprotju s smislom se ne more prijeti javnega mnenja. Javnost je že napravila svojo sodbo, ki je taka: Hrvate v banovini Hrvatski predstavlja g. Maček. Srbi na Hrvaškem pa so zbrani v naši stranki, torej v JRZ.« Nato list na drugem mestu prinaša podatke, iz katerih je razvidno, da je na Hrvaškem v 195 občinah, kjer imajo Srbi absolutno ali relativno večino, glasovalo vsega skupaj 121.429 glasovalcev. Od tega števila je JRZ dobila 36.502 glasov in 1008 občinskih odbornikov, SDS je dobila 15.183 glasov, SDK pa 14.262 glasov. V tej zadnji številki pri objektivni presoji SDS ne more računati na več kot 10.000 svojih pristašev. Po volilnih podatkih je dobila JRZ 57 občin, SDS pa 32..

Odgodene občinske volitve v Bački

»Hrvatski Dnevnik« poroča iz Belgrada: »Predsednik vlade Dragiša Cvetković in minister dr. Smoljan sta imela skupno konferenco. Poleg tega je bilo več posvetovanj med predsednikom vlade Cvetkovićem, ministrom dr. Smoljanom ter notranjim ministrom Miladževićem. Po teh posvetitvah je bilo sporočeno, da so odgodene občinske volitve v vseh občinah Bačke, kjer so bile razpisane. V zvezi s temi volitvami sta se v Bački mudila ministra Tomić in Bešlić. Prav tako pa se je v Belgradu mudil senator Josip Gjido Vuković, ki je nekaj krat obiskal dr. Smoljana. HSS je zahtevala, naj se občinske volitve v Bački odgode za toliko časa, dokler ne bi bile odstranjene nekatere tehniške neprilike. Tej zahtevi HSS je bilo zdaj ugodeno.« — Katere pa so tiste tehniške neprilike, zaradi katerih je HSS zelela, da bi se občinske volitve odgodile, v listu ni povedano.

Starokatoličani med seboj

Zadnjič smo poročali o zborovanju starokatoliške opozicije v Zagrebu. Zda pa je ta opozicija začela izdajati svoj list »Starokatoliški preporod«, ki mu je njegova prva in menda edina naloga bojevati se zoper starokatoliškega škofa Marka Kalodjera in njegove pristaše. List ureja uredništvo starokatoliški »svečenik« M. Lončarić. List med drugim piše, »kakaj je začel izhajati ter naglašja, da je nezadovoljnost v vseh krogih vedno večja z razmerami v starokatoliški cerkvi.« »Zagrebski starokatoličani so dolgo časa verjeli, da v starokatoliški cerkvi delajo zmedo klerikalci ter plačanci Kaptola, dokler niso začeli pisno opozarjati delovanja ljudi, ki so zbrani v resni starokatoliškega škofa. Uspeh tega opazovanja je bil strahoviti.« List zahteva, da je Kalodjerno in njegove pristaše treba naznaniti državnemu pravdniku.

Pogajanja v gradbeni stroki doslej brezuspešna V ponedeljek je delavstvo odklonilo ponudbe delodajalcev ter postavilo nove zahteve

Ljubljana, 27. maja. Danes ob 10. dopoldne so bila pogajanja za sklenitev kolektivne pogodbe za stavbinsko delavstvo. Pogajanja je sklicala inspekcija dela v sejni dvorani Delavske zbornice. Pogajanja so se udeležili zastopniki gradbenih podjetnikov vseh strok, s strani delavstva pa vse strokovne organizacije, medstrokovni stavkovni odbor in Delavska zbornica po svojem zastopniku.

Delavstvo je pred začetkom stavke postavilo zahtevo po zvišanju mezd za 1 din na uro za vse panoge delavstva brez ozira na kvalifikacijo. Danes pa so stavili nove višje zahteve, in sicer: različno po kvalifikaciji in po draginskih razredih gradbe-

nih krajev, tako da bi znašal povprečni povisek za vsakega delavca 1.50 din na uro.

Delodajalci pa so ponudili takojšen povisek 50 par na uro in s 25. junijem še 25 par na uro, tako da bi po tem času prejeli delavci povisek 75 par na uro, kakor so bili po svojih zastopnikih na zadnji razpravi pred stavko že pripravljeni sprejeti.

Danes zastopniki delavskih strokovnih organizacij ponudbe delodajalcev niso marali sprejeti. Zastopniki delavstva so se v popoldanskih urah ponovno posvetovali o sprejemu pogojev s strani graditeljev in so sklenili, da so ti pogoji ob sedanjih rastoči draginji za delavstvo nesprejemljivi.

Predsednik vlade Dragiša Cvetković se je vrnil v Belgrad

Živahna politična posvetovanja

Niš, 27. maja. AA. Po dvodnevem bivanju v Nišu in Niški Banji se je predsednik vlade Dragiša Cvetković odpravil v spremstvu svojega osebnega tajnika Bože Nastasijevića ob 10.30 z letalom v Belgrad. Predsednika vlade so spremili ban moravske banovine Krasojevič, senator Joksimović in župan Dragutin Živković s podžupanom Djordjevičem. Za svojega obiska v Nišu in Niški Banji si je Cvetković ogledal včeraj Knežje selo in velika dela za zidavo sanatorija Okrožnega urada za varovanje delavcev.

Belgrad, 27. maja. m. Danes so se vrnili v Belgrad skoraj vsi člani kr. vlade. Predsednik vlade Cvetković je prispel iz Niša z letalom. Iz Zagreba so se vrnili podpredsednik vlade dr. Maček, finančni minister dr. Šutej in poštni minister dr. Tor-

bar, iz Brčkega minister za gozdove in rudnike dr. Kulenović, iz Banja Luke pa kmetijski minister dr. Cubrilovič. Z dr. Mačkom so prispeli v Belgrad tudi predstojnik oddelka za gozdarstvo pri banski upravi v Zagrebu inž. Frković, ravnatelj za zunanjo trgovino dr. Bičanič in glavni ravnatelj Prizada dr. Toth.

Dr. Maček je po svojem prihodu v Belgrad sprejel tudi ministre dr. Smoljana, dr. Konstantinovića in dr. Markovića ter reis-ul-ulemo Spaha iz Sarajeva.

Predsednik vlade Cvetković je današnji dan prebil v svojem kabinetu in reševal tekoče posle. Popoldne je v svojem kabinetu sprejel podpredsednika vlade dr. Mačka ter imel z njim daljši razgovor.

Naknadne volitve na Hrvaškem

Zagreb, 27. maja. b. Včeraj so bile naknadne volitve v 20 občinah. Sama HSS je dobila 12 občin, dve občini je dobila HSS skupaj z zemljoradniki in eno skupaj z muslimani. Eno občino je dobila SDK, eno občino so dobili muslimani s SDS, dve občini pa so dobile srbske stranke, medtem ko so Davidovičevi demokrati s še nekaterimi srbskimi skupinami dobili eno občino.

Obraznava proti morilcem dr. Šuflija

Zagreb, 27. maja. b. 10. junija se bo pričel pred zagrebskim okrožnim sodiščem velik proces proti Zwergerju in tovarišem, ki so obtoženi umora dr. Šuflija. Omenjeni pri svojem procesu niso bili kaznovani, po ustanovitvi banovine Hrvatske pa se proces obnavlja. Kot zasnovanci umora so obtoženi Zwerger, Belošević in Stevo Večerina.

Kako je bilo v Bruslju, ko so Nemci prekoračili mejo

Vojni poročevalci švicarskega katoliškega lista »Vaterland« R. de C. P. je poslal svojemu listu poročilo, kako je nemška armada prekoračila mejo in vkorakala na ozemlje belgijske države. Objavljeno je bilo 22. t. m. Poročilo je zanimivo tako glede obnašanja prebivalstva v vojnem času, torej v psihološkem pogledu, kakor glede političnih in strateških okoliščin, ki označujejo nastop vojnega stanja v Belgiji, katerega si ta država ni želela in se ga je kar moči do zadnjega trenutka ogibala.

Kralj

Obnašanje kralja je sploh zbudilo občudovanje vseh poročevalcev. Takoj je bil v prvih vrstah (kar se ne more reči o moči nizozemske prestolonaslednice Bernharde). Niti nagovora v radiu ni imel in je dejal: »Zato zdaj ni več časa.« Samo poslanico narodu je bežno začrtal na papirju in odhitel na mejo. Tudi Pierlot je še v soboto 11. t. m. peš hodil v svoj urad z aktivno tako mirno kakor vosele. Če izvzamemo pomanjkljivost organizacije zoper letalske napade, je Belgija bila popolnoma pripravljena.

Zadržanje belgijske vlade

Belgijska vlada je večkrat opozarjala prebivalstvo na nevarnost, da bi mogli biti tako Belgija kakor Nizozemska potegnjeni v vojno. V šestih mesecih pa so ta opozorila in govore ter članki v dnevnikih ljudi skoraj popolnoma otopila in ljudstvo napovedane nevarnosti sploh ni več jemalo resno. Zanašali so se na modro nevtiraliteto politiko kralja in vlade, posebno ko so ministrski predsednik Pierlot, zunanji minister Spaak in vojni minister general Denis podali v zbornici izjave, iz katerih je bilo popolnoma jasno, da se bo Belgija strogo držala nevtiralitete do konca. Ko je izgledalo, da se za mejo nekaj pripravlja, ni Belgija ukrenila ničesar, kar bi moglo koga kaj dražiti, čeprav je seveda belgijska armada bila vsekozi pripravljena na najhujše. Nezaustavna pa so bile varnostne naprave proti bombnim napadom; zaklonišča v Bruslju in Anversu so bila navadne kleti, na deželi pa še tega ni bilo. Popolnoma na višku pa je bila protiletalska topniška obramba, na kakšne padalske čete pa sploh niso mislili, da bi mogle predstavljati resno nevarnost. Niti sanjati se ni moglo nikomur, da bodo prav padalci zasedli in zavzeli najmočnejšo trdnjavo lieškega obrambnega pasu... Belgijski generalni štab se je ogibal kakršne koli stika z generalnim štabom zavezniške armade, da bi ne mogel nihče dvomiti v to, da hoče Belgija z vsemi silami ohraniti mir. Merodajne osebe kljub temu niso dvomile, da bo Belgija postala vojno področje, kadar bi se komu zdelo to potrebno v namene lastnega vojnega operacijskega načrta, toda so dejale, da se hočejo ravnati tako, da jim v takem primeru nihče ne bi mogel očitati, da se niso lojalno držale nevtiralnosti. »Če bomo napadeni«, je dejala zelo visoka oseba, »se bomo do zadnjega branili, proti nevtiralnosti pa se ne bomo na noben način pregrešili, ker imamo rajši več ali manj dobrih mir, kakor pa kakšno zmago, ki bi jo mogli zaveževati kot zavezniki ene stranke.«

Med 6. in 9. majnikom

Od ponedeljka 6. maja dopoldne so merodajni činitelji v Bruslju vedeli, da je nevarnost tu, zato so bile ukrenjene vse potrebne vojaške priprave. Ljudstva pa vlada ni marala vznemiriti. Tako Bru-

Procesija presv. R. Telesa v Belgradu

vse belgrajske katoliške župnije skupno procesijo sv. Rešnjega Telesa iz cerkve Kristusa Kralja v Krunksi ulici. Procesijo je vodil nadškof dr. Ujčić ob asistenci številne duhovščine. Oltarji so bili postavljeni pred katoliškim domom na vogalu Kralja Milana ulice, v Jovana Ristića ulici in Ulici kralja Milutina in na cerkvenem dvorišču v Krunksi ulici. Za Najsvetejšim so stopali zastopnik Nj. Vel. kralja polkovnik Klaič, zastopnika kr. vlade gradbeni minister dr. Krek in minister brez portfelja dr. Smoljan, zastopnik predsednika senata dr. Korosca senator Smodje, zastopnik Privilegirane agr. banke ravnatelj Končan, člani številnih belgrajskih slovenskih in hrvatskih kulturnih in stanovskih organizacij in veliko število častnikov. V procesiji so tudi letos sodelovale slovenske usmiljenke v Belgradu, ki so ves čas med procesijo lepo prepevale slovenske cerkvene pesmi. Med procesijo so igrala tri godbe. Častna četa podčastniške šole je pri vseh blagoslovih izstrelila salvo.

Za zasedanje gospodarskega sveta balkanske zveze — nove poštne znamke

Belgrad, 27. maja. AA. 1. junija se snide v Belgradu na osmo redno zasedanje gospodarski svet držav Balkanske zveze. V zvezi s tem so danes izšle posebne poštne znamke, in sicer dve vrednosti po 3 in 4 din. Znamki se prodajata po nominalni vrednosti. Na znamkah so upodobljeni grbi držav Balkanske zveze. Znamke s istimi motivi pridejo ob istem času v promet tudi v drugih državah Balkanske zveze. Pri teh znamkah je uvedena novost, ki bo zanimala filateliste, namreč to, da je napis Jugoslavije natisnjen izmenično v cirilici in latinici. Besedi »Entente Balcanique« sta isti na obeh znamkah. Znamki sta tiskani v omejenem številu. V Belgradu bo za zasedanje gospodarskega sveta v rabi poseben žig s prigodnim besedilom: s tem žigom bo pošta Belgrad I. žigosala znamke po naročilu in po potrebah filatelistov iz Jugoslavije in iz tujine. Vsa naročila bo torej sprejemala in izvrševala pošta Belgrad I.

Žrebanje državne rente

Belgrad, 27. maja. AA. Na podlagi čl. 3 zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o izplačilih in na podlagi odloka finančnega ministra z dne 11. decembra t. l. bo v oddelku za državne dolge in državni kredit v sobi št. 5. I. 1. junija t. l. točno ob devetih dopoldne žrebanje dobikov loterijske dva in pol odstotne državne rente za vojno škodo nove emisije. Dostop prost. — Iz oddelka državnih dolgov in državnega kredita.

Belgijska vlada v Parizu

Paris, 27. majnika. t. Reuter: Belgijska vlada je imela sejo v prostorih belgijskega poslanstva v Parizu. Predsednik vlade Pierlot je imel govor, v katerem je dejal, da Belgija ne bo sklepala nobenega miru, dokler da ne bodo zavezniške sile zmagale in bo v Belgiji obnovljena svoboda.

Nevarnost je tu!

Prvi bombni napad...

Toda vlada je bdela in 9. maja ponoči, ko so Bruselčani bili, kakor vedno, dobre volje, so se zbrali njeni člani v ministrskem predsedstvu, v katerem jim je g. Pierlot prebral hude novice, ki so prihajale tede dne druga za drugo z meje. Ob 9 ponoči je prišel od tam telegram, da se nemška armada pomika proti meji. Seveda je vlada takoj izdala vsa potrebna povelja, ki so se tikala predvsem izpraznitve letališč in prvih priprav za obrambo, kakor tudi tako imenovane pete kolone. Bruselčani pa so mirno spali in luči so gorele kakor po navadi do ranega jutra. Zbudili so se nehoti ob peti uri osem minut, ko se je zaslislalo brnenje letalskih motorjev, pokanje topov, praske, tanje pušk in votlo udarjanje bomb. Toda nihče ni poslušal nasvetov, ki so jih bile oblasti že pred nekaj meseci razdelile hišnim posestnikom — še v vsaki vojni je bilo tako, da v danem trenutku na te nasvete nihče ne misli. Ljudje so se rado vedno sklanjali skozi okna, tramvaj je vozil mirno dalje in tudi tisti, ki so se že prej zbudili in šli na sprehod, ali pa sploh niso šli spat, temveč so, kakor pravimo, moč prekorakali, se kljub vsemu temu šumu niso dali premotiti. Ali hoče človek dati na ta način izraza, da se ne boji, oziroma se delati, kakor da se ne boji? Dejstvo je, da je bil ta prvi bombni napad ob 6 končan, ljudje pa so zagledali pred seboj hudo razdejanje. Hiša znane barona de Liedekerke je bila od bombe od strehe do kleti prebita, gospodar težko ranjen, dva njegova otroka pa ubita od bombnih drobovcev. Popolnoma uničeno je bilo tudi bivše švicarsko poslatništvo, iz katerega so se člani poslanstva iselili pred nekaj meseci v novo poslopje. Na trgu Madou je bomba razrušila hišo in častnikarski kiosk. Razrušena je bila tudi neka hiša na Botaničnem vrtu, ki je pokopala pod svojimi ruševinami dva starčka. Tudi v notranjstvih mesta je bilo nekaj žrtev, nekatere na periferiji pa je gorela velika tovarna...

Nemški poslanik pri Spaaku

Po 7 uri jutraj se je oglasil pri zunanjem ministru Spaaku nemški poslanik von Bülow, ki je prinesel noto nemške vlade in hotel napraviti ustnen uvod. Belgijski zunanji minister pa ga sploh ni pustil do besede in dejal: »Jaz imam prvi besedo.« In gospod Spaak je nato prebral izjavo, ki nam je znana iz časnikov, v katerih je napravila velik vtis. Nato je povzel besedo nemški poslanik, toda Spaak mu je kmalu vzel noto iz rok in dejal: »Jo že noznam in sem vam itak že odgovoril.«

Gospodarstvo

Trboveljska premogokopna družba

Dva milijona dinarjev za ustanovitev podpornega sklada za delavstvo

Iz poslovnega poročila Trboveljske premogokopne družbe za lansko leto posnemamo, da je bil razvoj jugoslovanskega trga lani zadovoljiv. Posebno je narasla poraba industrijskega premoga. Tudi železnice so vzele večje količine. Da zadosti potrebam, je družba nadalje izvajala velike investicije. Predvsem je sklenila zgraditi v Rajhenburgu lastno elektrarno in povečati centralo v Trbovljah, tako da bo družba mogla proizvajati z lastnimi sredstvi vso električno silo za pogon obratov, uporabljati pri tem premogovne odpadke, ki so za prodajo nerabni. Tudi prodaja družba tok dalje.

Proizvodnja premoga je narasla od 1.423.648 ton leta 1938 na 1.501.105 ton lani, prodaja pa od 1.416.956 na 1.493.691 ton. Zaloge so bile v celoti porabljene v zimskih mesecih. Proizvodnja cementa je narasla od 74.530 na 80.260 ton, prodaja pa od 73.898 na 79.907 ton, proizvodnja apna je padla. Elektrarne družbe so proizvedle lani 43.15 milij. ur toka (1938 8.2 milij. ur), prodale so 8.75 (1.31) milij. kilovatnih ur.

Bilanca:

Bilanca izkazuje pri glavnici 200.2 milij. din zvišanje bilančne vsote od 362.2 na 367.15 milij. din. Rezerve za razne svrhe so narasle od 80.15 na 88.5 milij. din, upniki pa so ostali skoro neizpremenjeni: 44.76 (44.9) milij. din.

Med aktivni se je zmanjšala vsa nepremična imovina družbe radi investicij, ki so bile večje kot odpisi, od 165.45 na 179.2 milij. din. Tudi zaloge obratnega materiala so se povečale od 20.8 na 39.04 milij. din. Dolžniki, kjer so vsebovane

tudi naložbe, so se radi investicij zmanjšali od 109.2 na 149.5 milij. din. Končno znašajo vrednostni papirji 2.7 (2.2), gotovina pa 3.06 (2.0) milij. dinarjev.

Lani so znašale investicije 34.3 (1938 33.14) milij. din, odpisi pa so dosegli 20.1 (17.3) mil. din. Brutodonos brez prenosa se je povečal od 77.57 na 88.74 milij. din, toda istočasno so narasli tudi stroški. Tako so se zlasti povečali davki od 16.2 na 21.5 milij. din, v tekočem letu pa je pričakovati še nadaljnega znatnega povečanja. Stroški so se povečali od 6.84 na 7.55, izdatki za socialno skrbstvo od 12.12 na 12.75 milij. din, nadalje tudi odpisi.

Čisti dobiček brez prenosa se je zvišal od 24.66 na 26.6 milij. din, s prenosom vred pa od 26.6 na 28.6 milij. din. Vendar bo družba porabila za dividendo manj, ker je od čistega dobička vtičala 6.5 milij. din v posebno davčno rezervno. Dividenda bo znašala 16.50 din bruto za delnico, torej 8.25%, dočim je znašala dividenda za 1938 20 din bruto za delnico (10%).

Ustanovitev podpornega sklada za delavstvo

Obenem je družba iz čistega dobička za 1939 vtičala znesek 2 milij. din, katerega bo predkazala Glavni bratovski skladnici v Ljubljani. S to vsoto bo ustanovljen podporni sklad za družbino delavstvo. Namen tega podpornega sklada je dati sredstva onim delavcem, ki bi brez krivde zašli v težaven položaj, poleg tega pa je namen sklada pomagati tudi delavcem, ki imajo velike družine. Vsekakor je ta gesta družbe vredna priznanja in posnemanja.

Stanje Narodne banke

Narodna banka izkazuje za 22. maj naslednje stanje (vse v milij. din, v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 15. maj):

Aktivna: zlato v blaginjah 2037.1 (+0.84), zlato v inozemstvu 83.36 (+40.0), skupna podlaga 2120.5 (+40.84), devize izven podlage 608.6 (-147.6), kovani denar 300.5 (-15.04), posojila: menična 1821.56 (77.45), lombardna 159.96 (+69.9), skupno posojila 1981.5 (+142.3), eskont bonov državne obrambe 2895.0 (+464.0), razna aktivna 2167.5.

Pasiva: bankovci v obtoku 11.300.15 (+354.26), drž. terjatve 84.7 (+19.3), žirovni računi 755.0 (+42.3), razni računi 1072.0 (+147.4), skupno obveznosti po vidu 1911.75 (+209.0), obveznosti z rokom 100.0, razna pasiva 305.8 (-71.3).

Obtok bankovcev in obveznosti po vidu 13.211.9 (+563.3), skupna podlaga po stvarni vrednosti 3392.76 (+65.345), od tega samo zlato v blaginjah po pravi vrednosti 3259.4 (+1345) milij. din, skupno kritje 25.67 (v prejšnjem izkazu 26.30%), od tega samo z zlatom v blaginjah 24.67 (25.75)%.

Izkaz kaže znatne izpremembe. Predvsem je Narodna banka velik del svojega deviznega zaklada pretvorila v zlato, ki se nahaja v inozemstvu. Povečala so se izposojila državi in zasebnemu gospodarstvu za znatno vsoto nad 600 milij. din za povečanje likvidnosti naših denarnih zavodov. To je imelo tudi za posledico povečanje obtoka bankovcev na vsoto 11.300 milij. din.

Stanje naših kliringov

Narodna banka izkazuje za 22. maj naslednje stanje naših kliringov (v oklepajih razlika v primeri s stanjem za 15. maj):

Aktivni kliringi: Nemčija 3.802.045 (-3.375.886) mark, protektorat 33.540.059 (-11.876.221) kron, Italija 11.349.937 (-7.560.641) din, Francija 15 milij. 307.828 (+416.884) fr. frankov, francoske kolonije 6.298.343 (+1.811.420) fr. frankov, Bolgarija 3.925.745 (+899.130) din in Španija 2.935.000 pezeta.

Pasivni kliringi: Rumunija 10.806.454 (-1 milij. 150.129) din, Madžarska 6.810.515 (+277.867) din, Slovaška 5.479.188 (+440.082) kron, Belgija 1 milij. 333.411 belg in Poljska 18.896.014 din.

Predvsem je opaziti znatno zmanjšanje naših kliringov terjatvev v Nemčiji (za 49,9), v protektoratu in v Italiji, dočim so se povečale naše terjatve v Franciji in kolonijah. Med pasivnimi kliringi je znatnejše le zmanjšanje pasivnega salda v prometu z Rumunijo.

Obisk slovenskih županov na bratskem jugu

Prvi teden po binkoštnih praznikih je priredila Slovenska županska zveza izlet županov v Belgrad, na Avalo in Oplenac, Nis in Zagreb. Glavni namen potovanja je bil, kakor smo že poročali, da predstavnik županske zveze izroči na pristojnih mestih spomenice, ki izražajo enodušno željo slovenskih županov po čim prejšnji ureditvi banovine Slovenije. Z druge strani pa naj bi si slovenski župani ogledali napredek Belgrada in njegove najznejše občinske ustanove kakor tudi napredek Nisa. Na izletu so bili zastopani župani iz vseh okrajev Slovenije tako, da je bilo udeležencev 30. Delegacije so vodili predsednik županske zveze g. Nande Novak iz Kamnika, ljubljanski župan dr. Adlešič in senator Alojzij Mihelič. Na pet dni trajajočem potovanju so mnogi župani imeli priložnost prvič spoznati pravilni razvoj Belgrada in veliki napredek srbskih pokrajin.

Naša prestolnica

Lepo sončno jutro je bilo, ko je sopihal prvi vlak čez veliki soški most proti belgrajski postaji. Ob obrežjih Save so se se poznali hudi sledovi silnih povodnj, ki so napravile v letošnji pomladi toliko škode. Po prihodu so se župani odpeljali z avtobusom, ki ga je dala na razpolago belgrajska mestna občina, ogledovat lepote in zanimivosti naše prestolnice. V dopoldanskih urah so si ogledali staroslavni in sedaj urbanistično dovršeno urejeni Kalemegdan, za tem zanimivi in za vsakega Jugoslavana s tolikimi spomini združeni vojni muzej. Velikega priznanja, pa tudi občudovanja je bil deležen belgrajski živalski vrt, za katerega je mestna občina v Belgradu žrtvovala velike vsote. Opoldne so se našli vsi župani na skupnem kosilu v »Slovenski menzi«; seveda, kjer obudejo redno precejšnje število belgrajskih Slovencev, večinoma uradnikov, pa tudi takih, ki jih posli za nekaj dni pripeljejo v Belgrad. Ta menza je kaj redno shajališče Slovencev, kar je tudi razumljivo, saj leži v osrčju mesta in blizu kolo-

dvoja in je ohranila pristno slovensko domače obeležje. Precej časa je v popoldanskih urah zahteval ogled muzeja kneza Pavla. Bogate zbirke tega muzeja bi zahtevale več dni, da bi si jih človek mogel do dna ogledati; zato je marsikdo sklenil, da bo porabil prvi naslednji obisk naše prestolnice za to, da bo do podrobnosti pregledal to bogato zakladnico človeškega razvoja zgodovinskih lepote in umetnosti.

Sledila je zanimiva vožnja križem vprek po Belgradu, ki je bila še posebej poučna zaradi tega, ker rje županom sproti tolmačil vse zanimivosti belgrajskega občinskega odseka za tisk in turizem g. Djuro Banjaec. Po lepih in širokih ulicah je videl avtobus najprej proti Dedinju, kjer so si iz daljave ogledali župani lepi kraljevski dvorci sredi krasno urejenih nasadov, za tem pa še Beli dvor kneza namestnika Pavla. Pot je peljala najprej na Košutnjak, kjer je belgrajska občina uredila prelepa sprehajališča in parke. Največjeja mostu, ki ga premore naša prestolnica, tudi niso smeli prezreti, zato so se potegnili do pančevskega mostu, ki nosi sedaj ime most kralja Petra II. Od tod so krenili še čez veliki viseči most kralja Aleksandra in mimo krasno urejenega belgrajskega velesejmskega razstavišča v Zemunu. Vsem je bila izredno všeč palača letalskega poveljstva v Zemunu. Krona vseh užikov pa je bil ob zahajajočem soncu razgled z grička nad pristaniščem v Zemunu. Z razvalin stare »kule«; je bil odpral razgled na ves Belgrad, v čigar palača je na velikih oknih žareče odsevalo zahajajoče sonce. Prvi dan je županom v bežnih slikah pokazal vse velikanjski razvoj naše prestolnice in hkrati dokazal velikanjske napore, ki se jih belgrajska občina ni ustrašila, da bi uredila vse svoje neštete javne naprave. Ne samo središče, tudi najznejše prometne žile v okolici mesta so asfaltirane in lično urejene. Promet po cestah pa je za naše slovenske razmere kar prehud, posnemanja vredna pa je na cestah disciplina pešcev.

Medtem ko so si župani ogledali čez dan Belgrad, pa so ljubljanski župan dr. Adlešič, senator Mihelič in predsednik županske zveze Nande Novak bili dopoldne sprejeti pri gradbenem ministru

Domačo proizvodnjo kmetijskih strojev in orodja je treba čim bolj pospeševati. Danes so naše tovarne že tako daleč, da njihovi izdelki kakovostno dosegajo tuje, so pa cenejši. Druga prednost domačih poljedelskih strojev pa je, da ni treba iskati nadomestnih delov — danes se marsikak nadomestni del iz inozemstva sploh ne more več dobiti — ampak se pošlje stroj enostavno domači tovarni v popravilo. Letos bo na Ljubljanskem velesejmu od 1. do 10. junija razstava domačih kmetijskih strojev in orodja.

Borze

Dne 27. maja 1940.

Denar

Ameriški dolar 55.—

Nemška marka 14.70—14.90

Devizni promet na zagrebški borzi je znašal 6.410.635 din, na belgrajski 3.75 milij. din. Prometa v efektih je bilo na belgrajski borzi 0.8 milijonov din.

Ljubljana — uradni tečaji:

London 1 funt	141.07—144.27
Pariz 100 frankov	79.70—82.00
Newyork 100 dol.	4425.00—4485.00
Zeneva 100 frankov	902.92—1002.92

Ljubljana — svobodno tržišče:

London 1 funt	174.53—177.73
Pariz 100 frankov	98.67—100.97
Newyork 100 dol.	5480.00—5520.00
Zeneva 100 frankov	1227.00—1237.00

Ljubljana — zasebni kliring:

Berlin 1 marka	14.70—14.90
----------------	-------------

Zagreb — zasebni kliring:

Solun 100 drahem	28.40—29.10
------------------	-------------

Belgrad — zasebni kliring:

Solun 100 drahem	28.15—28.85
------------------	-------------

Curih, Beograd 10, Pariz 8.10, London 14.30, Newyork 446, Milan 22.50, Madrid 45, Berlin 178.75, Stockholm 106.37, Sofija 5.50 (ponudba), Budimpešta 79 (ponudba), Atene 3.10, Carigrad 3.12, Bukarešta 2.37, Helsingfors 8.50, Buenos-Aires 102.

Vrednostni papirji

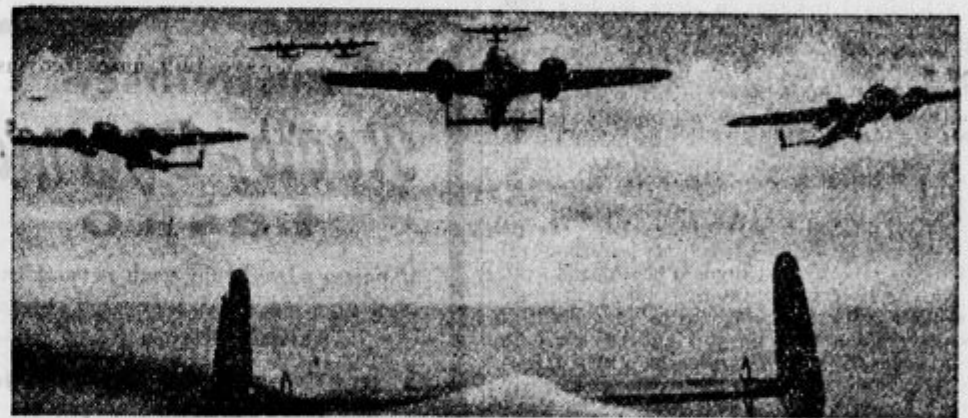
Vojna škoda:

v Ljubljani 400—404

v Zagrebu 405 blago

v Belgradu 400—402

Ljubljana, Drž. papirji: 7% invest. posojilo 94—96, agrarji 49—50, vojna škoda promptna 400—404, begluške obveznice 70 blago, dalm. agrarji 52—56, 8% Blerovo posojilo 96 blago, 7% Blerovo posojilo 86 blago, 7% stab. posojilo 94 blago. — Delnice: Trboveljska 250 blago.

Letalo za letalom brni nad pokrajinami.

Zagreb, Drž. papirji: 7% invest. posojilo 97 blago, agrarji 50 blago, vojna škoda promptna 405 blago, begluške obveznice 69.50 blago, dalm. agrarji 58 blago, 4% severni agrarji 50—51.50, 6% šumske obveznice 60 blago, 7% Blerovo posojilo 97 blago, 7% Blerovo posojilo 93 blago. — Delnice: Priv. agrarna banka 175 blago, Trboveljska 250—252 (250), Sladk. tov. Osijek 215 denar, Isis 31 denar, Jadr. plovske 390 denar.

Belgrad, Drž. papirji: vojna škoda promptna 400—402 (408, 402), begluške obveznice 64.50 blago (64), dalm. agrarji 54.50 blago (54.75, 54.50),

ob reumi

poskusite 1—2

ASPIRIN

tablete

Ni drugega zdravila po imenu „Aspirin“, temveč edino le „Bayer“-jev Aspirin.

Opt. reg. pod št. 37492 od 22. IX. 1928.

8% Blerovo posojilo 93 denar (93), 7% Blerovo posojilo 83 blago (83.50), 7% stab. posojilo 94 blago. — Delnice: Nar. banke 7.850—7.925 (7.900), Priv. agrarne banke 177 (denar).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica bač. okol. N. Sad 246—48, gornja bač. srem., slav., gor. banaška 246—48, bač. ladja Tisa 248—50. — Moka: bač. ban. 360—370, 340—50, 320—30, 300—10, 270—80, 175—80, srem. slav. 355—65, 335—45, 315—25, 295—305, 265—75, 175—80. Tendence lahka. Promet srednji.

Cene živine in kmetijskih pridelkov

Laško, 14. maja. Voli I. vrste din 8.75, II. din 7.50, III. din 6.50; telice I. din 8.50, II. din 7.11, vrste din 6; krave I. din 7.11, II. din 5.11, III. din 4; teleta I. din 9.11, II. din 8; prašiči špeharji din 12, pršutarji din 10 za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. vrste din 14—16, II. din 12, III. din 9—10; svinjina din 16—18, slanina din 20, svinjska mast din 24, čisti med din 20, goveje surove kože din 14, telečje sur. kože din 16, svinjske sur. kože din 10 za 1 kg. — Pšenica din 250, oves din 250, fižol din 500, krompir din 200, seno din 100—120, slama din 40, jabolka I. vrste din 600, pšenična moka din 375—475, koruzna moka din 250, ajdova moka din 500—600 za 100 kg. — Trda drva din 80 za 1 kub. meter, jajca din 0.75—1 za 1 komad, mleko din 2 za 1 l, surovo maslo din 40 za 1 kg. V krškem okraju dne 13. maja 1940. Voli I. vrste 7.50—8, II. vrste 6.50—7.50, III. vrste 5—6.50,

telice I. vrste 6—7, II. vrste 5—6, III. vrste 4.50—6, krave I. vrste 5—6, II. vrste 4—5, III. vrste 3—4, teleta I. vrste 7—8, II. vrste 6—7, prašiči špeharji 10—12, pršutarji 8—10 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. vrste 14 din, II. vrste 12 din, III. vrste 10 din, svinjina 14—18 din, svinjska mast 22 do 24 din, čisti med 18—24 din, goveje surove kože 10—16 din, telečje surove kože 14—18 din, svinjske surove kože 7—8 din za 1 kg. — Pšenica 2.50—3, ječmen 2.25—2.50, oves 2.25—2.50, koruza 2.25 do 2.50, fižol 6—7, krompir 2—2.50, lucerna 1.50, seno 1—1.50, slama 0.50—0.60, pšenična moka 3.50—5, koruzna moka 2.75—3, ajdova moka 4.50—5 din za 1 kg. — Drva 70—80 din za kub. meter, jajca 0.50—0.75 din komad, mleko 1.50—2 din liter, surovo maslo 28—30 din za 1 kg. — Navadno mešano vino pri vinogradnikih 3.50—4.50 din liter, finejše sortirano vino pri vinogradnikih 4.50—5 din liter.

V Ljubljani (mesto) dne 15. maja 1940. Voli I. vrste 8—8.50, II. vrste 7—7.50, III. vrste 6.50—7, telice I. vrste 8—8.50, II. vrste 7—7.50, III. vrste 6.50—7, krave I. vrste 6—6.50, II. vrste 5—5.50, III. vrste 5, teleta I. vrste 8—9, II. vrste 7—8, prašiči domači, špeharji 10—11, prašiči sremški, špeharji 12.50—13, prašiči pršutarji 10 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. vrste prednji del 14 din, zadnji del 16 din, II. vrste prednji del 10 din, zadnji del 12 din, III. vrste prednji del 8 din, zadnji del 10 din, svinjina 16—22 din, slanina 18—20 din, svinjska mat 21—22 din, čisti med 20—22 din, goveje surove kože 11—14 din, telečje surove kože 20 din, svinjske surove kože 5—10 din za 1 kg. — Pšenica 2.70—2.80, ječmen 2.35—2.70, riž 2.30—2.60, oves 2.30—2.65, koruza 2.30—2.60, fižol 5—7, krompir 2, seno 1—1.15, slama 0.60, jabolka I. vrste 10, II. vrste 8, III. vrste 6, suhe hruške I. vrste 10, II. vrste 8, III. vrste 6, pšenična moka 4.75—5, koruzna moka 3, ajdova moka 5—5.50 din za 1 kg. — Trda drva 140 din za kub. meter, jajca 0.75—0.90 din komad, mleko 2.25—2.50 liter, čajno maslo 32 do 40 din za 1 kg. — Navadno mešano vino v gostilnah 10—12 din liter, finejše sortirano vino 11 do 16 din liter.

Živinski sejmi

Živinski sejem v Gradcu, dne 11. maja t. l. Dogon: 202 vola, 54 juncev in 85 krav. Prodanih je bilo: 24 volov, 8 juncev in 12 krav. Cene so bile naslednje: vol 6 do 6.50, junec 4.50 do 5.50 in krave 3 do 5.50 din za kg žive teže. Krave za plemo po 2000 do 5000 din za glavo.

Živinski sejem v Zagorju ob Savi ok. Litija, dne 14. maja 1940. Cene naslednje: vol 6.50 din do 9 din, bik 5.50—8 din, telica za klanje 7—9 din, krave za klanje 4—6 din za kg žive teže. Krave za plemo 3000 din do 3600 din, telice za plemo 2300—3000 din za glavo. Mladi pujski za plemo 300 din za nar.

Droline novice

Koledar

Torek, 28. maja: Avgustin, škof; Viljem, opat.

Sreda, 29. maja: Marija Magdalena Pazzi, devica; Maksim.

Novi grobovi

† V Ljubljani je včeraj po dolgi, hudi bolezni umrl gospod Ignac Klemenčič, zasebni uradnik v pokroju. Pogreb bo danes ob pol 5 popoldne izpred mrtvašnice Zavetišča sv. Jožefa, Vidovdanska c. 9 na pokopališče k Sv. Križu. Naj mu sveti večna luč! Zalujocim naše iskreno sožalje!

† V Ljubljani je umrl g. Jurij Čertalič, trgoveški polnik in rez. narednik. Pogreb bo danes ob 3 popoldne izpred vojaške bolnišnice na Zaloški cesti na pokopališče k Sv. Križu. Naj v miru počiva! Zalujocim naše iskreno sožalje!

† Josip Klovár

Po dolgi in mučni bolezni je v soboto zvečer za vedno zatisnil svoje trudne oči gospod Josip Klovár, nadzornik Jugoslovanske tiskarne v pokroju. Rodil se je rajni 17. marca 1869. Po končani ljudski šoli se je šel učiti v Kleinovo tiskarno 8. avgusta 1882. Ko je bil prost, je tri leta služil vojake v Pulju, nato pa je spet služboval v Kleinovi tiskarni in sicer do leta 1894, ko je vstopil v takratno Katoliško tiskarno kot stavec. Leta 1905 je postal vodja stavnice, leta 1927 pa nadzornik. Nekaj let sem je užival za služni pokoj. Rajni Klovár je bil v službi točen in vesten in dober učitelj mlademu grafičnemu naraščanju. Bil je tudi navdušen turist, ki je večkrat peš iz Ljubljane šel na Triglav in nazaj. Sodeloval je pri ustanovitvi strokovne organizacije Zveze faktorjev in je dolgo vrsto let opravljal blagajniške posle, nekaj časa pa je bil tudi predsednik. Leta 1934 je praznoval 40letnico službovanja v Jugoslovanski tiskarni. Rajni Klovár si je v dolgi dobi službovanja pridobil mnogo zaslug za podjetje in je v zadnjih letih s ponosom gledal na sadove svojega dela v slovenski grafiki, posebno še na grafični naraščaj, ki ga je vzgojil. Na zadnji poti, ki jo je g. Klovár nastopil včeraj popoldne, so ga spremljali številni njegovi stanovski tovariši. Jugoslovanska tiskarna so zastopali generalni ravnatelj g. Jože Kosčiček, svetnik g. Čadež Anton in tehnični ravnatelj g. Jože Kramarič, dalje smo opazili med pogrebi g. ravnatelja Karla Čeca, Ivana Rakovca in Ivana Dežmana, ki so vsi dolgo vrsto let sodelovali z rajnim Klovárom. Pevsko društvo Grafika je rajnemu v slovo zapela dve žalostinki. V dolgi vrsti pogrebcev smo opazili izredno veliko grafičnih delavcev, številne znanke in prijatelje rajnega ter veliko drugega občinstva. Pogrebne obrede je opravil ob asistenci šempetrski župnik g. Košmerlj. Naj blagi rajni počiva v Bogu! Zalujocim naše iskreno sožalje!

Slovenski časnikarji so prvič zborovali pod lastno streho

Slovenski časnikarji imajo dve svoji stanovski organizaciji: ljubljansko sekcijo Jugoslovanskega novinarskega združenja in pa zadruge Novinarski dom. Preteklo nedeljo sta bila redna občina zbora obeh organizacij, in sicer prvič v svoji lastni hiši v Novinarskem domu. Najprej je bil občni zbor zadruge Novinarski dom, ki ga je vodil predsednik g. Saša Zelenčnikar in se predvsem zahvalil vsem faktorjem, ki so pripomogli do tega, da so slovenski

Kaj pravite?

Te dni sem potoval skozi večji posavski kraj ter sem videl plakati, ki so vabili na planinsko rajanje. Kot ljubitelja planin in narave me je stvar zanimala in stopil sem pred enega izmed plakator ter ga prečital. Ker nisem vedel, kje je ta veselilni prostor, ali je v dolini ali na hribih, sem prečela moža, ki sem ga srečal, vprašal, kje je ta in ta prostor. Pa mi moč prijazno odgovori, da je to v dolini, da je to na koncu trga. Ko sem dobil tak odgovor, je moje planinsko nardjenje in veselje za planinsko rajanje minilo. Nehote se mi je vsiljevala misel, da bo to planinsko rajanje v dolini ena izmed tistih slovenskih prireditelj, kjer alkohol in ples in denar prevladujejo. In še la misel se mi je vsiljevala, da bi centrala SPD pat morala paziti, kakšno rajanje se pod okriljem SPD vrši. Končno sem se pa tudi spomnil, da na zapadu kri v potokih teče, da nad Eropo črni oblaki vise, da se gorski vrhovi zaradi bobnenja kanonov majejo.

Prav, da se veselimo! Toda planinec bo pravo veselje doživel na planinah in ne na planinskih rajanjih v dolini.

časnikarji prišli do lastnega doma. Poslovno poročilo je podal tajnik g. Prunk, blagajniško pa blagajnik g. Seunig. Po poročilu nadzorstva je občni zbor soglasno izglasoval dosedanjim upravi razrešnice. Pri volitvah je ostala dosedanja uprava neizpremenjena.

— **Tatvina kolesa na Črnučah.** Hrovatu Francu je nekdo na Črnučah ukradel moško kolo znamke »H. A. G.«, vredno 1000 din. Kolo je bilo črno pleskano in ima na zadnjem blatniku rdeče ateklo za odbijanje luči. — Majdič Matija, delavec iz Savelj pri Črnučah, je prijavil, da mu je nekdo ukradel moško kolo znamke »Viktoria«, rdeče pleskano in vredno 1000 din. Obroči koles so kromirani.

MOŠKO PERILO PO MERI ALOJZIJ POTRATO PREJ JOS. KUNC & Co. LJUBLJANA - MIKLOŠICEVA CESTA

— **Kopališko zdravljenje vojnih invalidov** bo tudi letos v Dolenjskih Toplicah pri Novem mestu. Zdravljenje se bo pričelo v začetku meseca julija tega leta. Prošnje je vložiti čimprej. Tozadevna navodila in pojasnila prejmejo vojni invalidi v občinskih uradih, pri sreških načelnstvih, mestnih poglavarstvih in pri oddelku za socialno politiko in narodno zdravje kraljevske banske uprave.

— **Razpisana služba zdravnika.** Kr. banska uprava dravske banovine v Ljubljani razpisuje službo zdravnika (zdravnice) uradniškega pripravnika za VIII. pol. skupino. Prosilci morajo imeti pogoje za sprejem v banovinsko službo v smislu § 3. zakon o uradnih ur. v zvezi čl. 1. pravilnika o službenih razmerjih, ustanavljanju mest in prejemkih banovinskih uslužbenecv dravske banovine ter dovršeno zdravniško pripravilno dobo. Prošnje naj se vložijo pri kr. banški upravi dravske banovine v Ljubljani do 29. maja 1940.

Zdravilišče

Radio-Therma Laško

Uspešno zdravljenje vseh revmatičnih obolenj, gihta, ichiasa, ženskih bolezni, arterioskleroze itd.

V predseziji do 30. junija pavalne cene

Zahtevajte prospekte!

— **Cena vstopnicam in legitimacijam** za obisk ljubljanskega velesejma, ki bo od 1. do 10. junija t. l. 1. Za tiste, ki bodo s pomočjo rumene železnice izkaznice a) do 2 izkoristili 50% popust na železnici; b) ako je vozna karta do Ljubljane veljala do dne 25. dobi obiskovalec pri velesejmski blagajni vstopnico za dan 10, ki daje pravico do enega dnevnega in enega večernega obiska velesejma. b) ako je karta veljala do dne 60, dobi obiskovalec vstopnico za dan 15, ki daje pravico na tri dneve in tri večerne obiske velesejma. c) ako je karta veljavna preko dne 60, dobi obiskovalec vstopnico za dan 25, ki daje pravico na pet dnevnih in pet večernih obiskov velesejma. 2. Za ljubljance, odnosno tiste, ki se v njih olajšav ne bodo posluževali, stane legitimacija din 25 in daje pravico na 10 dnevnih in 10 večernih obiskov velesejma. Vstopnica za enkratni obisk velesejma stane din 10.

— **Kaj vse bomo videli v »Totem teateru«?** Na ljubljanskem velesejmu bo letos v »K« paviljonu gostoval mariborski »Toti teater«, ki je žel na lanskem Mariborskem tednu splošno priznanje. Nedvomno bo to gostovanje letošnji zabavni prostor na velesejmu poživilo. Nekaj novega bo, česar Ljubljana prav pogreša. Nastopili bodo mladi ljudje, ki so se zbrali okoli znanega »Totega lista«. Ze to nam jamči za dobro zabavo. Program je sestavljen tako, da bo nudil vsakomur nekaj. Nastopil bo med drugim tudi gospod Chamberlain in povedal marsikaj zanimivega. Ob spremljevanju Ljubljani dobro poznane Neratove godbe bodo nastopajoči z izvirnimi kupletji lokalne in zunanje vsebine povedali dokaj aktualnosti. Obetajo nam tudi vesle skeče, kratke enodejanske, ki bi jim lahko dejal v kinu-jeziku »bombe emeha«. Ljubljana bo torej letos kljub splošni vojni psihozi za mal denar deležna veselih uric. Na dvoma, da bo vsak obiskovalec velesejma letos pohitel v »K« paviljon, kjer bo »Toti teater« odpiral zavese vsak večer ob pol 9.

— **Dolžnost vsake žene** je, da pazi na redno stolico, ki jo doseže z naravno »Franz-Josefovce« grenko vodo, ako jo jemlje vsak dan v manjši množini. Prava »Franz-Josefova« voda deluje milo, prijetno, naglo in zanesljivo.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

— **Nevarnega tatu iščejo.** Janc Ciril je 27 let star, pa ima na vesti že več tatvin in vlomov. Delo mu ne prija in se rajši potepa po svetu. Preživlja se s tatvinami in goljujiami. Nazadnje je izvršil svinjsko meso v Zagrebu previsoke, če celo me-

večjo vlomno tatvino iposestniku Beštarju Petru v Vodicah pri Koprju. Ukradel mu je celo sivo moško obleko, moške sive hlače s črtami, par črnih nizkih čevljev, srebrno moško uro z napisom »sans rubis«, žensko zapestno krom. uro, srebrno žensko zapestno uro, zlat poročni prstan s temno-rdečim kamenčkom, zlat mali prstan, zlat prstan s svetlozelenim kamnom, 3 moške srajce, dva aparata za striženje las, nahrblnik — vse skupaj v vrednosti 2890 din. — Tri dni poprej pa je 18. maja trgovcu Koširju Antonu pri Sv. Neži ukradel izpred vrat moško kolo znamke »Adler«, vredno 1500 din. Pred 14 dnevi pa je v Besnici pri Kranju ukradel moško kolo znamke »Paris«, vredno 600 din.

— **Tatvina kolesa na Črnučah.** Hrovatu Francu je nekdo na Črnučah ukradel moško kolo znamke »H. A. G.«, vredno 1000 din. Kolo je bilo črno pleskano in ima na zadnjem blatniku rdeče ateklo za odbijanje luči. — Majdič Matija, delavec iz Savelj pri Črnučah, je prijavil, da mu je nekdo ukradel moško kolo znamke »Viktoria«, rdeče pleskano in vredno 1000 din. Obroči koles so kromirani.

— **Ukradel preproge v džamiji.** Orožniška postaja iz Cuzina poroča, da je nekdo vdrl v tamkajšnjo džamijo in odnesel za 300.000 dragocenih preprog, ki jih je 7 in so vse bosansko ročno delo.

Po državi

• **Smrt frančiškanskega provinciala.** V Mostarju je v visoki starosti mirno v Gospodu zaspal o. Lujo Buhalo, bivši provincial hercegovinske frančiškanske provincije. Naj mu sveti večna luč!

• **Blagoslovitev nove bolnišnice v Zagrebu.** Preteklo nedeljo so v Zagrebu odprli in blagoslovili novi paviljon bolnišnice usmiljenih sester na Vinogradski cesti. Novi paviljon ima tri velike oddelke in sicer oddelek za ušesne in nosne bolezni ter bolezni v grlu, oddelek za nalezljive bolezni in oddelek za živčne bolezni. Paviljon je najmoderneje opremljen. Blagoslovil je novi paviljon zagrebski nadškof dr. Alojzij Stepinac ob navzočnosti zastopnikov bana in dr. Mačka, mestnega župana Starčevića, dekana medicinske fakultete dr. Botteriha in številnih profesorjev medicinske fakultete. Po blagoslovitvi je imel nadškof kratek nagovor, v katerem je med drugim poudaril, da je bil kljub časom, ko se gazijo ljudske pravice, zgrajen ta paviljon za tisti čas, ko se bodo spet spoštovala ljudske pravice. Nato so si navzoči ogledali paviljon, v katerem je 250 bolniških postelj, štiri operacijske dvorane s pralnici in sterilizacijskim prostorom. S tem paviljonom, ki so ga zgradile usmiljene sestre, je dobil Zagreb in banovina Hrvatska najmodernejšo bolnišnico za ušesne, nosne, živčne in nalezljive bolezni ter za bolezni v grlu.

• **Razstava madžarskih slikarjev v Zagrebu.** V soboto, 1. junija bo v Zagrebu odprta reprezentativna umetniška razstava madžarskih slikarjev, ki je v Belgradu dosegla prav lep uspeh. Razstavljenih bo 140 del od 26 najbolj znanih madžarskih slikarjev. Pokrovitelj razstave je Nj. kralj. Vis. knez namestnik Pavle. Ob priliki otvoritve te razstave bo v zagrebskem gledališču gostovala skupina igralcev prvih gledališč v Budimpešti. Pričakujejo, da bodo tudi hrvatski umetniki priredili svojo razstavo v Budimpešti in da bo ob tej priliki gostovala v Budimpešti tudi hrvatska opera.

• **Velik lov na ribe v Jadranskem morju.** Te dni se je začel velik lov na sardele in sardine na Jadranu. Vsi ribiči so se že davno pripravili in so odplule na lov vse ribiške ladje z vsemi svojimi mrežami. Skupaj se udeležuje tega lova okrog 20.000 ribičev. Sardele so se letos povsod pojavile v velikih množinah in ribiči upajo, da bo lov, če bo vreme pravo, odličan. Zadnji čas so bili ribiči zaskrbljeni, ker so tovarne za konzerviranje rib ostale brez pločvine za škatlice. Nekaj tovarnen je zaradi tega sploh ustavilo obrat, druge so pa bile na tem, da tudi ustavijo delo. Preteklo soboto pa je parnik »Bled« pripeljal v Split veliko množino pločvine, tako da bodo tovarne sedaj lahko obratovalne in odkupovale ribe od ribičev.

• **Strela ubija.** Preteklo soboto so imeli po mnogih krajih Hrvatskega Zagorja in Podravja hudo nevihto, med katero je padala tudi debela toča, ki je naredila precej škodo. Seveda je tudi močno treskalo. V Grbaševcu je strela ubila 40letnega kmeta Avgusta Lovrinčiča in hudo poškodovala njegovega soseda Ivana Gužvinca. Oba kmeta sta delala na polju. Ko je začelo deževati, sta šla vedrit pod neko drevo, v katero pa je udarila strela.

Havajske noči

Eleanor Powell in Robert Young

Muzikalni slager poln divnih havajskih melodij in plesov. Ljubavna romanca v senci visokih palm in v čarobnem siuu mesečine. — Samo še danes ob 16., 19. in 21. uril

KINO SLOGA, tel. 27-30

Letos najlepši francoski film IZGUBLJENI RAJ

»PARADIS PERDU«

Fernand Gravey, znan iz filma »Veliki valček«.

Maria Pressler - nova Danielle Darrieux.

KINO MATICA, tel. 21-24 Ob 16, 19 in 21

• **Zalostna posledica pravdanja.** V Varaždinu Bregu je policijski stražnik ustrelil 52letnega Martina Radišića. Rajni Radišić se je s svojim sosedom pravdar zaradi motenja posesti, pa je pravdo izgubil. Seveda se je pritožil in je tudi pri višjem sodišču izgubil. Zablodel je zaradi ogromnih pravnih stroškov v dolgotrajno in pred tremi leti je prišlo njegovo posestvo na javno dražbo. Iliho in vso posest je kupil njegov brat, ki je pustil, da je njegov brat še naprej ostal v hiši in obdeloval polje. Martin pa je slabo vodil gospodarstvo, poleg tega pa je začel krasti in je bil obsojen. Njegov brat ga je svaril, ko pa je videl, da se Martin noče spametovati, je prosil sodišče, da deložira brata. V soboto se je v Varaždinu Bregu podala sodna komisija ob asistenci policijske straže. Ko je komisija prišla do hiše, je Martin zaklenil vrata in ni nikogar pustil noter. Stražnik je hotel s silo odpreti vrata, v tem hipu pa je pridrl iz hiše Martin s sekiro v roki in je navalil na stražnika. Ker je bil stražnik v smrtni nevarnosti, je streljal in zadel Martina v trebuh. Martin je kmalu nato izdihnil. Sodišče je uvelo preiskavo, da se ugotovi, če je bil stražnik res upravičen streljati.

• **Mesarji v Zagrebu prodajajo meso ceneje.** kakor je določeno. Tudi v Zagrebu je oblast določila maksimalne cene za posamezne vrste mesa na podlagi prošnje mesarjev in podlagi podatkov, ki so jih oblasti prejele. Zagrebski mesarji pa so te dni začeli prodajati svinjsko meso po nižjih cenah, kakor so maksimirane. Iz tega sklepajo zagrebski časopisi, da so maksimirane cene za svinjsko meso v Zagrebu previsoke, če celo me-

Ljubljana, 28. maja

Gledališče

Drama, 28. maja, torek: »Revizor«. Red A. Gostovanje Mihajla Markoviča iz Zagreba. — 29. maja, sredo: »Severna lisica«. Red Sreda. — 30. maja, četrtek: »Revizor«. Red B. Gostovanje Mihajla Markoviča iz Zagreba. — 31. maja, petek: »Jakob Ruda«. Igrajo maturanti Klasične gimnazije. Izven. 1. junija, sobota: »Naša kri«. Premiera. Premierski abonma.

Opera, 28. maja, torek: Zaprtlo. (Gorenjski slavček). Gostovanje opere v Celju. — 29. maja, sredo: »Boris Godunov«. Premierski abonma. Gostovanje baritonista ing. Nikola Cvejiča iz Belgrade. — 30. maja, četrtek: »Kleopatras«. Red Cetrtek.

Radio Ljubljana

Torek, 28. maja, 7 jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 11 Solška ura: Pokrajinski oddaja: Celje nekoč in sedaj. Izvajajo učenci (cičke) I. deške in dekleške ljudske šole iz Celja. Vodi g. Fran Roš, pevke točke dirigira skladatelj g. Ciril Pregelj — 12 Bolgarske resne in vesele (plošče) — 12.50 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14 Poročila — 18 Nastop učencev orglarske šole — 18.40 Vrhunec sreče: ljubezen (g. Fr. Terseglav) — 19 Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura: Osebnost Novice Ceroviča, junaka iz Mažuraničevega »Smail Agec« (Novica Saulič, Belgrad) — 19.40 Objave — 19.50 Gospodarski pregled (g. Drago Potočnik) — 20 Novi glasovi. Nastopajo: Franja Senegačnik (petje), Marija Teran (petje), Jelenc Olga (klavir) — vsi gojenci drž. konservatorija v Ljubljani — 21.15 Koncert Radijskega orkestra — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Onglice in harmonika (gg. Fr. Petan in A. Stanko).

Drugi programi

Torek, 28. maja: Belgrajska kratkovalovna postaja: YUA, YUB (49.18 m): 19.40 Poročila v slovenščini — YUF (19.69 m): 1.55 Oddaja za južno Ameriko — YUG (19.69 m): 3.00 Oddaja za severno Ameriko — Belgrad: 21.10 Beethovnovi sonate — Zagreb: 21 Ork. konc. — Bratislava: 21 Operetna gl. — Praga: 21 Češka gl. — Sofija: 20 Slovaški večer — Bernmünster: 19.45 Domača večer — Budimpešta: 22.10 Jazz — Bukarešta: 20 Ork. konc. — Trst-Milan: 17.15 Čelo — 22.20 Plesna gl. Rim-Bari: 21 Plesna gl. — Florenca: 20.30 Operetni konc. — Sottens: 19.10 Rameaujeve skladbe.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa (Dunajska) cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62, in mr. Gartus, Moste — Zaloška cesta.

Poizvedovanja

Zgubila sem belo jopico, ročno delo. V nedeljo popoldne od Gaslinca doma do remize oziroma po Celovski do Dravelj. Pošten najditelj se naproša, da jo odda proti nagradi: Poljanski nasip 10, pri hišnici.

sarji sami prodajajo meso ceneje. Tudi cene drugim živilom, ki jih je določila oblast, so previsoke, zato časopisje zahteva, da se morajo te cene takoj revidirati.

• **Sinfka predal ciganom.** Kmet Radojko Milčević v Mali Ivančji pri Grocki, ki ima celo kopicu otrok, za jesti pa le malo, je pred sedmimi leti izgubil svojo ženo, ki je kmalu po porodu zadnjega otroka, fantka, umrla. Milčević je bil srečen, ko mu je angleška otroška bolnišnica vzela skrb za tega otročka. Maleček se je pod nego bolniških strožnih krepko razvijal, sedem let je preživel v bolnišnici, ne da bi njegov oče kdaj brljal zanj. Ker pa uprava bolnišnice ni mogla več skrbeti za malega Radoslava, je pismeno pozvala Milčevića, naj vzame sina domov. Milčević, ki je komaj preživeljal starejše otroke, je sklenil, da bo malega Radoslava prodal ciganom. S pooblastilom Milčevića so se nekega dne pojavili cigani pred bolnišnico in prevzeli otroka. Še pred bolnišnico so se pa cigani sprli med seboj zaradi vprašanja, komu pripada otrok. Prepri se je razvil v pretep, ki ga je končala policija. Cigane so z otrokom vred spravili na policijo in zvedeli o čudni kupitvi. Nekj usmiljeni gostilničar pa se je otroka usmilil in je izjavil, da ga vzame za svojega in ga tako reši ciganskega življenja.

Škale pri Velenju

Na binkoštno nedeljo je bila pri nas prva proslava materinskega dneva z lepim sporedom. Proslave se je razen mater udeležila vsa zavedna mladina, vsi stari in mladi kateri se navdajo, kaj je mati. Marsikatero oko se je osolilo pri govoru gospoda kaplana o ljubezni in žrtvah matere Otroci so vzpizorili igrico: »Sirota Jerica« pod vodstvom gđe. učit. Rovenove in Hvaličeve. Ob koncu deklaracij, simboličnih vaj, petja in govora je sledila igra članice dekl. krožka: »O srečje pod vodstvom delovnega in poštivalnega gospoda kaplana Rojta Janka. Da je proslava uspeša zadovoljivo, je pokazal vesel izraz in navdušenje v polni dvorani natrpanega ljudstva.

LJUBLJANA

Procesije sv. R. T.

Pri oo. frančiškanih

Ta procesija je bila posebno lepa, ker se je je udeležila zlasti mladina v izredno velikem številu. Na čelu procesije je korakala četa Slovenskih fantov, za njimi pa mladi frančiškovi križarji z zastavicami in nato po vrsti vse župnijske cerkvene in izvenckervne organizacije. Posebno častno je bil zastopani III. red. Najsvetejši je nosil ob veliki asistenci gvardijan in župnik p. Krizostom Sekovanič. Za nebom so šli: g. občinski svetnik A. Jenko, g. podpolkovnik Ivan Scharenbech, frančiškarski prosveto je zastopal g. dr. Ivo Cesnik in mnogo drugih odličnih osebnosti. Četa kolesarskega oddelka je tvorila častno stražo in druga četa zaključila procesijo. Pri procesiji sta igrali cerkvene himne godba »Sloga« in vojaška godba. Sattnerjev pevski zbor je pri vsakem blagoslovu zapel pod taktirko g. opernega dirigenta Neffata evharistično pesem. Glavni poudarek procesije pa je bil čisto gotovo v velikanski množici beloblečenih otrok, ki so polni najjasnejšega veselja troletni cvetlice svojemu božjemu Prijatelju in Kralju.

Pri tej procesiji se je udeležilo blagoslova na Napoleonovem trgu tudi tam zbrano dijaštvo klasične gimnazije pod vodstvom svojih gg. profesorjev, številni kongreganisti tega zavoda so pa bili — nekateri v tradicionalnih kongregacijskih krojih — tudi že na praznik pri stolni procesiji.

Pri Sv. Jakobu

Letos je bila procesija pri Sv. Jakobu izredno lepa in dolga. Razvijala se je po določenem redu in udeležilo se je je ogromno število faranov. V procesiji je šla šolska mladina, vsa farna prosvetna društva, močan oddelki FO z zastavo, članice DK, Marijine družbe in Marijini vrtni, nato pa toliko otrok v belih oblacih, kakor jih je dolgo nismo videli.

Procesija je šla po običajni poti in je Najsvetejši nosil g. župnik Barle ob asistenci častnega kanonika in vseuč. prof. g. dr. Snoja in msgr. Steške ter številne druge duhovščine in bogoslovcev. Verniki so ves čas procesije glasno in vneto molili, hiše ob cestah pa so bile skoraj vse lepo ozaljšane in razsvetljene. Po procesiji je bil v cerkvi pri glavnem oltarju še blagoslov in nato sv. maša s petjem.

Dr. Ivić Stjepan

zopet redno ordinira

Množice mesarskih muh groze Ljubljani s kužnimi boleznimi

Ko se je nekoliko ogrelo, so jeli obiskovalci grobov na pokopališču pri Sv. Križu opazati ogromne množice gnusnih mesarskih muh, ki v velikih jatah posedajo po cipresah in spomenikih, kakor bi rojile. Nagnusne lene živali nadlegujejo tudi delavce na Zahali ter prebivalstvo po hišah v Zeleni jami in Mostah, a zadnje dni so se razširile že tudi na Smarčinsko in Rigičevce ceste ter celo tja do Tabora. Vsak dan se roji ogabnih mesarskih muh pojavljajo v toplem in sončnem vremenu v večjih množinah in prebivalstvo v strahu razmišlja, kaj naj pomeni ta čudna nadloga. Vse je prepričano, da velike mesarske muhe lahko razširijo najbolj nevarne nalezljive bolezni in raztrosijo smrt po že itak vznemirjenih domovih.

Z množicami ostudnih muh je pa ob toplih dnevih vsak dan večji tudi smrad v vsej okolici tovarne za klet, da pogrebi komaj dihaajo na poti na pokopališče. Vse okoliške okolice tovarne kletje je okuženo s smrdom po mrhovini in polno velikih muh, ki se pojavljajo na mrhovini, se širi s parkljev in odrezkov svežih kož, ki so nakopičeni v tovarni in potrebni za izdelovanje kletje. Prejšnja leta je tovarna kletja ta smrdomlivi material in mezdno za klet razkuževala, da ni bilo toliko smrdu, letos pa tega gotovo ne dela več iz kakršnega koli vzroka. Toda ti vzroki, če so upravičeni ali ne, nikakor ne smejo prihajati v poštev pri sanitarnih oblastih. Mestni fizikat si z vsemi silami prizadeva za zdravje Ljubljancov in mora tudi sedaj napraviti tovarni kletje podvzeti tako energične mere, da bodo vzroki nevarnosti okuženja takoj popolnoma odpravljeni. V izrednih časih živimo in zdravje naroda je prvi pogoj državne moči, zato bodo pa gotovo tudi vojaške oblasti upoštevale pretečo nevarnost, da se ne razširijo epidemije po Ljubljani in deželi ter od tod po vsej državi. Gnjiloti odpadki prihajajo v tovarno kletja iz vseh klavnic, mesnic in usnjarn po državi ter morda tudi od drugod, da nam tropi mrhovinskih muh lahko zaneso najbolj nevarne kužne bolezni.

Zato opozarjamo mestni fizikat in vse civilne in vojaške sanitarne oblasti na veliko nevarnost, ki preti drugače odličnemu zdravstvenemu stanju in higijenskim razmeram našega mesta, naj nemudoma store vse potrebno v varstvo narodnega zdravja.

I Uršulinska cerkev v Ljubljani. Slovesna tridnevna ob priliki štiristoletnice smrti sv. Angele Merici. 29. maja: ob 6 peti sv. maša pred Najsvetejšim; ob 6 zvečer govor (p. Tarcizij Toš O. F. M.) in slovesne litanije. 30. maja: ob 6 peti sv. maša pred Najsvetejšim; ob 6 zvečer govor (p. Jakob Zibert D. J.) in slovesne litanije. 31. maja: ob 6 sv. maša pred Najsvetejšim; ob 8 pontifikalna sv. maša; ob 6 zvečer govor (stolni prošt in generalni vikar Ignacij Nadrah), pete slovesne litanije, zahvalna pesem.

I Novi bolničarski tečaj Rdečega križa v Ljubljani se prične meseca junija t. l. Prijave se sprejemajo v pisarno Rdečega križa, Ljubljana, Gosposvetska cesta 2, II. nad., do 4. junija t. l. dopoldne med 9 in 12 uro in popoldne med 4 in 7. Moški naj se javijo samo vojaški neobvezniki. Oni, ki so se jeseni prijavili, naj se zgledajo ponovno, če še svojo prijavo vzdržujejo. Sprejeti bodo le tisti, ki se obvežejo sodelovati v bolnišnicah in ustanovah Rdečega križa tudi v primeru vojne.

I Mestni uradi v Turjaški palači so imeli doslej samo eno telefonsko številko, namreč št. 41-21, po dolgotrajnem prizadevanju mestne občine je bilo pa vendar mogoče naposled dobiti še drugo telefonsko številko, namreč tel. št. 41-24, da odslej ne bo več treba strankam tako dolgo čakati na zvezo in gubiti dragocenega časa.

I »Letalski napad... Varujmo se!« je naslov belorode brošure, ki jo je sestavil inž. Franc Dolenc, gasilski inšpektor in banovinski inšpektor za obrambo pred letalskimi napadi, in jo je sedaj po nalogu mestnega zaščitnega urada izdal mestni tiskovni referat. Tudi najpreprostejšemu človeku razumljivo besedilo brošure je po zgledu katekizmov sestavljeno iz vprašanj in odgovorov, da bo prav vsakdo lahko poučen splošno o pasivni zaščiti, o razstrelnih in vžigalnih bombah, o bojnih strupih in plinih, o organizaciji pasivne zaščite, o samopomoči, o pripravi podstrešij in ureditvi drugih prostorov, zlasti pa o zakloniščih, nadalje o postopku pri izbruhu požara, ob objavi letalskega napada in konca nevarnosti, o izselitvi prebivalstva ter o varstvu otrok, predvsem je pa važen splošni opomin, naj ohranimo mirno kri in zaupajmo v zmago. Mestni zaščitni urad bo to preprosto brošuro razdeljeval popolnoma brezplačno. Zato so vabljene vsi hišni posestniki in vsi obvezniki pasivne zaščite, torej vsi prebivalci, stari nad 17 let in vpisani v poseben občinski spisek, če niso že vojaški obvezniki, ter sploh vsi obvezniki pomožne vojske, naj pridejo po to poučno knjižico v pisarno zaščitnega urada, soba št. 43, v I. nadstropju desne hiše magistrata na Mestni trgu, kjer je spodaj prodajalna mestne elektrarne. Knjižica je torej popolnoma brezplačna in zato vabimo vse občane, naj pridejo ponjo ter jo večkrat res pazljivo prečitajo, da bodo popolnoma poučeni o vsem najpotrebnejšem, kako se obvarujemo hudih posledic letalskih napadov. Brošurica v barvi belorode zastave, kakršna naznaja letalski napad, naj pa ne plaši prebivalstva, saj se moramo o pravem času in dosti zgodaj vsega priučiti in navaditi, kar nas bo obvarovalo pred težkimi posledicami letalskih napadov, čeprav se nam jih sedaj še ni treba bati zaradi modrosti krmarjev naše zunanje politike.

I Pri zaprtju, močnji v prebavi — vzemite jutraj še na prazen želodec en kozarec naravne »Franz-Josef« grence.

I O ljubljanskem reševalnem avtu je ponedeljsko »Jutro« poročalo, da se je ponesrečil v Hotiču pri vožnji nekega šolarja, obolelega za kužno otroplostjo tilnika. Ker pa ljubljanska mestna reševalna postaja izven območja mestne občine ljubljanske sploh ne prevaža nalezljivo bolnih, kakor smo pred kratkim čitali, se ta nesreča ni mogla pripetiti mestnemu reševalnemu avtomobilu. Znano je tudi, da na deželi drž. higijenski zavod s svojim avtom prevaža nalezljivo bolne, ne pa mestna občina ljubljanska.

I Sprememba regulacije Streliške in Strossmajerjeve ulice. Potrjeni program za regulacijo Ljubljane določa razširjenje Streliške ulice, da naše mesto dobi še drugo zvezo Dolenjske ceste s Celovško cesto. S to novo tranzitno zvezo bo razbremenjena dosedanja zveza Dolenjske z Gorenjsko čez Sentjakovski most in po Beiweisovi cesti. Ze sedaj mnogo voz in avtomobilov vozi s Karlovskega mosta po Cesti za Gradom, Streliški ulici ter po Krekovem trgu, Kopitarjevi ulici čez Zmajski most in po Resljevi cesti na Masarykovo ter dalje po Bleiweisovi na Celovško cesto ali pa po Tyrševi cesti dalje proti Celju in Mariboru. Da bo pa Streliška ulica mogla uspešno služiti temu namenu, je bilo na zadnji seji mestnega sveta dne 19. aprila sklenjeno, da je Streliško ulico potrebno razširiti od 14 m na 18 m, jo zravnat ter zaokrožiti na Krekov trg. Samo pri širini 18 m bo mogoče napraviti 12 m široko cestišče, kakršno je potrebno za ceste z velikim tranzitnim in naglim prometom. Na Poljanah je pa potrebna tudi sprememba regulacije Strossmajerjeve ulice zaradi gimnazije in višje zaxidave na zapadni strani te ulice. Zato je Strossmajerjevo ulico potrebno razširiti od Ciril-Metodove ulice do Poljanske ceste na 22 m in predpisati v drugem delu 5 m široke vrtove pred hišami na zahodni strani ulice. V smislu št. 8 in 12. gradbenega zakona bo mestno poglavarstvo od 15. junija do 15. julija t. l. raz-

grnilo načrte za tako spremembo regulacije obeh imenovanih ulic za javni vpogled. Načrti bodo interesentom vse te dneve na vpogled v mestnem tehničnem oddelku v kresiji. Nabreže 20. septembra št. 2/11, soba št. 19-20, med uradnimi urami od 10 do 12. Pripombe zoper regulacijski načrt morajo interesi predložiti občini najdalje v 15 dneh po poteku roka za javni vpogled, sicer pripombe ne bodo mogle biti upoštevane.

I V Ljubljani umrli od 77. maja do 23. maja 1940. Pistočnik Helena, 82 let, bivša oskrbnica, Vidovdanska c. 9; Kolar Ignacij, 75 let, čevljar, Vidovdanska c. 9; Suhadole Matija, 72 let, delavec tob. tov. in posestnik, Predjamska ulica 36; Kavčič Janez, 76, zasebnik, Majke Jugovičeva ulica 6; Dobnikar Ivan, 62 let, železničar v p., Celovška c. 27; Peitauer Matevž, 82 let, Vidovdanska c. 9; Galjot Marija, roj. Zupan, 68 let, delavka tob. tov. v p., Pokopalska ulica 25. — V ljubljanski bolnici umrli: Logar

Marija, zasebnica, Zaloška c. 401; Zirovnik Marija, 4 leta, hči posestnika, Voglje pri Kranju; Mersol Roman, 50 let, urarski mojster, Tržaška c. 50; Tesar Ivan, 32 let, mehanik, Blatna Brezovica 27; Platiša Rozalija, 17 let, sin bajtarja, Zlavor 10 pri Gornjem gradu.

I Tatvine v rudarskem inštitutu. Pred nekaj dnevi je nekdo slušatelju rudarskega oddelka ukradel šestilo znamke »Richter«. Šestilo je vredno 500 din. To je že druga tatvina v tem poslopiju v nekaj dneh.

I Mesarskega pomočnika je okradel. Mesarski pomočnik Zolimir Bernard je prijavil, da mu je nekdo odnesel dne 27. aprila nekoliko ponošen suknič, vreden 200 din. Tatvina je bila izvršena med požarom, v sukni pa je imel 2. še vojaško izkaznico, mesarski obrtni list in legitimacijo za vstop v klavnico. Tat je bil nekako 18 let star, bledega suhega in podolgovatega obraza in visok okrog 160 cm.

MARIBOR

Tudi v Mariboru stavka stavbinskih delavcev

Maribor, 27. maja.

Listi so poročali o pogajanjih, ki so se vršila v Ljubljani med gradbenimi podjetniki in stavbinskim delavstvom in o izbruhu stavke, ker pogajanja niso uspela, kljub temu, da se je zavzel za delavstvo sam ban dr. Marko Natlačen. Danes so stopili v stavko tudi stavbinski delavci v Mariboru. V soboto se je vršilo na vseh stavbah glasovanje delavstva o stavki. 90% delavcev se je izreklo za štrajk, 8% je bilo proti, 2% pa sta se glasovanja vzdržala. Na podlagi rezultatov se delavci danes niso več pojavili na stavbah, razen nekaj stražnikov, ki pazijo pri vsaki stavbi na eventualne stavkokaže. Pač pa se je delavstvo zbralo dopoldne v velikem številu pred Delavsko zbornico, kjer je vodstvo stavke. Delavci pa so se obnašali zelo disciplinirano ter se red in mir nikjer ne krši. Stavko vodijo vse štiri strokovne organizacije: Zveza združenih delavcev, Narodna strokovna zveza, Jugoslovanska strokovna zveza in Zveza gradbenih delavcev.

V Mariboru, kakor v Ljubljani zahtevajo delavci 1 dinar povška na uro na podlagi mezd, ki so bile določene z lanskolno kolektivno pogodbo. Po tej pogodbi, se deli področje naše banovine na 5 razredov. Ljubljana je v I. razredu. Maribor pa spada v I. b razred. V Mariboru so bile po kolektivni pogodbi dosedaj sledeče mezde: Zidarji in tesarji po 3 letih končane učne dobe: na vsaki stavbi ena tretjina 5,50 din na uro, 1 tretjina 5,75 in 1 tretjina 6

din. Zidarji in tesarji, katerim še niso pretekla 3 leta od učne dobe: prva tretjina 4,75, druga tretjina 5, tretja tretjina 5,25 din na uro. Pomožno delavstvo nad 18 let starosti: dve tretjini 3,50, ena tretjina 3,75 din na uro. Kot rečeno, zahtevajo stavbinci povšek teh mezd za 1 din.

Gradbeno delavstvo v Mariboru letos ni polno zaposleno. Gradi se le nekaj manjših novih stavb, dočim se pa večje lani započete stavbe dovršujejo — tako carinarnica, novo bogoslovje, stanovanjska hiša Pokojniškega zavoda. Kljub temu pa bo stavka prizadela tako podjetnike, kakor tudi stranke. Zlasti bi znala vplivati na bodoča dela, ki so bila letos v projektu, če bi se predložilo zavlekle. Kot smo v uvodu poudarili, se je zavzel za zahteve stavbincev tudi ban dr. Natlačen, ki je obljubil podjetnikom pri delih, ki jih je oddala banovna v gradnjo, povšek 0,75 din za urno delavsko mezdo. Podjetniki obljubljajo pa delavcem samo 50 par povška na uro. Ban je s tem pokazal velik socialen čut, ki ga ima do delavcev. Stavbinci trdijo v svojem programu, ki so ga izdali na delavstvo, da bi podjetniki lahko pristali na zvišanje mezd, ker so v svojih pogodbah že vkalkulirali morebitni dvig delavskih mezd ter so se tozadevno pri strankah tudi že primerno zavarovali.

Poleg stavbincev imamo v Mariboru tudi še stavko slikarskih pomočnikov. V mestu stavka okoli 90 slikarskih delavcev ter traja njihov štrajk že več dni.

m Telovske procesije so bile tudi v nedeljo. Telovo sta slavili frančiškanska in magdalenska župnija z veličastnima procesijama. Pri frančiškanih je bila slovesna služba božja ob 7, ob pol 8 pa je krenila procesija po Aleksandrovi cesti, Tomšičevem drevoredu, po Ciril-Metodovi ulici, preko Trga Svobode nazaj v cerkev. Blagoslovi so bili pri odcepju Meljske ceste, na križišču Aleksandrove ceste in Tomšičevega drevoreda in Ciril-Metodove ulice ter na Trgu Svobode. Vse ulice, po katerih se je procesija razvijala, so bile lepo okrašene, okna razsvetljena in ozaljšana s cvetjem. V procesiji so šli za Najsvetejšim predstavniki oblastev, mestni podžupan Zebot z mest. občinskimi svetniki, predstavništvo občine Košaki in številni odličniki. — V magdalenski cerkvi so se začele telovske slovesnosti ob 7 s slovesnimi mašami — ena je bila v cerkvi, druga za šolsko mladino, pa pred cerkvijo. Po maši se je zvrstila mogočna procesija po Tržaški cesti, po ulici Ob železnici, po Frankopanski in Ruški cesti, čez Trg Kralja Petra in Pobreški cesti nazaj v cerkev. Blagoslovi so bili pred bolnišnico, pred Riedlovo hišo Ob železnici, pred Hladnikovo hišo v Frankopanski ulici ter pred cerkvijo. Tudi te procesije so se udeležili predstavniki oblastev, bolnišnice, okoliški župani z občinskimi svetniki in odlični meščani. Lepo vreme je sijaj obeh procesij močno povzdignilo. Zadnja telovska procesija bo v Mariboru v nedeljo, in sicer pri sv. Jožefu v Studencih.

m Izpit za specialista za oto-, rino-, larino-logijo je napravil pred izpitno komisijo v Belgradu dr. France Cunderč z odličnim uspehom. G. doktorju, ki uživa v Mariboru sloves odličnega specialista, prav iskreno čestitamo k tako lepemu uspehu.

m Premiera opere »Ples v maskah« bo jutri v sredo. V naslovni vlogi gostuje gđ. Vera Majdičeva, v vlogi paša Oskarja nastopi Jelka Iglič-Zimmermanova, v drugih glavnih vlogah pa nastopijo Manoševski, Kamušič, Zamejč-Kovičeva, Verdonik, P. Kovič, Gorinšek, Skrbinek in Sauperl.

m Poročila sta se v soboto gđ. Jelka Igličeva, primadona mariborskega gledališča in inž. Adolf Zimmerman iz Ljubljane. Mlademu paru prav iskreno čestitamo.

m Ljudska univerza vabi svoje člane in prijatelje na letni občni zbor, ki bo jutri ob 20 v predavalnici Ljudske univerze na Slomškovem trgu.

m Novi uspehi nabiralne akcije protituberkulozne lige. Posamezne akcije mariborske Protituberkulozne lige so se v letošnjem protituberkuloznem tednu zelo zadovoljivo razvijale. O uspehih nabiralne akcije na ulicah smo že poročali. Pri tovarnarjih sta prevzela vodstvo akcije gospa Hutterjeva in ravnatelj gimnazije v pok. dr. Tomišček. Uspeh njune akcije je sledeč: firma J. Hutter in drug 7700 din, Avgust Ehrlich 5000, Karl Thoma 2000, Marko Rosner 1000, Jugosvila 1000. Po 500 din: tiskarna sv. Cirila, tovarna J. Ježek, tovarna Viljem Freund, tovarna Zlatorog, Splošna stavbena družba, elektrarna Fala, tovarna Zelenka, Tovarna Mirim je darovala 300 din, tvrdka Wögerer 320, tvrdka Reich 150, tvrdka Franc Swaty 100, Mariborska livarna Peng 150, Eliza Wögerer 200, Andrej Suppanz 100, dr. Oetger 120, Unio 500, Teksta 100, Novak Co. 100, Viktor Glaser, Ruše 100 Ferdo Potočnik 100, tovarna za dušik, Ruše 500, Derwusehek 100, E. Pogačnik, Brezno 100, Zelenka Co. 220, Piter Anton 100, R. Kiffman 200 din. Pravo razumevanje so pokazali tudi mariborski lekarnarji ter so darovali na pobudo dr. Sekule po 1000 din lekarnar Vidmar, Minarik, Albaneže in König, po 500 din Savost in Rems, 250 din pa Vavpot. — Vsem darovalcem prav lepa hvala, prav tako pa tudi članom deputacije g. Hutterjevi, ravnatelju dr. Tomiščku in šef zdravniku dr. Sekuli.

m 3-letnega otroka so našli. Na Vodnikovem trgu je našla hišnica Frančiška Vodopivec iz Slovenske ulice 3 malega fantka, starega okoli treh let. Fantek ni vedel povedati, žigav in odkod je, pa ga je peljala najditeljica najprej na policijsko

stražnico, kjer pa tudi niso mogli ugotoviti, žigav je maleček. Zato ga je Vodopivec vzel k sebi, dokler mu ne najdejo staršev.

m Opozarjamo na akademijo v okviru »Otroških dni«, ki bo v petek 31. maja v Narodnem gledališču. Popoldne ob 15 se bo uprizorila otroška igra »Trnjulčica« za otroke, zvečer ob 20 pa bo istotam slavnostna akademija z umetniškimi sporedom.

Francoška vas, ki je bila od nemških letal bombardirana.

m Zalostna usoda starega oglarja. V Vrablovi grapi pri Sv. Križu je živel 53-letni oglar Matija Škerbinek. Mož je bil velik revež vse življenje ter se je preživljal s tem, da je od časa do časa žgal ogije sedaj pri tem, pa pri onem posestniku. Stanoval pa je v kolibici, ki si jo je sam napravil v hosti iz smrekovega lubja. V nedeljo so ljudje, ki so šli po Vrablovi grapi, zagledali oglarja mrtvega na tleh, kakih 6 korakov proč od njegove kolibe. Na vratu mu je zijala strahovita rana, ki se je vlekla od enega ušesa do drugega ter si jo je še mrtev stiskal z obema rokama. Poleg trupla se je nahajala velika mlaka strjene krvi. Poklicali so orožnike, ker so domnevali, da je postal stari oglar žrtev zločina. Toda preiskava je ugotovila, da gre za samomor. V oglarjevo kolibo so našli okrvavljen nož, s katerim si je nesrečnež prerezal grlo, potem pa se je zakotalil iz kolibe nekaj korakov proč, kjer ga je doletela smrt zaradi izkrvavitve.

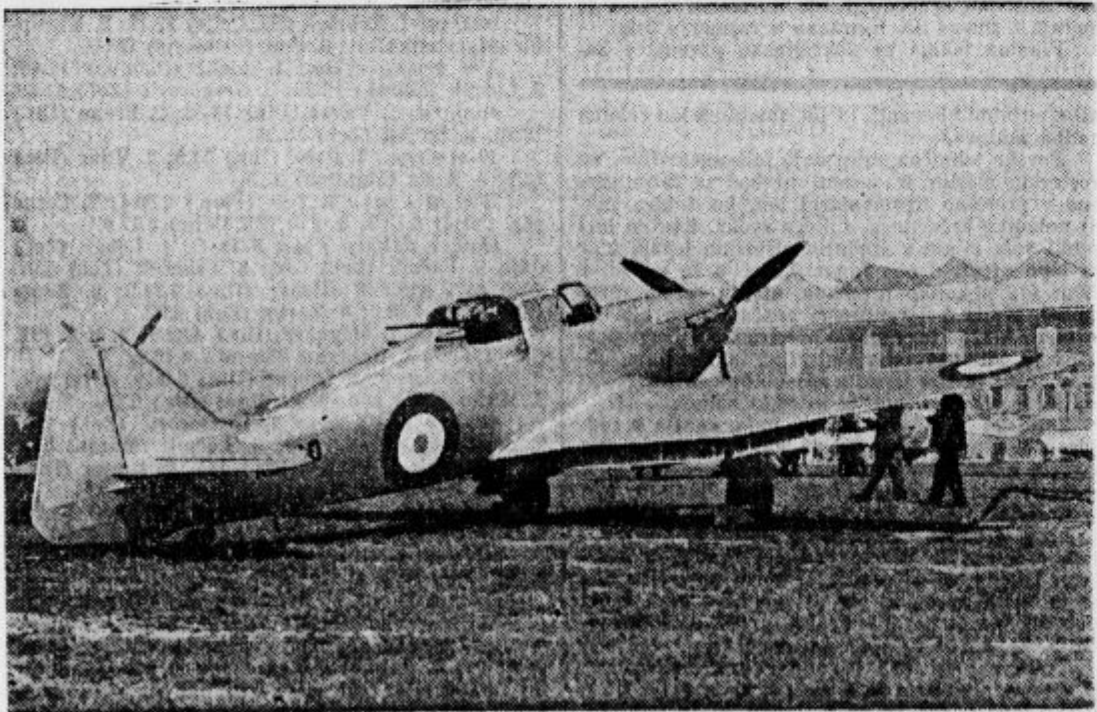
m Za 4000 din železja so pokradli. Grofu Frideriku Pahta na Kožaku pri Sv. Kunigoti so tatovi pokradli vse njegovo poljedelsko orodje ter ga prodali kot staro železo. Bili so to plugi, kosilni stroji ter nekaj travcev v skupni vrednosti 4000 din. Orožniki so prijeli dva osumljenca, ki pa tatvino le deloma priznavata.

m Tatinski hlapec. Posestniku Francu Frasnu v Dobrenju je bila ukradena zlata ura, vredna 1000 din. Orožniki so ugotovili, da je tatvino izvršil 16-letni domači hlapec Josip Straus, ki je dejanje priznal, za uro pa pravi, da jo je prodal.

Gledališče

Torek, 28. maja: Zaprtje. (Generalna.)

Sreda, 29. maja, ob 20: »Ples v maskah.« Premiera. Red A.

Nova angleška lovska letala »Defiant« (imenovana po graditelju Pavlu Defiantu). Ta vrsta letal je izredno hitra, vrtilni stolp ima 4 strojnice. Letalo je dvosedežno.

KULTURNI OBZORNIK

Ljubljanska drama: Gogolj: »Revizor«

Ob 40 letnem jubileju g. Daneša — Gostovanje g. Markoviča

Gogoljev »Revizor« spada med najbolj skrbno pripravljene uprizoritve letošnjega gledališkega leta. Zato moramo tem bolj obžalovati, da ga spremljajo tako neugodne okoliščine. Najprej se je morala za nekaj časa odgoditi premiera, ker je zbolel g. Daneš, ki bi bil moral nastopiti v vlogi Hlestakova, s katerim se je s tolikim uspehom uveljavil že v prvih povojnih letih. Takoj po prvi predstavi pa je bil poklican k vojakom g. Cesar, ki je igral glavarja, tako da so bile nadaljnje predstave sploh onemogočene. V tej vlogi gostuje sedaj g. Mihajlo Markovič iz Zagreba in temu gostovanju se moramo zahvaliti, da se »Revizor« v teh dneh vendarle igra.

Prva ponovitev »Revizorja«, ki je bila v nedeljo, dne 26. t. m. v opernem gledališču, je bila hkrati jubilejna predstava, s katero je naša Drama počastila štiridesetletnico g. Josipa Daneša-Gradišca. Tako je šele nedeljska uprizoritev izpolnila namen, kateremu naj bi bila posvečena že premiera — jubileju, ki je že sam po sebi redek in pomemben, ki pa ga smemo biti veseli tem bolj, ker ob tej priliki lahko izrečemo zahvalo in priznanje igralcu tako velikih sposobnosti, kakor jih je pokazal g. Daneš v svojem štiri desetletja trajajočem odskem udeleževanju.

Zal je moral ta jubilej ostati le tih praznik brez vseh tistih slovesnih poudarkov, ki si jih po naravi želimo ob takih prilikah, saj pomenijo prav tako zadoščenje slavljenca kakor sproščene občinstvu. Čeprav smo vedeli, da g. Daneš ne bo mogel nastopiti v vlogi Hlestakova, smo ga vsaj pričakovali, želeč mu povedati iz oči v oči in od srca do srca ne le, da ga cenimo zaradi njegovega igralskega daru, ampak tudi, da ga ljubimo zaradi vseh njegovih mnogostevnih odskih likov, v katerih je znal kakor malokdo združiti človeka in umetnika. A ni ga bilo. V njegovem imenu je pozdravil občinstvo, ki je napolnilo operno gledališče

do zadnjega prostora, ravnatelj Drame g. Pavel Golja, ki je sredi z rožami, venci in trakovi obloženega odra spregovoril o pomenu tega igralskega praznika. G. Daneš je sodeloval pri vseh treh slovenskih gledališčih, v Trstu, Mariboru in v Ljubljani, in že s te strani predstavlja njegovo igralsko delovanje najožjo povezanost z razvojem in prizadevanji našega gledališča. Poseben poudarek pa dajeta vsemu njegovemu delu požrtvovalnost in ljubezen, ki je z njima od vsega začetka služila boginji Taliji, zlasti pa njegova izrazita in svojska nadarjenost, s katero je znal združiti v očarljivo podobo obe skrajnosti gledališke umetnosti, komiko in tragiko življenja.

Po tej tihi, a iskreni počastitvi slavljenčeve igralske osebnosti in njegovega dela je sledila predstava »Revizorja«. Ker smo o uprizoritvi že poročali, naj ugotovimo ob tej priliki le to, da ne le nismo čutili posledice dolgega odmora, ampak se je predstava v posameznostih celo izboljšala. To je bilo čutili že takoj spočetka, zlasti pa velja to tudi za drugo dejanje (srečanje Hlestakova z glavarjem). Posebej pa moramo omeniti gosta g. Mihajla Markoviča, ki je s svojim glavarjem ustvaril prav izrazito gogoljevsko podobo. Medtem ko je bil Cesarjev glavar mogočen pokrajinski veljak, je bil Markovič v tej vlogi predvsem zviti prihuljenec. Njegova igra je bila sicer mnogo bolj ohlapna, a izrazita zlasti v mimičnih poudarkih. O njegovi veliki odski okretosti priča tudi to, da se je v igri ujema z ostalim ansamblom, če izvajamo delno prehitenevanje v dialogu in pa to, da je včasih po trenutnih domislicah prikojeval pisateljevo besedilo. Izmed ostalih sprememb naj omenimo, da je sedaj v zadnjem dejanju dodan prizor z zastopnikom trgovcev, in pa, da je v vlogi graščaka Dobčinskega nastopil namesto g. Milčinskega g. Jerman in ustvaril s prvim presenetljivo podoben lik. — France Vodnik.

Mariborsko gledališče: Golouh: »Krisalida«

Krstna predstava 18. maja, prva ponovitev 21. maja

V okvirju tretjega mariborskega Umetniškega tedna, ki se je pravkar končal, se je vršilo več kulturnih prireditev, ki so pokazale, kako tudi v Mariboru živo deluje krog umetnikov, naj bodo pisatelji, slikarji, komponisti ali reproduktivni umetniki. Ves čas se traja slikarska in kiparska razstava, ki se je udeleževalo vsi mariborski likovni umetniki. Druga umetniška prireditev je bil recitacijski večer hrvaških pesnikov in pisateljev, kjer so nastopili ekoro isti umetniki hrvaškega sodobnega slovstva kot pred kratkim tudi v Ljubljani (Jankovljevič, Tadijanovič, Kozarčanin, Nazor, Ujevič, Goran Kovčič, Delorko, Simić in Cesar). Zeli so izredni uspehi. Tretja prireditev v okvirju Umetniškega tedna je bil koncert mariborskega tria Klasinec-Poljanec-Bajde, ki je izvajal skladbe Čajkovskega v spomin na njegovo stoletnico ter skladbe Dvorakove. Razdeljene so bile tudi umetniške nagrade za leto, razen za slikarje večinoma le reproduktivnim umetnikom. Literarni nagrad pa letos Umetniški klub ni podelil, ker predloženi rokopisi niso odgovarjali, dasi jih je bilo precej. V tem oziru torej letošnji uspeh zaošča za lanskoletnim.

Kot zaključek in kot četrta prireditev Umetniškega tedna je bila uprizorjena izvorna slovenska drama Rudolfa Golouha v mariborskem gledališču, parabolična igra Krisalida. Bila je sprejeta v program že pred časom, toda gledališče jo je odlagalo do letos. Kdor je igro videl, je to mogel razumeti. Ker je to bila krstna predstava slovenskega dramatskega dela, je s strani gledališke uprave, igralcev in obiskovalcev dobila vse, kar si more želeli slovenski dramatik: bila je izvedena in pripravljena z vso ljubeznijo, z vsem razumevanjem, z bogato sceno dekoracijo in vsem umetniškim prizadevanjem igralcev. Občinstvo je igralce in dramatika nagradilo s priznanjem. A v priznanju je bilo vendar čutili tudi neko zadržano in neko umirjenost.

Krisalida je namreč simbolična drama, ki za široko publiko nikakor ni lahka, temveč zahteva globoko čuta za misel, za simbol in alegorijo. Marsikaj se tu človeku smisel besede izmuzne, ker je preveč zakrit v simbole in pripodobne, in je igra v prvi vrsti lirski, ne dramatskega značaja. Mnogokrat simbol zastre resnico, večkrat šele poznejša beseda razkrije smisel izgovorjene prilike. Krisalido je treba gledati bolj s čustvom lirika, kot dramatika. Krisalida namreč — kljub izredno popolnemu odskemu izrazu, ki so ga dali mariborski igralci in režiser — ni dramsko delo, temveč parabolična, simbolična igra za branje, usmerjena v simbol in globino, ne v dejanje in gibanje.

Kralj, ki je svoje življenje napolnil z boji in dejanji znanje, vojaške veličine, se na starost zave, da je življenje nekaj izgubilo, da je bilo prazno, kajti »moč je najvišja utvara«. Spoznati hoče, kaj je bistvo človeškega življenja, kaj je v njegovih dejanjih bila resnična trajnost. Zvedeti hoče »poslednjo resnico«. Da se to zgodi, pokliče na svoj dvor iluzionista, ki naj mu v novi, to je resnični luči pokaže preteklo življenje in odkrije smisel vsega. Kajti svet, ki ga je on živel in oblikoval, »je krutost«, on pa išče »vojo« notranjo luč. Iluzionist mu hoče v iluzijah, senjskih prikaznih, sencah, pokazati resnični obraz pravečnosti in mu najti izhod iz mrtve stvarnosti v bistvenost človeškega dogajanja. Iluzionist pravi o sebi: »Senca sem, ki sence ustvarja. Sem potujoči komedijant.« Le iluzija — v pomenu fantazija, zgora človeške neugane — je ustvarjanja — je tvaobnosna. »Večnosti je zapisano samo to, kar iluzija ustvarja... Le sen je večji ko čas, trajnejši od življenja.« Tako iluznost, simbol neugane, vedno žive človekove ustvarjalne sile, z gručo svojih sodelavcev komedijantov razkrije v igri pred kraljem njegovo zmotno preteklost. Šel je pot razhajanja in pozabil na Krisalido. Harlekin, burkež, kolombina in pantalon razkrijejo sodo o njegovem vladanju, o resničnem razmerju sveta do njega in njegovega dela. Harlekin v vlogi kralja-vojača razkrije praznost njegovega vodenja, grabljenja po moči in oblasti s tem, da se vrne k svojemu komedijantekemu vozu in svoji kolombini. Ob Mefistu kralju se enkrat vstane svet strasti in življenja. Mefisto je simbol stvarnosti in spoznanja, barva življenja, rušilec utvar, prav za prav pa, kot pravi Irali, demon razhajanja, ker ruši iluzije. Kralja hoče pridobiti zase s Salomo, posebejnim uživanjem in strastjo. Toda samo za trenutek zamoti njegovo zavest. Takoj mu vstane najgloblja misel, misel, po kateri hrepene tudi komedijanti in iluzionist sam, to je Krisalida. Poslednja, najlepša iluzija je Krisalida. Nekeč v mladosti, ko je bil kralj še kraljevič, jo je ljubil, sedaj naj se mu znova povrne, ker jo je v življenju izgubil. Krisalida je naš sen, naša moč, naša najvišja sreča.

Krisalida je večna lepota, ki v ljudeh neprestano budi stremeljenje po lepšem, boljšem in višjem. Končno se res pokaže Krisalida, metulj v zamečku, ter razgrne svoja krila. Tako se kralju pokaže najvišja iluzija, najvišja lepota. A lepota je najvišji dar. Edino ta sreča je človeku dana, da sanja. Vse drugo, kar ljudje imenujejo stvarnost, je v resnici utvara. Resničnost je le to, kar človek sanja, edino sen o največji lepoti, o Krisalidi, je navzven sen in največja resničnost. »Večen je svet tvojih sanj,« pravi kralju iluzionist.

Igra — označil bi jo za parabelo — je kot rečeno v svoji simboliki težka in mogoče zelo nedostopna povprečnemu človeku, ker je premalo izbiščen za dojemanje take igre. Simbolika je mnogokrat temna, pa preveč je, da bi mogla na široko prijeti in ogreti. Mestoma se sicer avtor ponavlja, toda kljub temu smisel njegove misli ostaja mnogokrat še zaprt za široki svet. Zato se igra gotovo ne bo dolgo držala na odru. Bolj bi učinkovala kot bralna drama.

Uprizoritev, kot jo je postavil na oder režiser Joško Kovič, je letošnji najizvirnejši uspeh. Režiser z igralci so ustvarili v vsakem oziru popolno delo. Uprava ni štedila za sceno in tako je režiser postavil prelep okvir teti pesmi o blestecem metulju Krisalidi. Seenski opreml se je družila tudi odgovarjajoča glasbena spremljava. Avtor je svojo simbolično igro postavil v čas in okvir italijanske commedie del'arte (17. stol.). To so režiser in igralci podali tudi z izdelano kretnjo in vzvišeno patetiko. Igralski uspeh je bil popoln. Igra nikakor ni lahka, saj pogosto lirski beseda dramatikova zahteva izrednega režiserjevega in igralčevega poživljanja in naravnost šele preoblikovanja v dramsko obliko, ker je preveč zgolj lirski. To se je igralcem v polni meri posrečilo. Iluzionist Rada Nakresta se je dvignil nad vse nastopajoče osebe in suvereno vodil vse niti igre v vzvišeni kretnji polna podoba umetnika ustvarjalca. Njemu je bila podrejena družba igralcev igre v igri v slogu commedie del'arte. Bili so to res naravnost ganljiva družina potujočih komedijantov, živi in prelepi v svojem izražanju ljubezni do lepote in neznane vere v posebej smisel svojega potepuškega klavirjeva, v Krisalido. Od te družbe je Košič, igral burkeža, Starčeva kolombino, Verdonič harlekina in Košula pantaleona. Krisalido je podala bolj v liku kot v besedi Rasbergerjeva, ker šele tik na koncu spregovori tudi nekaj besed, drugače pa je noma postava, samo iznanašno posebej pisateljevega simbola. Gorinsk je v široki, obilni kretnji postavil na oder Mefista, ki obvlada svet, toda ne more v svet Krisalide. Salomina ples je zaplesala Naratova. Kralja, pred katerim igrajo iluzionistove sence komedijanti, je igral z mirno boleštvu Pavle Kovič. Med sencami nastopata tudi don Kihot (Crobobor) in doktor Faust, ki pa je žal le nem, dasi bi si človek tako želel, da bi tudi spregovoril. Tudi don Kihot, simbol večnega idealizma, bi mogel govoriti več. Brez škode pa bi mogel odpasti — mislim, da tudi brez škode za smisel igre, ki je že tako polna simbolov — ples lutk in ples plesalca na plesalke na koncu igre (ta dva že zaradi tega, ker plesalke, ki teku simbolično ne more slediti, njemu plesu pleska, ker ga sprejme kot čisto operetnega, dasi to noče biti).

Krstna predstava nove slovenske drame je pokazala, da se igra zaradi svoje težke simbolike in pomanjkljive dramatičnosti ne bo mogla dolgo držati na odru, čeprav ji je mogoče dati odlično odsko podobo, kot je pokazal mariborski režiser z vsemi igralci. Bolj bo živila v knjigi kot bralna drama, ker bo pri branju mogoče najti in uživati marsikatero besedno lepoto in globoko misel, ki se pri igranju ušesom skrije in uteče. Smolej Viktor.

Zadnje gostovanje gđ. Leventove

V operi je prejšnji teden zadnjič gostovala v Verdijevi »Traviatje gđ. Leventova, ki se nam je na svojih prvih gostovanjih predstavila kot osebnost močnega umetniškega instinkta. Kot simpatičen, nenavaden pojav po svojem karakterju nas je s svojo sugestivno privlačnostjo povedla v kraljestvo velike umetnosti tako v igralskem kakor v muzikalnem oziru. Pri zadnjem nastopu smo — kljub temu, da je bila v posameznih prizorih igralsko dobra — pogrešali močnejše psihološke poglobitve in s to nujno združeno organsko povezanost v igri. Pri tem je pripomniti, da ne sme umetnik prestopiti okvira, ki ga umetnina kot edinega zahteva zase, ne sme ničesar pripustiti v trenutno ugodje zgolj sebi ali poslušalstvu, ampak le ustvar-

Prebivalstvo v pokrajini Eupen-Malmedy-Moresnet pozdravlja Nemce, ker je bil ta kos belgijskega ozemlja nekoč nemška last.

ŠPORT

Nedeljski nogomet

V nedeljo so bile odigrane prve tekme za prvenstvo Slovenske nogometne zveze. Za to ožje tekmovalje se je kvalificiralo osem klubov. V Ljubljani sta igrala Mars in CSK ter je tekma končala z rezultatom 4:2 za CSK. Ne domači, ne gostje niso pokazali dobrega nogometa. Po večeršnjih visokih zmagah obeh mariborskih klubov menimo, da ne sklepamo napačno, če trdimo, da bodo v tem ožjem tekmovalju najbrž imeli veliko besedo Mariborčani. I. SSK Maribor je gostoval v Gaberju pri Celju, kjer je premagal Olimpa s 3:0, SK Železničar pa je sprejel v Mariboru jeseniško Bratstvo, katero je odpravil z velikim rezultatom 6:1. V Trbovljah je nastopil oslabilen Kranj, ki je z Amaterjem srečno igral 2:2, potem ko je Amater že v prvem polčasu vodil z 2:0 in se je zdelo, da bodo Kranjčani odšli premagani. Prihodno nedeljo — tekmuje se po dvojnem pokalnem sistemu, tako da tisti klub, ki ima iz dveh tekem slabši izkupiček, »odleti« — bo igral Mars v Čakovcu, Maribor doma, Bratstvo doma in Amater v Kranju. Upravičeno je pričakovati, da se bodo v nedeljo zvečer »izcimili« za semifinale naslednji klubi: CSK, Železničar, Maribor in Kranj. Ni dvakrat reči, da bo finale potekel med obema mariborskima kluboma, kar konec krajev ne bi bilo lepo spritevalo za stopnjo in kvaliteto nogometa v drugih dveh skupinah, zlasti še v ljubljanski. Seveda je zveč okrogla — in se morda vendarle zgodi, da se bo stvar drugače iztekla.

V tekmovalju za državno nogometno prvenstvo so v nedeljo ligaški klubi dosegli naslednje rezultate: V Belgradu se je zgodil majhen čudež — Jugoslavija je zmagala nad BSK-om z 1:0 — tako da se bo letos nemara zgodilo nekaj povsem nepričakovanega, edinstven »kuriozum« — da bo postal državni prvak klub iz provinc, sarajevska Slavija, ki je večer igrala s Haškom 1:0 ter se spet porinila na čelo prvenstvene tabele. Slavija bo imela zdaj lažje delo, saj je verjetno, da bo iz tekem doma že kakšen izkupiček. Sicer po večeršnjem porazu BSK tudi še ni izgubil vseh šans za osvojitve ponovnega naslova »državnega nogometnega prvaka, saj je ostal le za eno samo točko za sarajevsko Slavijo. Eno pa je že gotovo: da bo sarajevska Slavija igrala v letošnjem tekmovalju za »Mali SE-pokal«. V Zagrebu je Gradjanski večer zmagal šele v drugem polčasu nad splitskim Hajdukom — s 4:2. Ende 16. junija bomo že vedeli, kdo bo letošnji državni prvak, saj je bilo večer že odigrano prvo povratno kolo. Prihodno nedeljo so na sporedu naslednje tekme: BSK in Gradjanski igra v Belgradu (ali bo tam — po tradiciji — spet zmagal Gradjanski, ki na svojem terenu z BSK-om vselej izgubi, v Belgradu pa skoraj dosledno zmagata nad njim?), Slavija igra z Jugoslavijo v Sarajevu, Hašk in Hajduk pa igra v Zagrebu.

Na prvenstveni tabeli spet vodi Slavija, ki ima 10 točk, drugi je BSK z devetimi točkami, tretji Gradjanski z osmimi točkami, četrta Jugoslavija s petimi, Hajduk je peti s štirimi točkami, Hašk pa je zadnji ter nima nobene točke. Letošnje državno prvenstveno nogometno tekmovalje poteka zelo napeto ter je doslej prineslo že nekaj izredno velikih presenečenj, za katera je zlasti poskrbel sarajevska Slavija.

V Ljubljani so bile večer odigrane tudi nekatere juniorske prvenstvene tekme. Tako je nadarjeno moštvo ZSK Hermesa zmagalo nad juniorji SK Ljubljane z 1:0, Marsovi juniorji so odpravili juniorje Grafike s 3:1, v prijateljski tekmi med juniorji Svobode in juniorji SK Korotana je bil izid neodločen, 2:2. Zdi se, da so trenutno v Ljubljani trije juniorski klubi, med katerimi so moči precej izenačene. To so Ljubljana, Hermes in Svoboda.

Na sporedu je bila dalje še prijateljska tekma med moštvom Svobode in SK Korotana. Tekma je končala z zmago SK Korotana v razmerju 5:2.

Finalna tekma za pokrajinsko prvenstvo Za-

jati z nujnimi elementi, ki jih umetnina kot celotna gradba zahteva.

Pevsko tehnična stran daje tele ugotovitve: na crescendo mestih je zaznati prehod iz falzetnega tona v pretežno ligamentarni ton, ko dobiva značaj nekoliko krčevitega, suhega zvoka. Krasen ima mehki voix mixte v srednjih višinskih legah, kjer sta lepo združeni obe funkciji, dočim se mi zdi v nižini ton nekoliko prepihan, morda zaradi utrujenosti. Mesta koloraturnega značaja niso bila izvedena ritmično popolnoma precizno. Na drugi strani pa jo odlikuje velik smisel za muziciranje, obvlada frazo in zna izraziti najsutilnejša mesta, ki nudijo včasih presenetljiv estetski učinek.

Igralsko in pevsko je bila najmočnejša v zadnjem dejanju, iz česar se da sklepati, da je bila ta večer nerazpoložena in da se ji je koncentracija posrečila šele ob koncu. Toda kljub temu je bila na dostojni višini. Naj pripomnim, da sodim ta nastop s strogega vidika tistih norm, ki jih more imeti osebnost le visoko nadpovprečnega umetniškega talenta, ki se zaveda resnosti ustvarjanja, z vidika tistih norm, ki jih je umetnica tudi sama postavila predvsem na svojih prvih dveh gostovanjih. Želim si še takih gostovanj.

Celotna predstava je bila dobra. Pripomogla sta k temu predvsem še g. Gostič, ki je svojo vlogo pevsko lepo podal, in pa g. Janko, ki je igralsko, zlasti pa pevsko zadovoljil. Predstavo je vodil gosp. Štriof.

grebške nogometne podzveze je v Bjelovaru zmagal SK Gradjanski nad Varaždinskim športskim klubom s 4:1. V Zagrebu pa je bila razen ligaške tekme med Gradjanskim in Hajdukom odigrana še finalna tekma za prvenstvo Zagrebške nogometne podzveze. Tekma je končala z zmago Železničarja nad Ferrarijo v razmerju 5:0.

V italijanskem nogometnem prvenstvu trenutno še vodi Ambrosiana z 42 točkami, druga je Bologna z 41 točkami, za njima pa dolgo ni nikogar. Tretja je Juventus, ki ima 34 točk. Večerajšnje tekme so končale z naslednjimi rezultati: Venezia : Bari 2:1, Juventus Napoli 2:1, Bologna : Liguria 2:0, Novara : Ambrosiana 1:0, Lazio : Roma 1:0, Milano : Triestina 0:0, Modena : Genova 3:0, Fiorentina : Torino 3:2. Presenetljiva je zmaga Novare.

V Sofiji je večer reprezentanca Berlina zmagala nad reprezentanco Sofije z rezultatom 3:0.

30 bogatih tombol, čez 300 dobitkov, vse to na tomboli prosvet. društva v Škofji Loki

Ostali nedeljski športni dogodki

V nedeljo je bil v Mariboru sestanek delegatov posameznih slovenskih teniških klubov, ki je bil namenjen dogovarjanju o ustanovitvi Slovenske teniške zveze. Sklenjeno je bilo, da bo sedež zveze v Mariboru, da bo ustanovna skupščina v kratkem v Mariboru, da bo SK Ilirija izvedla tekmovalje za teniško prvenstvo Slovenije, I. SSK Maribor pa velik turnir za časa »Mariborskega tedna«. Izvoljen je bil tudi pripravljalni odbor, ki bo izvedel vse potrebno za ustanovno skupščino Slovenske teniške zveze. V tem odboru so: predsednik: Radovan Sepec, I. podpredsednik: dr. Ivo Murko (Ljubljana), II. podpredsednik: Volkmar (Celje), tajnik: Srečko Voglar, blagajnik: G. Mazi, odborniki: inž. Zdenko Gorjup (Ptuj) in Evgen Betetto (Ljubljana). Nadzorni odbor: mr. Maver (Maribor), inž. Uran (Maribor) in Logar (Ljubljana). — Razsodišče: dr. Bleiweis (Ljubljana), dr. Vauhnik (Maribor) dr. Ivič (Celje).

V Celju je bil velik atletski meeting, ki so se ga udeležili številni atleti; na tem meetingu so bili doseženi prav dobri rezultati, med katerimi je najboljši vsekakor rezultat inž. Stepišnika, člana ljubljanske Ilirije. Inž. Stepišnik je v nedeljo, torej šele na pričetku letošnje atletske sezone, postavil nov jugoslovanski državni rekord v metu klavira. Vrgel je klavir 51.71 m daleč. Tudi drugi rezultati so prav dobri. Tekmovalja so se udeležili odlični atleti najboljših slovenskih atletskih klubov. Tekmovalcev je vsega skupaj nastopilo 60. Pohvalno je treba omeniti, da je za ta uvodni nastop v letošnje atletske sezone vladalo v Celju med športnim občinstvom prav lepo zanimanje. Tudi sodniška služba je funkcionirala prav lepo. Tekmovalje se je razvijalo popolnoma točno ter je trajalo štiri ure (pričelo se je ob desetih dopoldne in zaključilo ob dveh popoldne).

V naslednjem objavljamo rezultate: FpovLvšMzaehniwakm cumhwl umilhw m 100 m, jun., finale: 1. Kolenc (Il.) 12.4; 2. Hansa (SK Celje) 12.6; 3. Hrovatin (Il.) 12.7. Met diska - juniorji: 1. Urbančič (Plan.) 37.29; 2. Stojan (Zel.) 35.12; 3. Vehar (Ilir.) 34.75. Seniorji: 1. Lužnik (Maraton) 37.67; 2. Jeglič (Plan.) 36.79; 3. Mavsar (Plan.) 33.70. Met klavira: 1. inž. Stepišnik (Ilir.) 51.71 (nov državni rekord); 2. Guiznik (Zel.) 41.15; 3. Jeglič (Plan.) 38.44.

5000 m: 1. Rebršak (SK Celje) 17.17; 2. Klempfer (Maraton) 17.21; 3. Perc (Primorje) 17.50.

Met krogle - sen.: 1. Jeglič (Planina) 12.46; 2. Lužnik (Marat.) 12.20; 3. Gregorovič (Zel.) 11.82.

Juniorji: 1. Vehar (Ilir.) 13.52; 2. Brane (Ilir.) 13.26; 3. Stojan (Zel.) 13.23.

10 m - sen.: 1. Račič (Ilir.) 11.8; 2. Vilar (Ilir.) 12.2; 3. Kora (Marat.) 12.5.

1000 m - jun.: 1. Zele (Plan.) 2.59.4; 2. Černe (SK Celje) 3.13.8; 3. Fili (SK Celje) 3.17.9.

Skok v daljavo - jun B in C: 1. Leban (Zel.) 6.08; 2. Bačnik (Zel.) 6.03; 3. Franček (Zel.) 5.97.

1500 m - sen.: 1. Glonar (Ilir.) 4.24.2; 2. Zerga (SK Celje) 4.38.2; 3. Karlin (Zel.) 5.02.

Juniorji: 1. Megušar (Ilir.) 4.32.8; 2. Kos (SK Celje) 4.40; 3. Habjančič (Marat.) 4.46.2.

800 m izven: 1. Glonar (Ilir.) 2.08.9, mrtvi tek; 2. Mirko (Zel.) isto; 3. Podlipce (Ilir.) 2.15.

Skok v vis. - sen.: 1. Gregorovič (Zel.) 170; 2. dr. Carny (Plan.) 170; 3. Lužnik (Marat.) 170.

Juniorji: 1. Brane (Ilir.) 175; 2. Dušan (Ilir.) 165; 3. Mencinger (Ilir.) 160.

Met kopja - sen.: 1. Mavsar (Planina) 53.70; 2. Gregorovič (Zel.) 44.45; 3. Sodnik (Ilir.) 43.80.

Štafeta: 1. Ilirija I. 47.1; 2. Železničar 49.2; 3. SK Celje 50.2; 4. Ilirija II. 51.4.

Postava Ilirije I: Račič, Kolenc, Vilar, Sodnik. Kakor vidimo, je bila pretekla nedelja v športnem pogledu že kar lepo razgibana. Vidimo, da se pomalem že podajamo v sezono vseh polnletnih športov in športniki bodo zdaj doživljali napeta tekmovalja vsako nedeljo. Lepo je, da v teh časih, ki so tako nemirni in negotovi, še vedno lahko izvajamo nekrvave tekme!

Lord Rothermere in njegova diplomatka

Dopisnik švicarskega lista B. W. piše:

V maju 1934 sem po naročilu francoske agencije potoval po vzhodni Evropi. Takrat sem bil še jako mlad zetnik, imel sem komaj 20 let in sem si hotel svoje prve časnikarske lovorike pridobiti s kakim prav senzacionalnim odkritjem...

Posrečilo se mi je, da sem dobil v Budimpešti dva važna intervjuja, enega z baronom Perenijem, načelnikom »Pisarne za obnovo Velike Ogrske«, in drugega s tedanjim ministrskim predsednikom Gömbösom.

Tisti dan po mojem prihodu so me odvedli skozi prostore »Pisarne za obnovo Velike Ogrske«, torej v srce ogrskega revizionizma, kjer so narejali vse tiste znane brosure, fotografije in statistike o pokrajinah, ki jih je Ogrska izgubila po trianonski pogodbi. Ob šestih zvečer me je na gradu sprejel ministrski predsednik.

Prvo, kar sem zapazil, je bila skoraj naravno velika podoba lorda Rothermera, ki je visela z vrha slike admirala Horthyja. V ogrski politiki sem bil precej doma, toda kaj da bi imel lord Rothermere opraviti v pisarni ministrskega predsednika, mi pa le ni šlo v glavo. Vprašal sem Perenija, ki je bil z menoj, kaj da pomeni lord na Ogrskem. Odgovoril mi je: »Rothermere je naš najodkritosrčnejši prijatelj in dobitnik, ki mu mora biti Ogrska za velike stvari hvaležna.«

Lord Rothermere je lastnik lista »Daily Mail«. Mimo tega nadzira še celo vrsto drugih dnevnikov, s čimer ima velik vpliv na angleško javno mnenje. In lord Rothermere je tudi jako bogat in zelo častihlepen.

Po svetovni vojski, ko je bila Ogrska še okrnjena Ogrska, so se ogrski revizionisti spravili kof na delo, da bi prevrnili trianonski mir, ki je spravljal na dan zares... Seveda je bila antanta in zlasti še Francija v Ogrski jako zasovražena, in vendar je bila le antanta tista, ki je mogla vzpostaviti Ogrsko. Zatorej si je bilo treba v teh državah pridobiti močnih prijateljev, ki bi zastavili svoj vpliv zanj. — Leta 1925 je lord Rothermere spoznal izredno, lepo žensko in sicer princeso Hohenlohe-Waldenberg, ki pa svojega lepo zvenečega priimka ni prinesla s seboj na svet. Rodom Dunajčanka, neznanega porekla, se je poročila s princem Hohenlohe-Waldenbergom, ki je bil ogrski magnat, a si je od njega kmalu ločila.

Z lordom Rothermerom se je večkrat sešla in se je z njim brzkone večkrat pogovarjala o usodi svoje nesrečne dežele. Ta se je dal po njenih ganljivih tožbah kmalu vplivati in je dejal, da je vesel njenih svojiskih zamisli, saj v tistem času ni bilo dosti brati v »Daily Mailu« o Ogrski.

Kmalu zatem je izšla vrsta člankov o Ogrski, ki jih je pisala princesa. Jako spretno je opisala, kakšne nemogoče razmere so na Ogrskem, zlasti na vzhodu in jugu, kjer so bile meje zares potegnjene kar čez kmečke hiše. Ta poročila so imela neznanski uspeh. Neki ameriški časnikarski koncern je princesi ponudil 25.000 dolarjev za vrsto člankov o tem, kako je nastala zamisel obnove monarhije na Ogrskem. Hkrati so tako za šalo vprašali, ali je res, da so ogrsko krono ponudili lordu Rothermeru?

Tako daleč pa zadeva le še ni bila. V prvih letih se stvar ni hotela tako razvijati, kot se je sanjalo lordu Rothermeru. In vendar je bil prepričan, da bo nekega lepega dne iz te »ogrške zadeve« nekaj zase spravil. Z velikanskimi vstopi je medtem denarno podpiral ogrski revizionizem in je spravljal v svet velikansko gonjo v prid razkosani in obrezani državi. — Po njem so imenovali cesto v Budimpešti, trg v Segedinu, v Kečkemetu in Miškočju. Njegova slika je visela v sleherni pisarni in izložbi. Njegovega sina so na potovanju po Ogrskem sprejemali kot kakega prestolonaslednika. Rothermere je postal novi svet Stefan... Toda za to šaro so ticali samo milijoni, ki so se iztekali iz njegovega lastnega žepa.

V juliju 1932 je lord Rothermere predlagal princesi tole: Plača ji takoj 5000 funtov in se obveže, da ji 1. januarja 1933, 1. januarja 1934 in 1. januarja 1935 izplača vedno po 500 funtov šterlingov. Kot protiuslugo naj bi kot zunanje politična zastopnica lorda Rothermera izvajala njegova posebna navodila. Imel je velikanske načrte. Ona je v to privolila in je vsakokrat točno dobila dotično vsoto denarja. S to pogodbo je postala princesa nekakšna zasebna poslanka lorda Rothermera, saj je imela iste dolžnosti kot poslanik kakega pravilnega vladarja. Seveda — lord Rothermere še ni bil vladar, vendar je bil trdno prepričan, da bo še postal vladar. Zacetek je bil storjen, saj je imel svoj lastni »diplomatski zbor«.

V začetku decembra je odpotovala »poslanka Hohenlohe« v Ameriko, da bi pridobila prijateljev za lordovo zamisel. A vrnila se je že v začetku januarja 1933, ker je ondi kmalu spoznala, da je škoda časa in denarja, če bi hotela ameriške gospe pridobiti za romantično opereto lorda Rothermera. Med njeno odsotnostjo pa je francosko časopisje izvažalo to čudovito poslanko in je bržkone tudi zvedelo, kdo ji daje denar. Francija iz leta 1933 pa ni bila kdo ve kako naklonjena Ogrski in še manj, da bi pomagala »Tartarom«. Tudi lordu se je zamerilo, da se je ponesrečil uspeh v Ameriki. Izšlo je nekaj člankov, ki niso bili nič kaj prijetni za princeso, in po katerih je zasumila, da ji prišli na sled. Da bi jo pomiril, je lord poslal enega svojih urednikov, mr. Wardena, v Pariz. Mr. Warden je malo pozvedoval po uradništvih, češ koliko je znanega o vsej zadevi, in je

govoril tudi s tedanjim francoskim notranjim ministrom Chautempsom. Warden se je vrnil s pomirljivimi vestmi in z nasvetom Chautempsa, da je najbolje molčati in se bo vsa stvar najhitreje pozabila. Tega nasveta so se tudi držali. Kmalu zatem se je princesa odpeljala v Budimpešto, se posvetovala z zunanjim ministrom in Gömbösom, nato se je vrnila spet v London, odkoder jo je Rothermere večkrat poslal v... Razvila se je prav bujna delavnost.

Vendar — navzlic vsemu, navzlic spretnim zasnovam in navzlic velikanskim denarnim vsotam se ogrski revizionizem le ni hotel zganiti in spraviti v pravi tir. Res da so v vseh ogrskih travajih visele tablice z besedami: »Nem, nem, soha...« (nikoli, nikoli, nikdar... se ne bomo zadovoljili s sedanjimi mejami), res je visela na Korzu v Budimpešti ogrska zastava na pol droga in ovita v žalno tančico (ki so jo za spoznanje dvignili, ko je Podkarpatska Rusija prišla nazaj k Ogrski). A vse to je napravilo le lep vtis na tujce in je malce dvigalo narodni ponos Ogrrov. A s tem ni bilo nič pridobljenega. Rothermerjevo potrpljenje se je počasi ohladilo. Leta 1938 je bil sit te igre, ki ga je stala samo kot honorar — kar je sam priznal — za svojo poslatko 60.000 funtov. Princesi je dal na znanje, da v bodoče ne računa več na njeno pomoč, ker bodo Ogrri, kakor so se stvari na Češkem razvijale, tudi brez njega dobili del svojih pokrajin nazaj. Ona mu je odgovorila s tožbo zaradi odškodnine, češ da je prelomil pogodbo. Razen tega pa je mnenja, da so izvirali svoječasni sramotilni članki v tujem časopisu od njega, ker mu je bila nemara že zdavnaj odveč. A tudi za to stvar je zahtevala odškodnino. Nastal je senzacionalen proces, kjer so prali različno umazano perilo, in ki se je šele nedavno končal v Londonu. Vse zahteve princese so bile zavrnjene zaradi pomanjkanja dokazov. S tem so bile sanje postarnega angleškega plemenitasa prav prostaško končane. Težko da bi kdaj postal ogrski kralj...

Ce pa njegova slika še visi v pisarni ogrskega zunanjega ministra, mi pa res ni znano.

Celjske novice

c Slava celjskega 39. p. polka. Spomin na zmagovite boje celjskega polka l. 1919 na Koroskem bo tudi letos najlepše proslavljen. Danes ob 10 dopoldne bo na Dečkovem trgu velika vojaška parada, h kateri je vabljen tudi vse celjsko narodno občinstvo. Ob 8 zjutraj bo v župnijski cerkvi sv. Daniela slovesna služba božja za padle koroške borce. Po sveti maši, katere se bodo udeležili vsi člani LKB, krajevne organizacije v Celju, bodo koroški borci odkorakali na dverišče vojašnice Kralja Petra in prisostvovali pred spomenikom padlih koroških borcev cerkvenim obredom. K slavnosti vabimo vse Celjane. Pokazimo, da znamo ceniti spomin onih, ki so padli za našo domovino!

c Redna seja celjskega mestnega sveta bo v petek, dne 31. maja ob pol 7 zvečer.

c Narodno opero »Gorenjski slavček« uprizori drevi ob 8 v mestnem gledališču ljubljanskega opera ob priliki proslave 39. pp. Celjsko občinstvo in tudi okoličane ter Savinjske vabimo, da se te prireditve polnoštevilno udeležijo.

c Nastop celjske mladine v ljubljanskem radiu. Danes ob 11 dopoldne bodo nastopili pri pokrajinski oddaji ljubljanskega radia učenci in učenke I. deske in dekleške ljudske šole v Celju. Pod vodstvom g. Preglja Cirila bo pel mladinski zbor, v odmorih pa se bodo učenci in učenke razgovarjali o »Celju nekoč in danes«.

c Upravičene tožbe velenjskih rudarjev. V zadnji številki »Slovenskega delavca« piše rudar o razmerah v velenjskem rudniku ter težavah rudarjev, katerim kljub veliki draginji še vedno niso zvišali plač, dočim je Trboveljska družba ponovno zvišala rudarjem plače. Cene življenjskim potrebščinam so se zvišale za 30%, obutev in manufaktura celo za 50%, rudarji pa še vedno dobe iste plače. Pisec pravi, da so delavci že itak od dela do mozga izmučeni, sedaj pa si morajo še pritrgovati pri hrani, pritrgovati si morajo pri hrani celo družine in otroci, da slabe. Tožbe velenjskih rudarjev so popolnoma upravičene. Ne gre za politične prevratne manifestacije, temveč za obstoj in življenje delavca, ki za težko delo zasluži dostojno in času ter draginji primerno plačo.

c V celjski bolnišnici je umrla 70 letna previtkarica Cvikel Ana iz Gornje Ložnice pri Zalcu. Naj v miru počiva!

c Huda prometna nesreča v Letušu. Zabukovnik Ivan, 47 letni hlapec iz Letuša v Savinjski dolini je vozil blago iz Celja. Letušu je pripeljal nasproti neki tovorni avtomobil in zadel v voz. Zabukovnika je vrglo pod voz, tako da je šlo kolo čezenj in mu zlomilo desno nogo.

c Zasačeni tat ga je udaril s sekiro po glavi. Križnik Franc, sin posestnika v Dramljah pri Celju je zasačil pri tatvini Franca Jagra. Ta, ves prestrašen, je zagrabil po sekiri in treščil Križnika po glavi, da se je takoj zgrudil. Križnika so morali takoj pripeljati v bolnišnico.

c 3 požari v eni noči v Vonarjih pri Pristavi. V noči med nedeljo in ponedeljkom sta začeli okrog polnoči goreti v Vonarjih pri Pristavi gorci posestnikov Anderliča in Lipnjaka Antona. Ogenj

Kar nemoteno se trkljajo tanki dalje — bodi po vodi bodi po suhem.

Potres v Kaliforniji in Orizoni

Iz New Yorka poročajo: Iz jugovzhoda Kalifornije in iz Arizone poročajo o hudih potresih. Ker so telefonske in brzojavne zveze deloma potrpane, ni moči še dobiti podrobnejših podatkov o sili potresa. Bajje pa je veliko škode, a število žrtev še ni znano.

Južna Afrika vabi

Ministrski predsednik Južne Afrike general Smith, je sporočil nizozemski kraljici Viljemini, da je južnoafriška Unija v spominu na predsednika Krügerja in na njegove zasluge, zmeraj pripravljena, da sprejme nizozemsko kraljico in njeno družino na svojih tleh.

Kraljica je to vabilo hvaležno sprejela, ne da bi izjavila, ali pride ali ne.

in bo tam počakal na rešitev prošnje za sprejem na Golnik, žena si bo po porodu poiskala tu primerno drugo stanovanje in čez nekaj mesecev se bo vsa družina vesela in srečna ter zdrava sešla.

V ugodno rešitev prošnje za Golnik sem dvomil, ker sem smatral bolnika za neozdravljivo bolnega in zdravilišča takšnih bolnikov nerada sprejemajo, ker odvzemajo prostor ozdravljivo bolnim. Vendar smo po dispanzerju le poslali prošnjo, ker je bolnik to tako zelo želel; Liga pa je bolnika gmotno podprla.

Dan veselega dogodka v družini se bliža. Žena je dobila ponoči prve popadke, zato sem ji napisal napatnico za porodnišnico. Toda smola. Dežurni zdravnik je odklonil sprejem, ker žena med časom preiskave ni imela nobenih popadkov ter ji svetoval, naj pride takrat, kadar jo bo zares prišlo. Čakati tukaj ne more, ker je premalo prostora. Žena se je popoldne vrnila domov in še isto noč rodila doma v okuženem zraku zdravo moško dete. Takoj drugi dan smo skušali otroka oddati v dečji dom v Ljubljano. Toda tudi od tam smo dobili odgovor, da trenutno sprejem ni mogoč, naj malo počakamo! Drugam otroka nismo mogli spraviti. Tudi oče sam bi se nerad ločil od sinčka, ki se ga ni mogel nagledati. Velika sreča je vladala v družini in na otroka so pazili, da se ne bi okužil...

Deset dni nato mi zaščitna sestra sporoči, da je otrok hudo bolan. Obiščem ga. V košarici je ležalo neboljeno dete, blede, suho, z visoko vročino in močnim kašljem — brezupno stanje. Drugi dan je bil otrok mrtev. Ta smrt je globoko zadela očeta, ki je neotlažljivo jokal in izjavljal, da za njega ni več življenja... Tudi njegovo stanje se je vedno in vedno slabšalo in po štirinajstih dnevih ga je pokojni Ivanček sprejela pri nebeških vratih. Nekaj dni pred njegovo smrtjo je na prišla ugodno rešena prošnja za brezplačno zdravljenje na Golniku!

Zalostna slika, ki nam pove, kaj nam je storiti!

Dr. P. F.

V nedeljo bomo šli na veliko tombolo v Škofjo Loko

Novi francoski ministri in kakšnega poklica so

Novo francosko ministristvo je jako juridično pobarvano, to se pravi, da je skoraj polovica ministrov pravnega poklica in so bili odvetniki, preden so postali ministri. Predsednik ministristva, Paul Reynaud in ministri Chautemps, Campinchi, Serol, Lamoureux, Evnac, Champetier de Ribes, Schuman, Yacquinot, Albertin in Pomaret spadajo ali so spadali k odvetništvu. Štirje od teh so bili aktivni časniki, in sicer sedanji notranji minister Roy, kolonijalski Mandel, poročevalski Frosard in prosvetni Sarraut. Dva od ministrov sta bila profesorja in sicer bivši min. predsednik, sedanji vojni minister Daladier in njegov tovariš Ducos. E dini zdravnik v sedanjem ministristvu je poljedelski minister Queuille. Trgovski minister Rio je bil prej letalec. Imajo pa v tem ministristvu tudi inženirja, dalje bivšega delavca, poljedelca, trgovca, tvorničarja, nekaj bivših častnikov in celo trgovca za orožje.

Novo francosko Reynaudijevo ministristvo je ministristvo povprečno še ne starih ljudi. Najstarejši minister je Sarraut, ki ima 68 let; Roy in Rio imata po 67 let. Monzie je star 64 let, Mandel in Février 55, Schuman in Hachette 54, Frossard in Laniel pa 51 let. Najmlajši tega 106. ministristva v tretji francoski republiki je Tellier, ki mu je 41 let.

Namesto družinskega praznika - vojska

Belgijski kralj Leopold se je bil vprav hotel s svojo materjo in svojimi tremi otroki odpeljati v Italijo, ko je privihrala v Belgijo vojska in ga je poklicala na čelo njegovih vojakov. Določeno je bilo, da bi bila dne 22. maja v kapeli kraljevskega gradu v Neaplju krščena Marija Gabriella Savojska, najmlajša hčerka italijanskega prestolonaslednika in njegove žene Marije Jožefe Piemontske, ki je sestra belgijskega kralja. Seveda je zdaj ta družinski praznik, ki bi bil združil v Neaplju vse ude belgijske kraljevske hiše, preložen za nedoločen čas.

Po širni Gorenjski gre glas: V Škofji Loki sreča čaka nas!

Zgraditelj Panamskega prekopa je umrl

Inženir Varilla, ki je bil dokončal Panamski prekop, je umrl v starosti 90 let. Ko je imel 26 let, je bil ravnatelj »Oceanske panamske družbe« in je skoraj vse svoje življenje posvetil izpopolnitvi tega prekopa, čigar pomen za trgovino in promet je prekosil vse tozadevne želje.

Republika Panama ga je imenovala za ministra in l. 1903 je z državnim predsednikom Hayem podpisal pogodbo, po kateri mu je bilo dovoljeno nadaljevati dela pri prekopu, dokler ne bo izgotovljen. V svetovni vojni je Varilla iznašel način, kako je moči vodo čistiti s klorom. Ta način desinfekcije je dobil ime »verduzacija« in sicer zato, ker so francoske čete izpred Verduna privikale uporabljale na ta način očisto vodo. Za to iznajdbo je bil Varilla odlikovan s križcem častne legije.

Sestreljene hiše v Bouillonu blizu Sedana.

Skoplje

Evharistično slavlje na Telovo je bilo nad vse slovesno. Lep dan je privabil množice ljudstva. Katoličani so šli v procesiji, drugoverci so obkroževali krasen red in lepoto obredov. Lepi 4 oltarji v mestu so zbrali vse množice okrog sebe, ko se je pel evangelij v hrvaškem jeziku. V procesiji sta svirali dve godbe: vojaška in nova godba mestnih policajev. Cerkev je bila lepo okrašena. Najsvetejše je nosil kapit. vikar g. V. Zakrajšek. Pred baldahinom so otroci v belih oblekah nosili zastavice in trosili cvetje.

Prvo sv. obhajilo je prejelo v Skopljju 58 otrok v nedeljo 19. maja. vsi duhovniki (4) v Skopljju so katehetje in je dušno pastirsko tako najboljše urejeno.

Blagoslov nove zastave Društva sv. Marte je bil na prvoobhajilno nedeljo popoldne v Domu sv. Marte. Dekleta, ki služijo v Skopljju, so sama zložila za zastavo, ki naj jih v bodoče še bolj druži med seboj.

Veles. Na Telovo je bila procesija skozi mesto. Posebno mnogo je bilo vojakov, ki so peli celo pot. Vsi katoličani so sodelovali. Najsvetejše je nosil msgr. A. Kordin.

Iz Julijske Krajine

Letošnji novomašniki. Na praznik sv. Reš. Telesa je posvetil goriški nadškof v lepo okrašeni semeniški kapeli letošnje tri novomašnike za goriško nadškofijo. Posvečeni so bili gg. Albin Kranjc iz Ponikve nad Sv. Lucijo, Franc Fele iz Idrije in Avreljij Perceho iz Furlanije. V nedeljo 26. maja so bili posvečeni novomašniki iz tržaško-koprske škofije, med njimi trije Slovenci: g. Dominik Pegan iz Ponikve na Krasu, g. Avguštin Zele iz Trnja pri St. Petru na Krasu in g. Rudolf Zafran iz Hrašnja pri St. Petru na Krasu. Goriška novomašnika gg. Fele in Kranjc bosta darovala svojo prvo slovesno sv. mašo vsak v svoji domači duhovnici, prvi dne 2. junija, drugi v nedeljo 9. junija. Ko mladim gospodom k uspešno končanemu študiju čestitamo, jim želimo tudi obilo božjega blagoslova pri trdem delu v vinogradu Gospodovem!

† Marjana Sedej. Zadnje sredo, 22. maja, je v Cerknem izročila svojo plemenito dušo svojemu Svarniku gospe Marjana Sedej, vdova po pokojnem Antonu Sedeju, ki je bil brat neznanega našega vladike dr. Fr. Borgije Sedeja in je bil gospodar na starem Anžigovčevem domu. Gospodar Tone je pa umrl že pred 34 leti. Težko breme velike kmetije in številne, še nedorasle družine — imela je 13 otrok — je padlo na ramena žalostne vdove. Toda pokojnica je bila res prava svetopisemska močna žena, kot je na dan pogreba v poslovnem govoru poimenoval cerkijanski prodekan g. I. Mozetič. Pogumno in odločno je vzela v svoje roke vodstvo gospodarstva in vzgojo družine, blagi stric Francišek Borgija ji je stal na s svojim modrim nasvetom ob strani. Njeni trudi in napor, ki jih je lajšalo neomejeno zaupanje v božjo pomoč, so želi blagoslovljene uspehe. Dva sina sta stopila pred oltar Gospodov, tretji je pa ugoden odvetnik v Zagrebu. Tudi ostali otroci, ki še žive, so preskrbljeni. Veliko žalosti je pretrpela za boleznijo in smrtjo svojega najstarejšega sina gospoda Miklavža, težko preizkušnja je pa boguvedno nosila in trdno upala, da bo njen ljubljani sin zanj prosil pri nebeškem Očetu in ji pripravil pot k Njemu. Bila je res vzorna krščanska žena in mati, ki je sledil božji postavi tudi iskreno in ponosno ljubila svoj dom in rod. Cerkveni govornik jo je zato v svoji poslovnici besedi postavil vsem materam za vzgled. Vsa obsežna cerkijanska duhovnija in tudi vsi drugi, ki so jo poznali, jo bodo ohranili v lepe, pobožnem spominu! Naj mirno spi v Bogu! Zaljubljeni družini naše globoko sožalje! Pokojnica je bila Cerkljanka iz znane Rojčeve družine. Dočkala je lepo starost 79 let. Vse življenje je bila skrbna delavna in trdna kot prava korenina. Šele zadnja leta jo je jela tlačiti bolezen in je veliko pretrpela. Svojo življenjsko nalogo je častno dobojevala in odšla v jasne nebeške dvore. Njena smrt naj nam zato ne bo v žalost, temveč v veliko tolažbo!

Praznik sv. Rešnjega Telesa. Kakor smo že poročali, zadnja dva tedna nimamo posebno lepih dni, vendar tudi ne preveč nerodnih. Skoro vsak dan prileti sicer večji ali manjši nalič, jasno, sončno jutro večkrat zamenja oblačno, kislo popoldne, v celoti je že preveč moče, toda godrnjamo še ne. Izmed zadnjih dni je bil zaradi vremena najneugodnejši dan praznik sv. Rešnjega Telesa. Ta dan je deževalo že skoro vse popoldne in so se mogle le malo kje razviti svečane evharistične procesije. Tudi v Gorici nismo imeli procesije. Ker so nas poleg slabega vremena tlačile še številne druge neprilike, smo užili ta praznik le malo vedrega, svetega razpoloženja.

Poročnik Heim

Vohunska povest iz časa svetovne vojne.

Gospa Lecoeur je torej adut, ki ga hranijo za konec ali pa za obupen položaj. Pod tem naslovom smo jo videli v noči 16. junija, ko je bila v službi vohuna. Grem še dalje. Oni koncert je izzvenel v geslu: »Izpraznite podzemlje.« To je bilo 16. junija, ko sem se z oficirji pripravljaj na pohod v podzemlje, kamor smo šli 17. junija zjutraj.

Slednjič spoznamo iz Fritzove preiskave, da pelje sled od Lecoeur naravnost k župniku Gaillardu. Edini stanovalec, da ga mlada žena pozna. On gotovo vodi zbiranje in izpraznjevanje pobeglih vojakov.

Na kratko povem. Dosti dolgo sem delal načrte skupaj z ljudmi komande. Niso pa načrti le propadli, ampak morem več ali manj dokazati, da je nekdo sovražnika o naših načrtih sproti obveščal. Ko delam sam z Vami, gre vse po sreči. Zaključek je enostaven. Med tovariši je ena klepetulja ali pa celo izdajalec. Sum pada na pet oseb: poveljnik grof Niederststoff, kapitan baron Strohberg, generalni kurat Huppenschlacht, sodni komisar Heim, in sodni nadzornik Schmidt.

»Nemogoče!« je protestiral Konrad. »Ne bi verjel, da bi kdo od njih mogel biti vohun.«
»Pomirite se,« je dejal Kompars smehljaje. »Izval sem preskave v Nemčiji. Imamo lepe dokaze za očeta jezuita Huppenschlacha, rojenega v Kuttendorfu v Loreni 1880; za komisarja Heimma, rojenega v Münihu 1880 in za inspektorja Schmidta, rojenega v Hamburgu 1885. Kar se tiče dveh oficirjev, srečata vse dni dvajset oficirjev. Sicer pa ne vem, zakaj jemljete stvar za tako tragično. Rekel sem le, »klepetulja ali izdajalec.«

Vznenmirjeno sta oba gledala čefa. Spoznala sta na poti ironičen ton, ki se ga je oficir po-

Belgijsko prebivalstvo na begu.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; šestitovanjski oglas 1 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojnó. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonnska, 3 mm visoka črtilna vrstica po 1 din. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Mlad pekovski pomočnik
dober delavec, išče mesto za takoj ali 1. junija. — Kuković Anton, Počehova št. 33, p. Pesnica pri Mariboru.

Trgovska pomočnica

poštena in izurjena v vseh strokah, želi sprejeti mesto. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 7950. (a)

Službo dobe

Hlapca
sprejme h konjem Josip Puh, Gradaška 22, Ljubljana. (b)

Močne delavke

za pletenje žičnih mrež, sprejem. Šmartinska cesta 64, poleg mitnice.

Krojaškega pomočnika

za stalno delo, vojaščne prostega, sprejem takoj brez nadaljnega dopisovanja. — Virbnik Franc, Soštanj.

Krojaškega pomočnika

za velike kose, sprejem takoj. Avgust Petrovič, Tabor 4.

Prikojevalko

za perilo sprejem takoj. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Vsestransko izveščana« št. 7953.

Uradnice

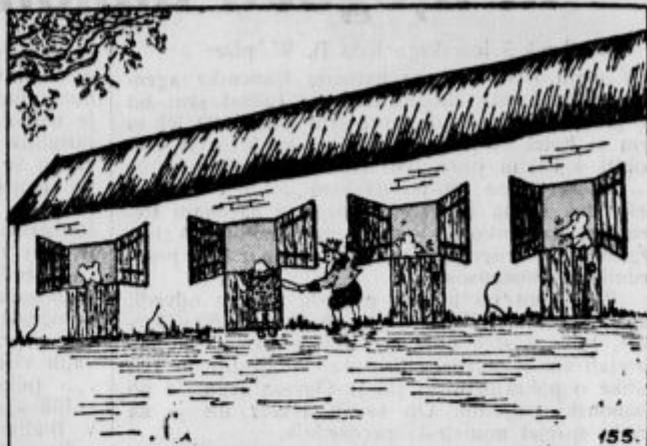
vešče strojeopisja in po možnosti tujih jezikov — sprejememo. Prednost imajo kandidatkinje z bančno prakso. Nastop takoj. — Prošnje s prepisi spricval in navedbo referenc naj se oddajo v upravo »Slov.« pod »Večepodjetje« št. 7987.

Zidarje

z daljšo prakso v umetnem kamnu, za nanašanje, brušenje, štokanje in šariranje, kamnoseke z daljšo prakso za fino obdelavo umetnega kamna in drugih cementnih izdelkov — ter cementiste z daljšo prakso za izdelavo umetnega kamna, teraco tlaka in stopnic — sprejme »ALPEKO«, Ljubljana.

Otroški kotiček

ZAČARANI GOZD

(155) Hodila sta in pregledala vse hleve. Kako ljubke živalce so bile v njih. Vse so bile bele in njihovi kožuški so se kar svetili. Večkrat je hotela katero pogladiti po glavi, pa si ni prav upala.

(156) »Poglej,« je pokazal kralj, »tamle sta pa Radoznalček in Poniglavček. Opravka imata z vozičkom, s katerim se boš peljala po gozdu. Glej, kako to snažita!«

Kupimo

Vsakovratno
zlatu kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wollova ulica št. 3

Srebro, drage kamne

in vsakovratno
zlatu kupuje
po najvišjih cenah
Jos. Eberle, Ljubljana
Tyrševa 2
(galača hotela »Slon«)

Posredstva

Hišico
Gornji Grad 73, oddam ali prodam. — Dobričkanosno mesto, primerno za lesno trgovino ali mehanično delavnico. Vprašati lastnika.

Čitajte »Slovenca«

Prodamo

Oddam ali prodam
vpeljano, kompletno odvetniško pisarno v Ljubljani. Poizvedbe v upravi »Slov.« pod št. 7955.

Specerijska trgovina

v centru Ljubljane, zaradi bolezni naprodati. Potreben kapital 150.000 din. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Zlata jama« 1970.

Vsakovratno

pohištvo

dobavlja se vedno po starih cenah v moderni in solidni izdelavi trdka

OPRAVA

Celovška cesta 50. Sprejemamo se naročila.

TEL. 2951

DRVA
PREMOG
IV. SCHUMI
DOLENIŠKA
CESTA

Denar

Hranilne knjižice

3% obveznice
in druge vrednostne papirje kupuje in plača najbolje

BANČNO KOM. ZAVOD

MARIBOR
Aleksandrova cesta 40

2. junija velika tombola v Škofji Loki Takoj se odloči, da greš na tombolo v Škofjo Loko

Ignac Klemenčič
priv. uradnik v pokoju
dne 27. maja, po dolgi težki bolezni, previden s tolažili svete vere.
Pogreb blagega pokojnika bo v torek, 28. maja ob pol 5 popoldne izpred mrliške veže Zavetišča sv. Jožefa (Vidovdanska cesta 9) k Sv. Križu.
Ljubljana-Maribor, dne 27. maja 1940.
Zalujoča soproga Marija.

Jurij Čertalič
trg. potnik in rez. narednik.
Pogreb nepozabnega bo v torek, dne 28. maja, ob 15 izpred vojaške bolnice na Zaloški cesti na pokopališče k Sv. Križu.
Ljubljana - Črnuče, 27. maja 1940.
Zalujoča žena
Angela Čertalič roj. Jerman
in ostalo sorodstvo.

Umrli nam je naš ljubi brat in stric, gospod

Friderik Šafec

mestni uslužbenec

Pogreb dragega pokojnika bo v torek, 28. maja ob petih popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnišnice k Sv. Križu.
Ljubljana, dne 27. maja 1940.
Globoko zalujoči ostali.

služeval, kadar je bil zelo resen ali je skušal važno preizkušnjo v nepravem času.

»Zdi se mi, gospod šef,« je dejal Fritz, »da nama vi nameravate razložiti svoje misle.«
»Vidva sta osla,« je odgovoril Kompars.
»Res je, da sem že dolgo znal, kar vi še zdaj ne veste, ocenjevati delo in sposobnost teh ljudi po tem, s kom se družijo. Sicer pa ni in ne bo dokaza za to. Mi se borimo proti bolj spretnemu in previdnemu nasprotniku. Nisem imel poguma, da bi ga nazval s pravim imenom, saj smo dan za dnem dobili toliko znakov ovač, bežnih vtisov in še štiri domneve, od katerih ena tako drži, da bi jo prav lahko vzel za dokaz.«

»S popolno gotovostjo?« je vprašal Fritz. Poročnik ni odgovoril. Vstal je in nervozno hodil po sobi sem in tja.

»Prav sem si dejal...,« je nadaljeval Fritz, »kadar ste si o nečem gotovi, tedaj ne govorite tako na dolgo.«

»Vendar je treba končati,« je mračno pritrtil oficir. »Neka francoska pisarna je obdala to pokrajino z mrežo vohunov. Razni njeni deli so popolnoma neodvisni. Lahko odstranimo Gaillarda, Lecoeur in še druge, vendar celotna organizacija vohunov ne bo nič trpela, a verjemite mi, vse zavisi od glavnega gnezda, ki je na poljuvstvu.«

»Od katerega?«
»Povedal vam bom. Če niste o tem prepričani, vam bom predložil odločen poskus.«

Šesto poglavje.

Ujetnik.

1. julija 1915.

Prvega julija je Heim razposiljal ukaze. Ordonančni častnik je pripeljal v njegov urad orožnika, ki je krepko pozdravil. Oficirju je izročil zvitek papirjev. Poročnik je bral najprej površno, nato pa natančno:

Glavna komanda 21. armadnega zbora glavni komandi 20. armadnega zbora.

Čast mi je vam poslati ujetnika, francoskega letalca narednika Pouleta, ki je bil večkrat ujet. Če vas zanima, ga obdržite; sicer pa prosimo, da ga vrnete takoj 1. julija.

Priloga: list za proučitev.
Znak: nečitljiv.
List letalca narednika Pouleta.
Vojaški položaj: v spomin.

Osebine značilnosti: Rodoljub, a neizobražen in malo discipliniran, klepetav in bahav. Zmožen, da da prava poročila, a tudi da si izmisli najbolj neverjetne in lažnjive zgodbe.

Vsebinska vpraševateljev pri 21. diviziji: Niso nič dali. Na našo fronto je prišel zvečer.

Izročitev 20 diviziji: Njegova eskadrilja je na Sommi. Izjavil je dobesedno »če bi motor ne odpovedal, bi v dveh dneh po pristanku izginil odtod, ker pozna Saint-Quentin prav tako kot svoj žep.«

Dvajseta divizija ga je brez pripomb izročila komandi v Saint-Quentinu.

Heim je dvignil glavo. Obraz se mu je nakremžil. Z očesom je pomežikaval, z zobmi škrtal.

Pozvonil je in poklical adjutanta kurirjev. »Ali Kompars ne bo jutri prišel?« ga je vprašal z nezadovoljstvom.

»Jutri, točno ob 10. uri, gospod poročnik.«
»Kakšen dolgčas! Bolje bi bilo, da prej vidi tega ujetnika. Lahko ga bomo obdržali, če je za kaj uporaben. Slednjič ga bom sam vprašal. Hvala. Orožnik, pripelji mi ujetnika. Pustili me boste samega z njim.«

Med tem je Heim vzel iz omare avtomatski revolver, ga nabasal in zaprl. Narednik Poulet je vstopil. Bil je velik, mahedrav, drzen in neizkušen. Bil je gologlav. Postavil se je v pozor in resno dejal:

»Narednik Poulet, pilot eskadrilje 812.«

Heim se je za trenutek razburil. Sklonil se je in prebral sporočilo.

»Sedite,« je rekel v francoščini.

Dolgo časa je zrl v podoficirja, ki je v roki vrtel svojo usnjeno čepico, tako da je končno raztrgal podlogo. Zdelo se je, da nihče ne more začet. Heim je po dolgem času spregovoril.

»Čestitam vam, narednik, k vašemu vojaškemu zadržanju. Vem dobro, da francoska vojska vzdržuje strogo disciplino. Razlikuje se od nemške v tem, da tudi v ujetništvu zahteva sovražno obnašanje proti sovražniku. Da. Mi nismo vajeni sprejemati poklonov od vaših rodoljubov, ki padejo v naše roke.«

»Toda...«
»Da?«

»To ni razlog, ker...«
»Seveda? Niso navadno klicani pred naše višje častnike. Vaši tovariši pozdravljajo, kadar s strogostjo zahtevamo. Toda mislili bi, da so izdajalci, če rečejo gospod poročnik. To je živalsko ali ne?«

Heim se je hitro dvignil, šel k vratom in odprl. Orožnik Seeman je škilil skozi ključavnico in se hitro vzravnal. Poročnik ga ni za to nič ozmerjal.

»Orožnik, moram oditi. Pazite na ujetnika. Vrata boste pustili odprta.«

Njegov arhiv je bil v prostorih stare banke. Začel je po njem brskati. Hitro je prelistal nedavni vojni ukaz francoske vojske, nekaj tehničnih sposobnosti za letalce in odgovore ter vprašanja ujetih letalcev.

Ko se je prikazal v uradu, se je naredniku dobrovoljno smejal.

»Hvala, orožnik,« je rekel Heim.

Zaprl je vrata za njim.

»Sedite, Poulet. Imam dovolj časa, da se z vami pogovorim. Brez dvoma boste zadovoljni, ko boste zvedeli, da je vaš stari šef še zdrav.«

»Kapitan Fortejoux?«

Najnovejša poročila

Najnovejša poročila z bojišč

Angleška poročila

London, 27. maja. AA. Reuter: V londonskih dobro obveščenih krogih trdijo nocoj, da se je položaj v severni Franciji poslabšal.

London, 27. maja. AA. Reuter: Sovražnik je izvršil danes več srditih napadov na francoske, angleške in belgijske čete na severu. S podporo francoskih oklopnih oddelkov je izvršila angleška pehota uspešen protinapad. V Belgiji se borijo angleške sile z ramo ob rami z belgijskimi četami ter zadržujejo srđite napade močnih sovražnih čet. Angleško bojišče je še vedno nedotaknjeno. Sovražnikovo letalstvo je težko bombardiralo ozadje. Protiletalsko topništvo je zabilo danes veliko število sovražnih letal.

London, 27. maja. AA. Reuter: Po današnjih poročilih je jasno, da se vodijo borbe na vsem bojišču od Belgije do Arrasa. Nemci mečejo v borbo velike in močne oddelke ne glede na izgube. V teku minule noči so se zavezniški umaknili v pokrajini Valenciennes. Čete, ki so se umaknile, so bile prej v utrdbah ob Scheldi, ter so se odtod umaknile na nove položaje. Vsi zavezniški položaji od Belgije do Arrasa so predmet strahovitih nemških napadov. Nemške sile, ki prodirajo skozi preboj bojišča pri Arrasu, so zdaj v položaju, da lahko vznemirjajo zavezniške čete z bokov. Zaradi tega je položaj zelo težak. Angleške, belgijske in francoske čete se bojujejo zelo hrabro, kar Nemci sami priznajo. Z ostalih delov bojišča ne poročajo o nobenih posebnih dogodkih.

Francoska poročila

Pariz, 27. maja. AA. Havas: Po najnovejših podatkih, zbranih do nocoj o položaju na bojišču, se lahko reče, da se ta položaj v teku današnjega dne ni posebno spremenil. Nemci so že zjutraj nadaljevali ofenzivo na odseku pri Lysu, ki ga držijo belgijske čete. Borbe so trajale tudi vso noč. Nemci napadajo z zelo močnimi četami, ki jih podpira topniški ogenj na bojišču, širokem 40 km. V pokrajini Courtrai so Nemci zbrali veliko število tankovskih oddelkov. Danes opoldne se je na tem odseku še vedno vodila srđita bitka, ki je, kakor se zdi, še dosegla svoj vrhunec. Na bojišču ob Sommi so francoske čete nadaljevale z ugodnimi uspehi akcijo krajevnih operacij. Francoske čete uničujejo ene nemške oddelke, ki so pred dnevi prekoračile reko Francoske čete so ob reki ob Abbevilla ob obali ter do Hama in Peronne imele krajevne uspehe.

Nemški komentarji

Berlin, 27. maja. AA. DNB: Današnje poročilo vrhov. poveljništva je napravilo splošno vtis, da se neizprosno približuje dan odločitve za sovražne armade, zajete v belgijsko-francoskem prostoru. Zadnje borbe so pokazale, da je glavni cilj Angležev ta, da prepeljejo čim več svojih čet čez kanal v Anglijo. Ohupni odpor Angležev v nekaterih krajih, kakor n. p. pri Callaisu, služi edino zavarovanju vkrcavanja angleških čet. Toda prevoz po morju je zaradi akcije nemškega letalstva zelo težka naloga in njegova izvedba zahteva mnogo časa ter prinaša velike izgube. Francozi nimajo toliko interesa na kanalu, oni še vedno poskušajo izvršiti s svojimi četami protinapad ter so spravili v borbo zato svoje posebne kolonialne čete. Ti brezkoristni napadi so se razbili v nemškem ognju. Zelo značilno za nemško premoč so izredni uspehi dveh nemških častnikov, ki ju omenja sporočilo vrhovnega poveljništva. Dejstvo je, da je blindiran avtomobil s svojimi zadetki zažgal neki angleški rušilec. Podoben primer se ni zabeležen v vojni zgodovini. Moč nemških oklopnih enot dokazuje uspeh nekega podporočnika, ki je odbil napad 11 sovražnih oklopnih enot, od katerih je čez polovico uničil, ostale pa tako poškodoval, da niso uporabne za nadaljno borbo.

Angleži so do srede aprila javljali, kako j ezavzetje Narvika gotovo dejstvo. S tem je borba za Narvik postala vedno bolj vprašanje prestiža za Anglijo. Toda nazadnje se je ta borba spremenila v nevarnost, ki jo v Londonu niso pravočasno videli. Proti izredno hrabrim nemškim četam, ki operirajo okoli Narvika, je moral sovražnik pripeljati mnogo močnejše sile, ako je sploh hotel pokazati kak uspeh. Pripeljati je moral večje število čet, kar je spet zahtevalo več vojnega materiala, živeža itd. Razen tega so morale stopiti v akcijo znatne angleške pomorske sile, ki jih je lahko napadlo nemško letalstvo. Cilj Angležev, polastiti se Narvika, dozdaj ni bil dosežen ter so Angleži imeli samo slabe posledice. Praktično stoji stvari tako, da so zbrane v Norveški znatne pomorske in kopenske sile sovražnika, katere izgube so iz dneva v dan občutljivejše.

Kaj bo z ameriško ladjo „Predsednik Roosevelt“

Newyork, 27. maja. AA. Havas: Ameriške agencije so razširile vest, da je nemški konzulat dal izjavo, da bo morda kakšna angleška podmornica torpedirala ameriški parnik »Predsednik Roosevelt«, kakor je to poročal DNB. Zdaj se je izvedelo, da ta vest ne izvira iz Bostona.

Newyork, 27. maja. AA. DNB: Na pristojnem mestu govore, da mislijo Angleži izvršiti atentat na ameriški parnik »Predsednik Roosevelt«, ki se nahaja na voznji iz Newyorka v Galver na zahodnem Irskem, odkoder bo odpeljal v Ameriko ameriške državljane in njihove družine. Atentat bi se imel izvršiti, ko se bo ladja z ameriškimi državljani, ženskami in otroki vračala v Ameriko.

Washington, 27. maja. AA. Havas: Poročajo, da sta nemški in angleški zunanji minister sporočila, da sta dobila obvestilo, da je parnik »Predsednik Roosevelt«, ki naj odpelje ameriške državljane domov, odplul v Galvey in da sta dala prizadetim oblastvom potrebna navodila, da ga ne bi vojni mornarici na njegovi voznji ovirali.

Sovjetli ratificirali pogodbo z Jugoslavijo

Moskva, 27. maja. AA. Tass: Predsedništvo vrhovnega sovjeta Sovjetske Rusije je ratificiralo danes sporazum o trgovinskih odnosih in plovbi med Sovjetsko Rusijo in Jugoslavijo ter dopolnilni protokol, podpisan v Moskvi dne 11. maja t. l.

Dr. Korošec v Bratislavi

Bratislava, 27. maja. AA. DNB: Predsednik dr. Tiso je priredil slavnostno večerjo na čast predsedniku jugoslovanskega senata dr. A. Korošcu in bivšemu ministru Vojslavu Gjorgjeviču, ki sta, vračajoč se z v Bratislavskega sejma, ustavila se za nekaj časa v slovaški prestolnici. Slovesni večerji sta prisostvovala tudi predsednik slovaške vlade Tuka in slovaški zunanji minister Durčanski.

Vpisovanje novakov v Angliji

London, 27. maja. AA. Reuter: Uradno sporočajo, da bosta v smislu zakona o oboroženih silah prihodnji mesec vpisana dva razreda. Osebe, rojene leta 1911, se morajo javiti 15. junija, osebe pa, ki še niso vpisane in ki so rojene med 1. januarjem 1910 in 22. junijem 1920, se morajo vpisati 30. junija.

Zatamnitev Gibraltarja

Gibraltar, 27. maja. AA. Reuter: Uradno sporočajo, da se bo začel s jutrišnjim dnevom izvršila popolna zatamnitev med 23.50 in 5.30. Na ulici se bodo poleg vojaških oseb v uniformi lahko pojavile samo osebe, ki bodo dobile za to posebno dovoljenje.

Irške priprave

London, 27. maja. AA. Havas: V Irski bo nujno proglašeno vojno stanje ter načrt o obrambi proti zračnim napadom. Zakon proti izdaji bo uveljavljen na vsem ozemlju Irške. Podvzeti bodo ukrepi za zatamnitev v krajih, kjer bi sovražnik izvršil napade. Ti ukrepi so posledica opomina de Valere zaradi nevarnosti, ki bi za državo lahko nastala v primeru napada.

Obrežna mesta v razvalinah

Rim, 27. maja. Ostende, Dunkerque in Zeebrugge so popolnoma v razvalinah in gorijo. Italijanski vojaški strokovnjaki trdijo, da bo sprito tega angleškim četam skoro nemogoče v slučaju umika vkrcati se v Anglijo. Pravijo tudi, da je na vsej fronti nakopičeno na deset tisoče trupel.

Drobne novice

Rim, 27. maja. b. Tukajšnji listi beležijo poročila londonskega »Timesa« o napetosti na Sredozemskem morju in o možnosti zapletljave na Rdečem morju. Oblasti namreč izvajajo naglo odselejanje žena in otrok ter starcev iz Adena in britanske Somalije. Prebivalce teh krajev pošiljajo v Indijo.

Berlin, 27. maja. b. Današnja »Frankfurter Zeitung« piše o trgovinskih pogajanjih med SSSR in Madžarsko. Merodajni berlinski krogi trdijo, da jim o tem ni nič znanega.

Helsinki, 27. maja. Švedska luka Lulea je odprta in vkrcujejo na nemške ladje ogromne količine železa.

Procesije sv. R. T.

Pri oo. frančiškanih

Ta procesija je bila posebno lepa, ker se je je udeležila zlasti mladina v izredno velikem številu. Na čelu procesije je korakala četa Slovenskih fantov, za njo pa mladi frančiškovi križarji z zastavicami in nato po vrsti vse župnijske cerkvene in izvenccerkvene organizacije. Posebno častno je bil zastopan III. red. Najsvetejše je nosil ob veliki asistenci gvardijan in župnik p. Krizostom Sekovanič. Za nehom so šli: g. občinski svetnik A. Jenko, g. podpolkovnik Ivan Scharenbech, frančiškansko prosveto je zastopal g. dr. Ivo Česnik in mnogo drugih odličnih osebnosti. Četa kolesarskega oddelka je tvorila častno stražo in druga četa zaključila procesijo. Pri procesiji sta igrali cerkvene himne godba »Sloga« in vojaška godba. Sattnerjev pevski zbor je pri vsakem blagoslovu zapel pod taktirko g. opernega dirigenta Neffata evharistično pesem. Glavni poudarek procesije pa je bil čisto gotovo v velikanski množici beloblečenih otrok, ki so polni najjasnejšega veselja trosili cvetlice božjemu Prijatelju in Kralju.

Pri tej procesiji se je udeležilo blagoslova na Napoleonovem trgu tudi tam zbrano dijaštvo klasične gimnazije pod vodstvom svojih gg. profesorjev, številni kongreganisti tega zavoda so pa bili — nekateri v tradicionalnih kongregacijskih krogih — tudi že na praznik pri stolni procesiji.

Pri Sv. Jakobu

Letos je bila procesija pri Sv. Jakobu izredno lepa in dolga. Razvijala se je po določenem redu in udeležilo se je je ogromno število faranov. V procesiji je šla šolska mladina, vsa farna prosvetna društva, močan oddelek FO z zastavo, članice DK, Marijine družbe in Marijini vrtci, nato pa toliko otrok v belih oblačilih, kakor jih že dolgo nismo videli.

Procesija je šla po običajni poti in je Najsvetejše nosil g. župnik Barle ob asistenci častnega kanonika in vseuč. prof. g. dr. Snoja in msgr. Steke ter številne druge duhovščine in bogoslovcev. Verniki so ves čas procesije glasno in vneto molili, hiše ob cestah pa so bile skoraj vse lepo ozaljšane in razsvetljene. Po procesiji je bil v cerkvi pri glavnem oltarju še blagoslov in nato sv. maša s petjem.

Dr. Ivič Stjepan

zopet redno ordinira

Množice mesarskih muh groze Ljubljani s kužnimi boleznimi

Ko se je nekoliko ogrelo, so jeli obiskovalci grobov na pokopališču pri Sv. Križu opazati ogromne množice gnusnih mesarskih muh, ki v velikih jatah posedajo po cipresah in spomenikih, kakor bi rojile. Naglusne lene živali nadlegujejo tudi delavce na Zahal ter prebivalstvo po hišah v Zeleni jami in Mostah, a zadnje dni so se razširile že tudi na Smarinskem in Jegličevu cestu ter celo tja do Tabora. Vsak dan se roji ogabnih mesarskih muh pojavljajo v toplem in sončnem vremenu v večjih množinah in prebivalstvo v strahu razmišlja, kaj naj pomeni ta čudna nadloga. Vse je prepričano, da velike mesarske muhe lahko razširijo najbolj nevarne nalezljive bolezni in raztrosijo smrt po že itak vznemirjenih domovih.

Z množicami ostudnih muh je pa ob toplih dnevih vsak dan večji tudi smrad v vsej okolici tovarne za kleej, da pogrebi komaj dihaajo na poti na pokopališče. Vse ozračje okolice tovarne kleeja je okuženo s smrdom po mrhovini in polno velikih muh, ki se pojavljajo na mrhovini, se širi s parkljev in odrezkov svežih kož, ki so nakopičeni v tovarni in potrebni za izdelovanje kleeja. Prejšnja leta je tovarna kleeja ta smrdljivi matrial in mezdro za kleej razkuževala, da ni bilo toliko smrdu, letos pa tega gotovo ne dela več iz kakršnega koli vzroka. Toda ti vzroki, če so upravičeni ali ne, nikakor ne smejo prihajati v poštev pri sanitarnih obalah. Mestni fizikat si z vsemi silami prizadeva za zdravlje Ljubljancov in mora tudi sedaj napraviti tovarni kleeja podvzeti tako energične mere, da bodo vzroki nevarnosti okuženja takoj popolnoma odpravljani. V izrednih šasih živimo in zdravje naroda je prvi pogoj državne moči, zato bodo pa gotovo tudi vojaške oblasti upoštevale pretečo nevarnost, da se ne razširijo epidemije po Ljubljani in deželi ter odtod po vsej državi. Gnjiljci odpadki prihajajo v tovarno kleeja iz vseh klavnic, mesnic in usnjarn po državi ter morda tudi od drugod, da nam tropi mrhovinskih muh lahko zaneso najbolj nevarne kužne bolezni.

Zato opozarjamo mestni fizikat in vse civilne in vojaške sanitarne oblasti na veliko nevarnost, ki preti drugače odličnemu zdravstvenemu stanju in higijenskim razmeram našega mesta, naj nemudoma store vse potrebno v varstvo narodnega zdravja.

I Uršulinska cerkev v Ljubljani. Slovesna tridnevica ob priliki štiristoletnice smrti sv. Angele Merici. 29. maja: ob 6 peti sv. maša pred Najsvetejšim; ob 6 zvečer govor (p. Tarcizij Toš O. F. M.) in slovesne litanije. 30. maja: ob 6 peti sv. maša pred Najsvetejšim; ob 6 zvečer govor (p. Jakob Zibert D. J.) in slovesne litanije. 31. maja: ob 6 sv. maša pred Najsvetejšim; ob 8 pontifikalna sv. maša; ob 6 zvečer govor (stolni prošt in generalni vikar Ignacij Nadrah), pete slovesne litanije, zahvalna pesem.

I Novi bolničarski tečaj Rdečega križa v Ljubljani se prične meseca junija t. l. Prijave se sprejemajo v pisarni Rdečega križa, Ljubljana, Gosposvetska cesta 2, II. nad., do 4. junija t. l. dopoldne med 9 in 12 uro in popoldne med 4 in 7. Moški naj se javijo samo vojaški neobvezniki. Oni, ki so se jeseni prijavili, naj se zglašijo ponovno, če še svojo prijavo vzdržujejo. Sprejeti bodo le tisti, ki se obvežejo sodelovati v bolnišnicah in ustanovah Rdečega križa tudi v primeru vojne.

I Mestni uradi v Turjaški palači so imeli do- slej samo eno telefonsko številko, namreč št. 41-21, po dolgotrajnem prizadevanju mestne občine je bilo pa vendar mogoče naposled dobiti še drugo telefonsko številko, namreč tel. št. 41-24, da odslej ne bo več treba strankam tako dolgo čakati na zvezo in gubiti dragocenega časa.

I »Letalski napad... Varujmo se!« je naslov belorodeč brošure, ki jo je sestavil inž. Franc Dolenc, gasilski inšpektor in banovski inštruktor za obrambo pred letalskimi napadi, in jo je sedaj po nalogu mestnega zaščitnega urada izdal mestni tiskovni referat. Tudi najpreprostejšemu človeku razumljivo besedilo brošure je po zgledu katekizmov sestavljeno iz vprašanj in odgovorov, da bo prav vsakdo lahko poučen splošno o pasivni zaščiti, o razstrelnih in vžigalnih bombah, o bojnih strupih in plinih, o organizaciji pasivne zaščite, o

samopomoči, o pripravi podstrešij in ureditvi drugih prostorov, zlasti pa o zakloniščih, nadalje o postopku pri izbruhu požara, ob objavi letalskega napada in konca nevarnosti, o izselitvi prebivalstva ter o varstvu otrok, predvsem je pa važen splošni opomin, naj ohranimo mirno kri in zaupajmo v zmago. Mestni zaščitni urad bo to prepotrebno brošuro razdeljeval popolnoma brezplačno. Zato so vabljani vsi hišni posestniki in vsi obvezniki pasivne zaščite, torej vsi prebivalci, stari nad 17 let in vpisani v poseben občinski spisek, če niso že vojaški obvezniki, ter sploh vsi obvezniki pomožne vojske, naj pridejo po to poučno knjižico v pisarno zaščitnega urada, soba št. 43, v I. nadstropju desne hiše magistrata na Mestne trgu, kjer je spodaj prodajalna mestne elektrarne. Knjižica je torej popolnoma brezplačna in zato vabimo vse občane, naj pridejo ponjo ter jo večkrat res pazljivo prečitajo, da bodo popolnoma poučeni o vsem najpotrebnejšem, kako se obvarujemo hudih posledic letalskih napadov. Brošurica v barvi belorodeč zastave, kakršna naznanja letalski napad, naj pa ne plaši prebivalstva, saj se moramo o pravem času in dosti zgodaj vsega priučiti in navaditi, kar nas bo obvarovalo pred težkimi posledicami letalskih napadov, čeprav se nam jih sedaj še ni treba bati zaradi modrosti krmarjev naše zunanje politike.

I Pri zaprtju, mojnji v prebavi — vzemite zjutraj še na prazen želodec en kozarec naravne »Franz-Josef« grence.

I O ljubljanskem reševalnem avtu je ponedeljsko »Jutro« poročalo, da se je ponesrečil v Hotiču pri vožnji nekega šolarja, obolelega za kužno otroplostjo tilnika. Ker pa ljubljanska mestna reševalna postaja izven območja mestne občine ljubljanske sploh ne prevaža nalezljivo bolnih, kakor smo pred kratkim čitali, se ta nesreča ni mogla pripetiti mestnemu reševalnemu avtomobilu. Znano je tudi, da na deželi drž. higienski zavod s svojim avtom prevaža nalezljivo bolne, ne pa mestna občina ljubljanska.

I Sprememba regulacije Strelške in Strossmajerjeve ulice. Potrjeni program za regulacijo Ljubljane določa razširjenje Strelške ulice, da naše mesto dobi še drugo zvezo Dolenjske ceste s Celovsko cesto. S to novo tranzitno zvezo bo razbremenjena dosedanja zveza Dolenjske z Gorenjsko čez Sentjakovski most in po Beilweisovi cesti. Ze sedaj mnogo voz in avtomobilov vozi s Karlovškega mosta po Cesti za Gradom, Strelški ulici ter po Krekovem trgu, Kopitarjevi ulici čez Zmajski most in po Resljevi cesti na Masarykovo ter dalje po Bleiweisovi na Celovsko cesto ali pa po Tyrševi cesti dalje proti Celju in Mariboru. Da bo pa Strelška ulica mogla uspešno služiti temu namenu, je bilo na zadnji seji mestnega sveta dne 19. aprila sklenjeno, da je Strelško ulico potrebno razširiti od 14 m na 18 m, jo zravnat ter zaokrožiti na Krekov trg. Samo pri širini 18 m bo mogoče napraviti 12 m široko cestišče, kakršno je potrebno za ceste z velikim tranzitnim in naglim prometom. Na Poljanah je pa potrebna tudi sprememba regulacije Strossmajerjeve ulice zaradi gimnazije in višje zazidave na zapadni strani te ulice. Zato je Strossmajerjevo ulico potrebno razširiti od Ciril-Metodove ulice do Poljanske ceste na 22 m in predpisati v drugem delu 5 m široke vrtove pred hišami na zahodni strani ulice. V smislu § 8. in 12. gradbenega zakona bo mestno poglavarstvo od 15. junija do 15. julija t. l. razgrnilo načrte za tako spremembo regulacije obeh imenovanih ulic za javni vpogled. Načrti bodo interesantom vse te dneve na vpogled v mestnem tehničnem oddelku v kresiji, Nabrežje 20. septembra št. 2/II., soba št. 19-20, med uradnimi urami od 10 do 12. Pripombe zoper regulacijski načrt morajo interesanti predložiti občini najdalje v 15 dneh po poteku roka za javni vpogled, sicer pripombe ne bodo mogle biti upoštevane.

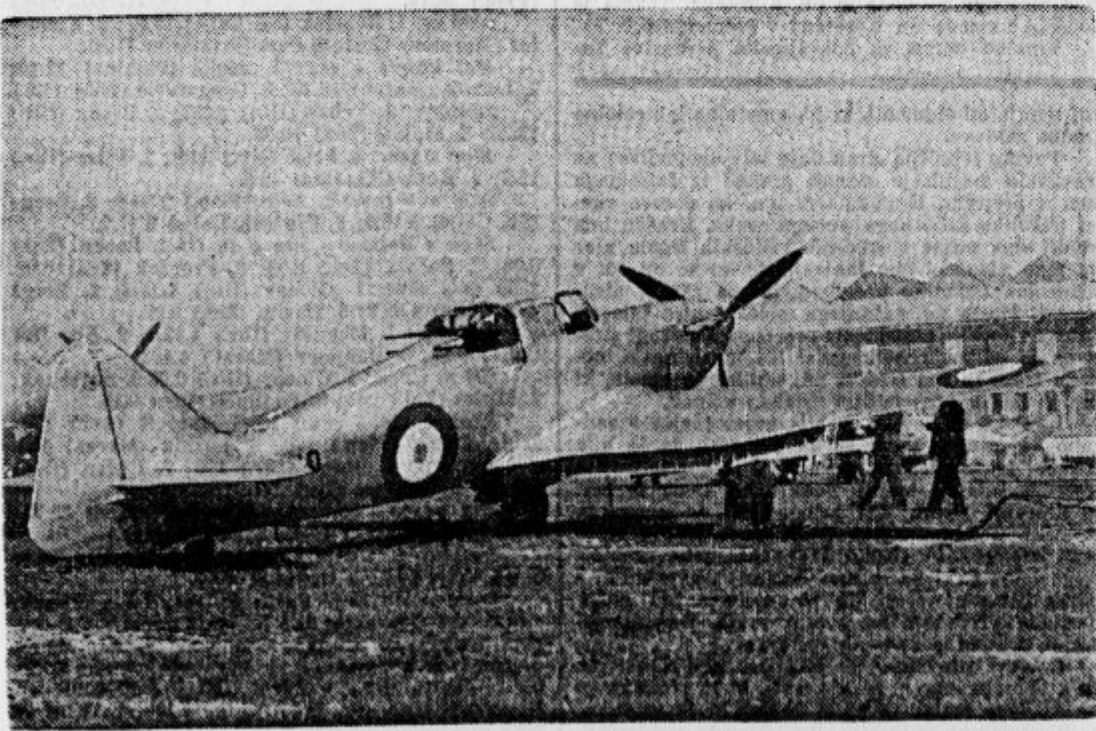
I V Ljubljani umrli od 77. maja do 23. maja 1940. Pistotnik Helena, 82 let, bivša oskrbnica, Vidovdanska c. 9; Kolar Ignacij, 75 let, čevljar, Vidovdanska c. 9; Suhadolc Matija, 72 let, delavec tob. tov. in posestnik, Predjamska ulica 56; Kavčič Janez, 76, zasebnik, Majke Jugovičeva ulica 6; Dobnikar Ivan, 62 let, železničar v p., Celovška c. 27.; Peitauer Matevž, 82 let, Vidovdanska c. 9; Galjot Marija, roj. Zupan, 68 let, delavka tob. tov. v p., Pokopalska ulica 23. — V ljubljanski bolnici umrli: Logar Marija, zasebnica, Zaloška c. 101; Zirovnik Marija, 4 leta, hči posestnika, Voglje pri Kranju; Meršol Roman, 50 let, urarski mojster, Tržaška c. 50; Tešar Ivan, 32 let, mehanik, Blatna Brezovica 27; Platiša Rozalija, 17 let, sin bajtarja, Zlavor 10 pri Gornjem gradu.

I Tatvine v rudarskem institutu. Pred nekaj dnevi je nekdo slušatelju rudarskega oddelka ukradel šestilo znamke »Richter«. Šestilo je vredno 500 din. To je že druga tatvina v tem poslopu v nekaj dneh.

I Mesarskega pomočnika je okradel. Mesarski pomočnik Zoljmir Bernard je prijavil, da mu je nekdo odnesel dne 27. aprila nekoliko ponošen suknjič, vreden 200 din. Tatvina je bila izvršena med požarom, in suknjaj pa je imel 2. še vojaško izkaznico, mesarski obrtni list in legitimacijo za vstop v klavnico. Tat je bil nekako 18 let star, bledega suhega in podolgovatega obraza in visok okrog 160 cm.

Francoska vas, ki je bila od nemških letal bombardirana.

Nova angleška lovška letala »Defiant« (imenovana po graditelju Pavlu Defiantu). Ta vrsta letal je izredno hitra, vrtljni stolp ima 4 strojnice. Letalo je dvosedžno.

KULTURNI OBZORNIK

Ljubljanska drama: Gogolj: »Revizor«

Ob 40 letnem jubileju g. Daneša — Gostovanje g. Markoviča

Gogoljev »Revizor« spada med najbolj skrbno pripravljene uprizoritve letošnjega gledališkega leta. Zato moramo temu bolj obzornati, da ga spremljamo tako neugodno okoliščine. Najprej se je morala za nekaj časa odgoditi premiera, ker je zbolel g. Daneš, ki bi bil moral nastopiti v vlogi Hlestakova, s katerim se je s tolikim uspehom uveljavil že v prvih povojnih letih. Takoj po prvi predstavi pa je bil poklican k vojakom g. Cesar, ki je igral glavno vlogo, tako da so bile nadaljnje predstave sploh onemogočene. V tej vlogi gostuje sedaj g. Mihajlo Markovič iz Zagreba in temu gostovanju se moramo zahvaliti, da se »Revizor« v teh dneh vendarle igra.

Prva ponovitev »Revizorja«, ki je bila v nedeljo, dne 26. t. m. v opernem gledališču, je bila hkrati jubilejna predstava, s katero je naša Drama počastila štiridesetletnico g. Josipa Daneša-Gradiša. Tako je šele nedeljska uprizoritev izpolnila namen, kateremu naj bi bila posvečena že premiera — jubileju, ki je že sam po sebi redek in pomemben, ki pa ga smemo biti veseli tem bolj, ker ob tej priliki lahko izrecno zahvalimo in priznamo igralcu tako velikih sposobnosti, kakor jih je pokazal g. Daneš v svojem štiri desetletja trajajočem odskem udejstevovanju.

Zal je moral ta jubilej ostati le tih praznik brez vseh tistih slovesnih poudarkov, ki si jih po naravi želimo ob takih prilikah, saj pomenijo prav tako zadoščenje slavljencu kakor sproščenje občinstvu. Čeprav smo vedeli, da g. Daneš ne bo mogel nastopiti v vlogi Hlestakova, smo ga vsaj pričakovali, želeli mu povedati iz oči v oči in od srca do srca ne le, da ga cenimo zaradi njegovega igralskega daru, ampak tudi, da ga ljubimo zaradi vseh njegovih mnogostevnih odskih likov, v katerih je znal kakor malokdo združiti človeka in umetnika. A ni ga bilo. V njegovem imenu je pozdravil občinstvo, ki je napolnilo operno gledališče

do zadnjega prostora, ravnatelj Drame g. Pavel Golia, ki je sredi z rožami, venci in trakovi obloženega odra spregovoril o pomenu tega igralskega praznika. G. Daneš je sodeloval pri vseh treh slovenskih gledališčih, v Trstu, Mariboru in v Ljubljani, in že s te strani predstavlja njegovo igralsko delovanje najožje povezanost z razvojem in prizadevanji našega gledališča. Poseben poudarek pa daje vsemu njegovemu delu požrtvovalnost in ljubezen, ki je z njima od vsega začetka služil boginji Taliji, zlasti pa njegova izrazita in svojska nadarjenost, s katero je znal združiti v očarljivo podobo obe skrajnosti gledališke umetnosti, komiko in tragiko življenja.

Po tej tihi, a iskreni počastitvi slavljenceve igralske osebnosti in njegovega dela je sledila predstava »Revizorja«. Ker smo o uprizoritvi že poročali, naj ugotovimo ob tej priliki le to, da ne le nismo čutili posledic dolgega odmora, ampak se je predstava v posameznostih celo izboljšala. To je bilo čuti že takoj spočetka, zlasti pa velja to tudi za drugo dejanje (srečanje Hlestakova z glavarjem). Posebej pa moramo omeniti gosta g. Mihajla Markoviča, ki je s svojim glavarjem ustvaril prav izrazito gogoljevsko podobo. Medtem ko je bil Cesarjev glavni močnik pokrajinski veljak, je bil Markovič v tej vlogi predvsem zviti prihuljenec. Njegova igra je bila sicer mnogo bolj ohlapna, a izrazita zlasti v mimičnih podarkih. O njegovi veliki odski okretosti pričati tudi to, da se je v igri ujemal z ostalim ansamblom, če izvzamemo delno prehitenevanje v dialogu in pa to, da je včasih po trenutnih domislicah prikoval pisateljevo besedilo. Izmed ostalih sprememb naj omenimo, da je sedaj v zadnjem dejanju dodan prizor z zastopnikom trgovcev, in pa, da je v vlogi graščaka Dobčinskega nastopil namesto g. Milčinskega g. Jerman in ustvaril s prvimi presenetljivo podoben lik. — France Vodnik.

Prebivalstvo v pokrajini Eupen-Malmedy-Moresnet pozdravlja Nemce, ker je bil ta kos belgijskega ozemlja nekoč nemška last.

ŠPORT

Nedeljski nogomet

V nedeljo so bile odigrane prve tekme za prvenstvo Slovenske nogometne zveze. Za to ožje tekmovalje se je kvalificiralo osem klubov. V Ljubljani sta igrala Mars in CSK ter je tekma končala z rezultatom 4:2 za CSK. Ne domači, ne gostje niso pokazali dobrega nogometa. Po večeršnjih visokih zmagah obeh mariborskih klubov menimo, da ne sklepamo napak, če trdimo, da bodo v tem ožjem tekmovalstvu najbrž imeli veliko besedo Mariborčani. I. SSK Maribor je gostoval v Gaberju pri Celju, kjer je premagal Olimpa s 3:0, SK Železničar pa je sprejel v Mariboru jeseniško Bratstvo, katero je odpravil z velikim rezultatom 6:1. V Trbovljah je nastopil oslabljeni Kranj, ki je z Amaterjem srečno igral 2:2, potem ko je Amater že v prvem polčasu vodil z 2:0 in se je zdelo, da bodo Kranjčani odšli premagani. Prihodnjo nedeljo — tekmuje se po dvojnem pokalnem sistemu, tako da tisti klub, ki ima iz dveh tekem slabši izkupicek, »odleti« — bo igral Mars v Čakovcu, Maribor doma, Bratstvo doma in Amater v Kranju. Upravičeno je pričakovati, da se bodo v nedeljo zvečer »izcimili« za semifinale naslednji klubi: CSK, Železničar, Maribor in Kranj. Ni dvakrat reči, da bo finale potekalo med obema mariborskima kluboma, kar konec krajev ne bi bilo lepo spravevalo za stopnjo in kvaliteto nogometa v drugih dveh skupinah, zlasti še v ljubljanski. Seveda je žoga okrogla — in se morda vendarle zgodi, da se bo stvar drugače iztekla.

V tekmovalstvu za državno nogometno prvenstvo so v nedeljo ligaski klubi dosegli naslednje rezultate: V Belgradu se je zgodil majhen dušek — Jugoslavija je zmagala nad BSK-om s 1:0 — tako da se bo letos nemara zgodilo nekaj povsem nepričakovane, edinstven »kuriozum« — da bo postal državni prvak klub iz province, sarajevska Slavija, ki je včeraj igrala s Haškom 1:0 ter se spet porinila na čelo prvenstvene tabele. Slavija bo imela zdaj lažje delo, saj je verjetno, da bo iz tekem doma že kakšen izkupicek. Sicer po večeršnjem porazu BSK tudi še ni izgubil vseh šans za osvojitve ponovnega naslova »državnega nogometnega prvaka«, saj je ostal le za eno samo točko za sarajevsko Slavijo. Eno pa je že gotovo: da bo sarajevska Slavija igrala v letošnjem tekmovalstvu za »Mali SE-pokal«. V Zagrebu je Gradjanski včeraj zmagal šele v drugem polčasu nad splitskim Hajdukom — s 4:2. Dne 16. junija bomo že vedeli, kdo bo letošnji državni prvak, saj je bilo včeraj že odigrano prvo povratno kolo. Prihodnjo nedeljo so na sporedu naslednje tekme: BSK in Gradjanski igra v Belgradu (ali bo tam — po tradiciji — spet zmagal Gradjanski, ki na svojem terenu z BSK-om vselej izgubi, v Belgradu pa skoraj dosledno zmagal nad njim?), Slavija igra z Jugoslavijo v Sarajevu, Hašk in Hajduk pa igra v Zagrebu.

Na prvenstveni tabeli spet vodi Slavija, ki ima 10 točk, drugi je BSK z devetimi točkami, tretji Gradjanski z osmimi točkami, četrta Jugoslavija s petimi, Hajduk je peti s štirimi točkami, Hašk pa je zadnji ter nima nobene točke. Letošnje državno prvenstvo nogometno tekmovalje poteka zelo napeto ter je doslej prineslo še nekaj izredno velikih presenečenj, za katera je zlasti poskrbel sarajevska Slavija.

V Ljubljani so bile včeraj odigrane tudi nekatere juniorske prvenstvene tekme. Tako je nadarjeno moštvo ZSK Hermesa zmagalo nad juniorji SK Ljubljane z 1:0, Marsovi juniorji so odpravili juniorje Svobode in juniorji SK Korotana je bil izid neodločen, 2:2. Zdi se, da so trenutno v Ljubljani trije juniorski klubi, med katerimi so moči precej izenačene. To so Ljubljana, Hermes in Svoboda.

Na sporedu je bila dalje še prijateljska tekma med moštvom Svobode in SK Korotana. Tekma je končala z zmago SK Korotana v razmerju 5:2.

Finalna tekma za pokrajinsko prvenstvo Za-

jati z nujnimi elementi, ki jih umetnina kot celotna gradba zahteva.

Pevsko tehnična stran daje tele ugotovitve: na crescendo mestih je zaznati prehod iz falzetnega tona v pretežno ligamentarni ton, ko dobiva značaj nekoliko krčevitega, suhega zvoka. Krasi in mehki voix mixte v srednjih višinskih legah, kjer sta lepo združeni obe funkciji, dočim se mi zdi v nižini ton nekoliko prepihan, morda zaradi utrujenosti. Mesta koloraturnega značaja niso bila izvedena ritmično popolnoma precizno. Na drugi strani pa jo odlikuje velik smisel za muziciranje, obvlada frazo in zna izraziti najsubtilnejša mesta, ki nudijo včasih presenetljiv estetski učinek.

Igralsko in pevsko je bila najmočnejša v zadnjem dejanju, iz česar se da sklepati, da je bila ta večer nerazpoložena in da se ji je koncentracija posrežela šele ob koncu. Toda klub temu je bila na dostojni višini. Naj pripomnim, da sodim ta nastop s strogega vidika tistih norm, ki jih more imeti osebnost le visoko nadpovprečnega umetniškega talenta, ki se zaveda resnosti ustvarjanja, z vidika tistih norm, ki jih je umetnica tudi sama postavila predvsem na svojih prvih dveh gostovanjih. Zelim si še takih gostovanj.

Celotna predstava je bila dobra. Pripomogla sta k temu predvsem g. Gostič, ki je svojo vlogo pevsko lepo podal, in g. Janko, ki je igralsko, zlasti pa pevsko zadovoljil. Predstavo je vodil gosp. Štrifol.

grebške nogometne podzveze je v Bjelovaru zmagal SK Gradjanski nad Varaždinskimi športskim klubom s 4:1. V Zagrebu pa je bila razen ligaške tekme med Gradjanskim in Hajdukom odigrana še finalna tekma za prvenstvo Zagrebške nogometne podzveze. Tekma je končala z zmago Železničarja nad Ferrarijo v razmerju 5:0.

V italijanskem nogometnem prvenstvu trenutno še vodi Ambrosiana z 42 točkami, druga je Bologna z 41 točkami, za njima pa dolgo ni nikogar. Tretja je Juventus, ki ima 34 točk. Včerajšnje tekme so končale z naslednjimi rezultati: Venezia : Bari 2:1, Juventus Napoli 2:1, Bologna : Liguria 2:0, Novara : Ambrosiana 1:0, Lazio : Roma 1:0, Milano : Triestina 0:0, Modena : Genova 3:0, Fiorentina : Torino 3:2. Presenetljiva je zmaga Novarre.

V Sofiji je včeraj reprezentanca Berlina zmagala nad reprezentanco Sofije z rezultatom 3:0.

30 bogatih tombol, čez 300 dobitkov, vse to na tomboli prosvet. društva v Škofji Loki

Ostali nedeljski športni dogodki

V nedeljo je bil v Mariboru sestanek delegatov posameznih slovenskih teniških klubov, ki je bil namenjen dogovorjanju o ustanovitvi Slovenske teniške zveze. Sklenjeno je bilo, da bo sedež zveze v Mariboru, da bo ustanovna skupščina v kratkem v Mariboru, da bo SK Ilirija izvedla tekmovalje za teniško prvenstvo Slovenije, I. SSK Maribor pa velik turnir za časa »Mariborskega tedna«. Izvoljen je bil tudi pripravljalni odbor, ki bo izvedel vse potrebno za ustanovno skupščino Slovenske teniške zveze. V tem odboru so: predsednik: Radovan Šepce, I. podpredsednik: dr. Ivo Murko (Ljubljana), II. podpredsednik Volkar (Celje), tajnik Sreško Voglar, blagajnik G. Mazi, odborniki: inž. Zdenko Gorjup (Ptuj) in Evgen Betetto (Ljubljana). Nadzorni odbor: mr. Marvcar (Maribor), inž. Uran (Maribor) in Logar (Ljubljana). — Razsodišče: dr. Bleiweis (Ljubljana), dr. Vauhnik (Maribor) dr. Ivič (Celje).

V Celju je bil velik atletski meeting, ki so se ga udeležili številni atleti; na tem meetingu so bili doseženi prav dobri rezultati, med katerimi je najboljše vsekakor rezultat inž. Stepišnika, člana ljubljanske Ilirije. Inž. Stepišnik je v nedeljo, torej šele na pričetku letošnje atletske sezone, postavil nov jugoslovanski državni rekord v metu kladiva. Vrgel je kladivo 51,71 m daleč. Tudi drugi rezultati so prav dobri. Tekmovalja so se udeležili odlični atleti najboljših slovenskih atletskih klubov. Tekmovalcev je vsega skupaj nastopilo 60. Pohvalno je treba omeniti, da je za ta uvodni nastop v letošnjo atletsko sezono vladala v Celju med športnim občinstvom prav lepo zanimanje. Tudi sodniška služba je funkcionirala prav lepo. Tekmovalje se je razvijalo popolnoma točno ter je trajalo štiri ure (pričelo se je ob desetih dopoldne in zaključilo ob dveh popoldne).

V naslednjem objavljamo rezultate: FpovLvšMz, aehniwakk cumhwl umhwl umhwl m 100 m, jun., finale: 1. Kolenc (Ilir.) 12,4; 2. Hansa (SK Celje) 12,6; 3. Hrovatin (Zel.) 12,7.

Met diska - juniorji: 1. Urbančič (Plan.) 37,29; 2. Stojan (Zel.) 35,12; 3. Vehar (Ilir.) 34,75.

Seniorji: 1. Lužnik (Maraton) 37,67; 2. Jeglič (Plan.) 36,79; 3. Mavsar (Plan.) 33,70.

Met kladiva: 1. inž. Stepišnik (Ilir.) 51,71 (nov državni rekord); 2. Guiznik (Zel.) 41,15; 3. Jeglič (Plan.) 38,44.

5000 m: 1. Rebršak (SK Celje) 17,17; 2. Klempfer (Maraton) 17,21; 3. Perc (Primorje) 17,50.

Met krogla - sen.: 1. Jeglič (Planina) 12,46; 2. Lužnik (Marat.) 12,20; 3. Gregorovič (Zel.) 11,82.

Juniorji: 1. Vehar (Ilir.) 13,52; 2. Brane (Ilir.) 13,26; 3. Stojan (Zel.) 13,23.

10 m - sen.: 1. Račič (Ilir.) 11,8; 2. Vilar (Ilir.) 12,2; 3. Kora (Maraton) 12,5.

1000 m - jun.: 1. Zele (Plan.) 2,59,4; 2. Černe (SK Celje) 3,13,8; 3. Fili (SK Celje) 3,17,9.

Skok v daljavo - jun B in C: 1. Leban (Zel.) 6,08; 2. Bačnik (Zel.) 6,03; 3. Franček (Zel.) 5,97.

1500 m - sen.: 1. Glonar (Ilir.) 4,24,2; 2. Zerga (SK Celje) 4,38,2; 3. Karlin (Zel.) 5,02.

Juniorji: 1. Megušar (Ilir.) 4,32,8; 2. Kos (SK Celje) 4,40; 3. Habjanec (Marat.) 4,46,2.

800 m izven: 1. Glonar (Ilir.) 2,08,0, mrtvi tek; 2. Mirko (Zel.) isto; 3. Podlincec (Ilir.) 2,15.

Skok v vis. - sen.: 1. Gregorovič (Zel.) 170; 2. dr. Carny (Plan.) 170; 3. Lužnik (Marat.) 170.

Juniorji: 1. Brane (Ilir.) 175; 2. Dušan (Ilir.) 165; 3. Meneinger (Ilir.) 160.

Met kopja - sen.: 1. Mavsar (Planina) 53,70; 2. Gregorovič (Zel.) 44,45; 3. Sodnik (Ilir.) 43,80.

Štafeta: 1. Ilirija I. 47,1; 2. Železničar 49,2; 3. SK Celje 50,2; 4. Ilirija II 51,4.

Postava Ilirije I: Račič, Kolenc, Vilar, Sodnik.

Kakor vidimo, je bila pretekla nedelja v športnem pogledu že kar lepo razgibana. Vidimo, da se pomaleh že podajamo v sezono vseh poletnih športov in športniki bodo zdaj doživljali napeta tekmovalja vsako nedeljo. Lepo je, da v teh časih, ki so tako nemirni in negotovi, še vedno lahko izvajamo nekrvave tekme!

Mariborsko gledališče: Golouh: »Krisalida«

Krstna predstava 18. maja, prva ponovitev 21. maja

V okvirju tretjega mariborskega Umetniškega tedna, ki ee je pravkar končal, se je vršilo več kulturnih prireditve, ki so pokazale, kako tudi v Mariboru živo deluje krog umetnikov, naj bodo pisatelji, slikarji, kompozisti ali reproduktivni umetniki. Ves čas se traja slikarska in kiparska razstava, ki ee je udeležujejo vsi mariborski likovni umetniki. Druga umetniška prireditev je bil recitacijski večer hrvatskih pesnikov in pisateljev, kjer so nastopili skoraj isti umetniki hrvatskega sodobnega slovstva kot pred kratkim tudi v Ljubljani (Jankovljevič, Tadijanovič, Kozarčič, Nazor, Ujevič, Goran Kovačič, Delorco, Simić in Cesaric). Zeli so izredni uspehi. Tretja prireditev v okvirju Umetniškega tedna je bil koncert mariborskega tria Klasine-Poljanec-Bajde, ki je izvajal skladbe Čajkovskega v spomin na njegovo stoletnico ter skladbe Dvořáka. Razdeljene so bile tudi umetniške nagrade za letoš, razen za slikarje večinoma le reproduktivnim umetnikom. Literarnih nagrad pa letoš Umetniški klub ni podelil, ker predloženi rokopiši niso odgovarjali, dasi jih je bilo precej. V tem oziru torej letošnji uspeh zasajata za lanskoletnim.

Kot zaključek in kot četrta prireditev Umetniškega tedna je bila uprizorjena izvorna slovenska drama Rudolfa Golouha v mariborskem gledališču, parabolična igra Krisalida. Bila je sprejeta v program že pred časom, toda gledališče jo je odlagalo do letos. Kdor je igro videl, je to mogel razumeti. Ker je to bila krstna predstava slovenskega dramatskega dela, je s strani gledališke uprave, igralcev in obiskovalcev dobila vse, kar si more želeli slovenski dramatik: bila je izvedena in pripravljena z vso ljubeznijo, z vsem razumevanjem, z bogato scenosko dekoracijo in vsem umetniškim prizadevanjem igralcev. Občinstvo je igralce in dramatika nagradilo s priznanjem. A v priznanju je bilo vendar čuti tudi neko zadržje in neko umirjenost.

Krisalida je namreč simbolična drama, ki za široko publiko nikakor ni lahka, temveč zahteva globoko čuta za misel, za simbol in alegorijo. Marsikdaj se tu človeku misel besede izmuzne, ker je preveč zakrit v simbole in pripodobne, in je igra v prvi vrsti lirskega, ne dramatskega značaja. Mnogokrat simbol zastre resnico, večkrat šele poznejša beseda razkrije smisel izgovorjene prilike. Krisalida je treba gledati bolj s čustvom lirika, kot dramatika. Krisalida namreč — kljub izredno popolnemu odresku umu, ki ee ga dali mariborski igralci in režiser — ni dramsko delo, temveč parabolična, simbolična igra za branje, usmerjena v simbol in globino, ne v dejanje in gibanje.

Kralji, ki je svoje življenje napolnil z boji in dejanji znanje, vojaške veličine, se na starost zave, da je življenje nekaj izgubilo, da je bilo prazno, kajti »moč je najvišja utvara«. Spoznati hoče, kaj je bistvo človeškega življenja, kaj je v njegovih dejanjih bila resnična trajnost. Zvedeti hoče »poslednjo resnico«. Da ee to zgodi, pokliče na svoj dvor iluzionista, ki naj mu v novi, to je resnični luči pokaže preteklo življenje in odkrije smisel vsega. Kajti svet, ki ga je on živel in oblikoval, »je krutost«, on pa išče svojo »notranjo luč«. Iluzionist mu hoče v iluzijah, »sanjskih prikaznih, sencah, pokazati resnični obraz preteklosti in mu najti izhod iz mrtve stvarnosti v bistvenost človeškega dogajanja. Iluzionist pravi o sebi: »Senca sem, ki senca ustvarja. Sem potujoči komedijant.« Le iluzija — v pomenu fantazija, tvorba človeške neugnanje — ee ustvarjanja — je zmagonosna. »Večnosti je zapisano samo to, kar iluzija ustvarja...« Le sen je večji ko čas, trajnejši od življenja. Tako iluznost, simbol neugnanje, vedno žive človekove ustvarjalne sile, z gručo svojih sodelavcev komedijantov razkrije v igri pred kraljem njegovo smolno preteklost. Sel je pot razdejania in pozabil na Krisalido. Harlekin, burkež, kolombina in pantalon razkrijejo sodbu o njegovem vladanju, o resničnem razmerju sveta do njega in njegovega dela. Harlekin v vlogi kralja-vojaka razkrije praznost njegovega vojevanja, grabljenja po moči in oblasti e tem, da se vrne k svojemu komedijantekemu vozu in svoji kolombini. Ob Mefistu kralju se enkrat vstane svet strasti in življenja. Mefisto je simbol stvarnosti in spoznanja, barva življenja, rušilec utvar, prav za prav pa, kot pravi kralj, »sanjskih prikaznih, sencah, pokazati resnični obraz preteklosti in mu najti izhod iz mrtve stvarnosti v bistvenost človeškega dogajanja. Iluzionist pravi o sebi: »Senca sem, ki senca ustvarja. Sem potujoči komedijant.« Le iluzija — v pomenu fantazija, tvorba človeške neugnanje — ee ustvarjanja — je zmagonosna. »Večnosti je zapisano samo to, kar iluzija ustvarja...« Le sen je večji ko čas, trajnejši od življenja. Tako iluznost, simbol neugnanje, vedno žive človekove ustvarjalne sile, z gručo svojih sodelavcev komedijantov razkrije v igri pred kraljem njegovo smolno preteklost. Sel je pot razdejania in pozabil na Krisalido. Harlekin, burkež, kolombina in pantalon razkrijejo sodbu o njegovem vladanju, o resničnem razmerju sveta do njega in njegovega dela. Harlekin v vlogi kralja-vojaka razkrije praznost njegovega vojevanja, grabljenja po moči in oblasti e tem, da se vrne k svojemu komedijantekemu vozu in svoji kolombini. Ob Mefistu kralju se enkrat vstane svet strasti in življenja. Mefisto je simbol stvarnosti in spoznanja, barva življenja, rušilec utvar, prav za prav pa, kot pravi kralj, »sanjskih prikaznih, sencah, pokazati resnični obraz preteklosti in mu najti izhod iz mrtve stvarnosti v bistvenost človeškega dogajanja. Iluzionist pravi o sebi: »Senca sem, ki senca ustvarja. Sem potujoči komedijant.« Le iluzija — v pomenu fantazija, tvorba človeške neugnanje — ee ustvarjanja — je zmagonosna. »Večnosti je zapisano samo to, kar iluzija ustvarja...« Le sen je večji ko čas, trajnejši od življenja. Tako iluznost, simbol neugnanje, vedno žive človekove ustvarjalne sile, z gručo svojih sodelavcev komedijantov razkrije v igri pred kraljem njegovo smolno preteklost. Sel je pot razdejania in pozabil na Krisalido. Harlekin, burkež, kolombina in pantalon razkrijejo sodbu o njegovem vladanju, o resničnem razmerju sveta do njega in njegovega dela. Harlekin v vlogi kralja-vojaka razkrije praznost njegovega vojevanja, grabljenja po moči in oblasti e tem, da se vrne k svojemu komedijantekemu vozu in svoji kolombini. Ob Mefistu kralju se enkrat vstane svet strasti in življenja. Mefisto je simbol stvarnosti in spoznanja, barva življenja, rušilec utvar, prav za prav pa, kot pravi kralj, »sanjskih prikaznih, sencah, pokazati resnični obraz preteklosti in mu najti izhod iz mrtve stvarnosti v bistvenost človeškega dogajanja. Iluzionist pravi o sebi: »Senca sem, ki senca ustvarja. Sem potujoči komedijant.« Le iluzija — v pomenu fantazija, tvorba človeške neugnanje — ee ustvarjanja — je zmagonosna. »Večnosti je zapisano samo to, kar iluzija ustvarja...« Le sen je večji ko čas, trajnejši od življenja. Tako iluznost, simbol neugnanje, vedno žive človekove ustvarjalne sile, z gručo svojih sodelavcev komedijantov razkrije v igri pred kraljem njegovo smolno preteklost. Sel je pot razdejania in pozabil na Krisalido. Harlekin, burkež, kolombina in pantalon razkrijejo sodbu o njegovem vladanju, o resničnem razmerju sveta do njega in njegovega dela. Harlekin v vlogi kralja-vojaka razkrije praznost njegovega vojevanja, grabljenja po moči in oblasti e tem, da se vrne k svojemu komedijantekemu vozu in svoji kolombini. Ob Mefistu kralju se enkrat vstane svet strasti in življenja. Mefisto je simbol stvarnosti in spoznanja, barva življenja, rušilec utvar, prav za prav pa, kot pravi kralj, »sanjskih prikaznih, sencah, pokazati resnični obraz preteklosti in mu najti izhod iz mrtve stvarnosti v bistvenost človeškega dogajanja. Iluzionist pravi o sebi: »Senca sem, ki senca ustvarja. Sem potujoči komedijant.« Le iluzija — v pomenu fantazija, tvorba človeške neugnanje — ee ustvarjanja — je zmagonosna. »Večnosti je zapisano samo to, kar iluzija ustvarja...« Le sen je večji ko čas, trajnejši od življenja. Tako iluznost, simbol neugnanje, vedno žive človekove ustvarjalne sile, z gručo svojih sodelavcev komedijantov razkrije v igri pred kraljem njegovo smolno preteklost. Sel je pot razdejania in pozabil na Krisalido. Harlekin, burkež, kolombina in pantalon razkrijejo sodbu o njegovem vladanju, o resničnem razmerju sveta do njega in njegovega dela. Harlekin v vlogi kralja-vojaka razkrije praznost njegovega vojevanja, grabljenja po moči in oblasti e tem, da se vrne k svojemu komedijantekemu vozu in svoji kolombini. Ob Mefistu kralju se enkrat vstane svet strasti in življenja. Mefisto je simbol stvarnosti in spoznanja, barva življenja, rušilec utvar, prav za prav pa, kot pravi kralj, »sanjskih prikaznih, sencah, pokazati resnični obraz preteklosti in mu najti izhod iz mrtve stvarnosti v bistvenost človeškega dogajanja. Iluzionist pravi o sebi: »Senca sem, ki senca ustvarja. Sem potujoči komedijant.« Le iluzija — v pomenu fantazija, tvorba človeške neugnanje — ee ustvarjanja — je zmagonosna. »Večnosti je zapisano samo to, kar iluzija ustvarja...« Le sen je večji ko čas, trajnejši od življenja. Tako iluznost, simbol neugnanje, vedno žive človekove ustvarjalne sile, z gručo svojih sodelavcev komedijantov razkrije v igri pred kraljem njegovo smolno preteklost. Sel je pot razdejania in pozabil na Krisalido. Harlekin, burkež, kolombina in pantalon razkrijejo sodbu o njegovem vladanju, o resničnem razmerju sveta do njega in njegovega dela. Harlekin v vlogi kralja-vojaka razkrije praznost njegovega vojevanja, grabljenja po moči in oblasti e tem, da se vrne k svojemu komedijantekemu vozu in svoji kolombini. Ob Mefistu kralju se enkrat vstane svet strasti in življenja. Mefisto je simbol stvarnosti in spoznanja, barva življenja, rušilec utvar, prav za prav pa, kot pravi kralj, »sanjskih prikaznih, sencah, pokazati resnični obraz preteklosti in mu najti izhod iz mrtve stvarnosti v bistvenost človeškega dogajanja. Iluzionist pravi o sebi: »Senca sem, ki senca ustvarja. Sem potujoči komedijant.« Le iluzija — v pomenu fantazija, tvorba človeške neugnanje — ee ustvarjanja — je zmagonosna. »Večnosti je zapisano samo to, kar iluzija ustvarja...« Le sen je večji ko čas, trajnejši od življenja. Tako iluznost, simbol neugnanje, vedno žive človekove ustvarjalne sile, z gručo svojih sodelavcev komedijantov razkrije v igri pred kraljem njegovo smolno preteklost. Sel je pot razdejania in pozabil na Krisalido. Harlekin, burkež, kolombina in pantalon razkrijejo sodbu o njegovem vladanju, o resničnem razmerju sveta do njega in njegovega dela. Harlekin v vlogi kralja-vojaka razkrije praznost njegovega vojevanja, grabljenja po moči in oblasti e tem, da se vrne k svojemu komedijantekemu vozu in svoji kolombini. Ob Mefistu kralju se enkrat vstane svet strasti in življenja. Mefisto je simbol stvarnosti in spoznanja, barva življenja, rušilec utvar, prav za prav pa, kot pravi kralj, »sanjskih prikaznih, sencah, pokazati resnični obraz preteklosti in mu najti izhod iz mrtve stvarnosti v bistvenost človeškega dogajanja. Iluzionist pravi o sebi: »Senca sem, ki senca ustvarja. Sem potujoči komedijant.« Le iluzija — v pomenu fantazija, tvorba človeške neugnanje — ee ustvarjanja — je zmagonosna. »Večnosti je zapisano samo to, kar iluzija ustvarja...« Le sen je večji ko čas, trajnejši od življenja. Tako iluznost, simbol neugnanje, vedno žive človekove ustvarjalne sile, z gručo svojih sodelavcev komedijantov razkrije v igri pred kraljem njegovo smolno preteklost. Sel je pot razdejania in pozabil na Krisalido. Harlekin, burkež, kolombina in pantalon razkrijejo sodbu o njegovem vladanju, o resničnem razmerju sveta do njega in njegovega dela. Harlekin v vlogi kralja-vojaka razkrije praznost njegovega vojevanja, grabljenja po moči in oblasti e tem, da se vrne k svojemu komedijantekemu vozu in svoji kolombini. Ob Mefistu kralju se enkrat vstane svet strasti in življenja. Mefisto je simbol stvarnosti in spoznanja, barva življenja, rušilec utvar, prav za prav pa, kot pravi kralj, »sanjskih prikaznih, sencah, pokazati resnični obraz preteklosti in mu najti izhod iz mrtve stvarnosti v bistvenost človeškega dogajanja. Iluzionist pravi o sebi: »Senca sem, ki senca ustvarja. Sem potujoči komedijant.« Le iluzija — v pomenu fantazija, tvorba človeške neugnanje — ee ustvarjanja — je zmagonosna. »Večnosti je zapisano samo to, kar iluzija ustvarja...« Le sen je večji ko čas, trajnejši od življenja. Tako iluznost, simbol neugnanje, vedno žive človekove ustvarjalne sile, z gručo svojih sodelavcev komedijantov razkrije v igri pred kraljem njegovo smolno preteklost. Sel je pot razdejania in pozabil na Krisalido. Harlekin, burkež, kolombina in pantalon razkrijejo sodbu o njegovem vladanju, o resničnem razmerju sveta do njega in njegovega dela. Harlekin v vlogi kralja-vojaka razkrije praznost njegovega vojevanja, grabljenja po moči in oblasti e tem, da se vrne k svojemu komedijantekemu vozu in svoji kolombini. Ob Mefistu kralju se enkrat vstane svet strasti in življenja. Mefisto je simbol stvarnosti in spoznanja, barva življenja, rušilec utvar, prav za prav pa, kot pravi kralj, »sanjskih prikaznih, sencah, pokazati resnični obraz preteklosti in mu najti izhod iz mrtve stvarnosti v bistvenost človeškega dogajanja. Iluzionist pravi o sebi: »Senca sem, ki senca ustvarja. Sem potujoči komedijant.« Le iluzija — v pomenu fantazija, tvorba človeške neugnanje — ee ustvarjanja — je zmagonosna. »Večnosti je zapisano samo to, kar iluzija ustvarja...« Le sen je večji ko čas, trajnejši od življenja. Tako iluznost, simbol neugnanje, vedno žive človekove ustvarjalne sile, z gručo svojih sodelavcev komedijantov razkrije v igri pred kraljem njegovo smolno preteklost. Sel je pot razdejania in pozabil na Krisalido. Harlekin, burkež, kolombina in pantalon razkrijejo sodbu o njegovem vladanju, o resničnem razmerju sveta do njega in njegovega dela. Harlekin v vlogi kralja-vojaka razkrije praznost njegovega vojevanja, grabljenja po moči in oblasti e tem, da se vrne k svojemu komedijantekemu vozu in svoji kolombini. Ob Mefistu kralju se enkrat vstane svet strasti in življenja. Mefisto je simbol stvarnosti in spoznanja, barva življenja, rušilec utvar, prav za prav pa, kot pravi kralj, »sanjskih prikaznih, sencah, pokazati resnični obraz preteklosti in mu najti izhod iz mrtve stvarnosti v bistvenost človeškega dogajanja. Iluzionist pravi o sebi: »Senca sem, ki senca ustvarja. Sem potujoči komedijant.« Le iluzija — v pomenu fantazija, tvorba človeške neugnanje — ee ustvarjanja — je zmagonosna. »Večnosti je zapisano samo to, kar iluzija ustvarja...« Le sen je večji ko čas, trajnejši od življenja. Tako iluznost, simbol neugnanje, vedno žive človekove ustvarjalne sile, z gručo svojih sodelavcev komedijantov razkrije v igri pred kraljem njegovo smolno preteklost. Sel je pot razdejania in pozabil na Krisalido. Harlekin, burkež, kolombina in pantalon razkrijejo sodb